

Максима Горког 38

Тел: 024/663-100

Факс: 024/663-111

Мејл: office@politehnickasu.edu.rs

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

За период од 1. 9. 2023. до 31. 8. 2027. год.

Политехничка школа - Суботица

Садржај

Увод.....	4
Полазне основе рада	5
Циљеви школског програма.....	6
Назив, врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује и језик на коме се остварује програм	8
Обавезни предмети, изборни програми и модули по образовним профилима и разредима	11
ПОДРУЧЈЕ РАДА ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО	11
Декоратер зидних површина, Керамичар-терацер-пећар.....	11
Оператер основних грађевинских радова.....	16
Оператер основних грађевинских радова 2022.....	24
Руководилац грађевинском механизацијом.....	30
Геодетски техничар - геометар.....	34
Архитектонски техничар	38
Архитектонски техничар 2022	45
ПОДРУЧЈЕ РАДА ШУМАРТСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА	52
Оператер за израду намештаја.....	52
Техничар за обликовање намештаја и ентеријера.....	59
Техничар за обликовање намештаја и ентеријера 2021	68
Техничар за пејзажну архитектуру.....	77
Техничар пејзажне архитектуре.....	83
ПОДРУЧЈЕ РАДА ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО	88
Техничар за графичку припрему.....	88
Техничар штампе	95
Фотограф.....	102
Техничар за обликовање графичких производа	108
Техничар за дигиталну графику и интернет обликовање	115
ПОДРУЧЈЕ РАДА КУЛТУРА, УМЕТНОСТ И ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ	119
Ликовни техничар.....	119
Техничар дизајна ентеријера и индустријских производа	126
ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	133
Техничар мултимедија.....	133
Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда образовних постигнућа, начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења, програма других облика стручног образовања и врсте активности у образовно-васпитном раду	141
Програм допунске, додатне и припремне наставе.....	143
Програми и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстиче предузетнички дух.....	145
Факултативни облици образовно-васпитног рада	148
Екскурзије	149

Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, друштвено-користан рад и друго)	149
Културна и јавна делатност школе	150
Остале активности	150
Начин остваривања и прилагођавања програма образовања одраслих	151
Начин остваривања и прилагођавања програма образовања ученика са изузетним, односно посебним способностима	152
План израде ИОП-а	153
План рада са талентованим и надареним ученицима	159
Програм културних активности школе	161
Програм слободних активности	163
Програм каријерног вођења и саветовања	166
Програм заштите животне средине	168
Програми заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања и програм заштите од дискриминације	170
Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања	170
Програм превенције дискриминације, дискриминаторног понашања и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности	185
Програм превенције наркоманије, алкохолизма и малолетничке делинквенције	196
Програм здравствене превенције	198
Програм васпитног рада са ученицима	200
Програм школског спорта	202
Програм сарадње са локалном самоуправом	203
Програм сарадње са породицом	205
Програм излета и екскурзија	208
Програм безбедности и здравља на раду	210
Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке	212
Програм увођења приправника у посао	214
Програм рада ментора	218
Програм рада приправника	221
Програм рада школске библиотеке	224
Програм међународне сарадње	226
Програм за новопридошле ученике приликом прилагођавања на нову школску средину	228
Праћење и евалуација школског програма	231

Школски програм

је усвојио Школски одбор на седници одржаној 29. 5. 2023. године,
деловодни број: 01-526
Примењиваће се од школске 2023/2024. године.

Стручни актив за развој школског програма:

- Исо Планић, директор Школе
- Чаба Корхеџ, педагог, координатор Стручног актива за развој школског програма
- Ивана Топаловић, психолог
- Исидора Оташевић, секретар
- Ђенђи Аранчић Данча, наставник
- Стела Шаровић, наставник
- Светлана Лебовић, наставник
- Лигија Влчек, наставник
- Звонко Вуковић, наставник
- Јасмина Папић, наставник
- Тамара Митровић, наставник
- Роберт Пејновац, библиотекар
- Маријана Буљовчић, наставник

Увод

Школским програмом ближе се одређује начин на који Школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева, као и повезивање са репрезентативним синдикатима и удружењима послодаваца и преузимање свог дела одговорности за развој друштвене средине.

При изради Школског програма стављен је акценат на специфичност стручне и уметничке школе и средине у којој Школа делује. Политехничка школа је пратила потребе привреде, али и новине које је уводило Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС и у складу са тим уводила одговарајуће образовне профиле.

Школски програм обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно других законских заступника ученика и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима Школе.

Школски програм се доноси на основу програма наставе и учења, односно програма одређених облика стручног образовања, а узимајући у обзир Развојни план школе, у складу са Законом.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно других законских заступника ученика у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Полазне основе рада

Школски програм Политехничке школе у Суботици (у даљем тексту Школе), доноси се на основу члана 61. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018-др. закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) и чл. 10 – 23. Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС” бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018-др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021 и 129/2021-др.закон), Статута Школе, као и на основу програма наставе и учења за подручја рада Геодезија и грађевинарство; Шумарство и обрада дрвета; Хемија, неметали и графичарство; Култура, уметност и јавно информисање и Електротехника.

Циљеви школског програма

У циљу праћења динамике развоја образовања и васпитања, наша школа кроз Школски програм поставља следеће циљеве:

1. Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика ускладу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
2. Стицање квалитетних знања и вештина и формирање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, неопходних за живот и рад у савременом друштву;
3. Стицање знања о основним елементима односа и процеса живота и рада у правној држави;
4. Оспособљавање ученика за професионалну каријеру, брзо запошљавање и уклапање у свет рада као и наставак даљег школовања;
5. Унапређивање самосталног рада ученика кроз процес практичне наставе и неговање културе рада;
6. Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;
7. Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, узвешто и ефикасно коришћење личног изражавања и информационо-комуникационих технологија;
8. Стицање знања, вештина, ставова и вредности неопходних за складан психофизички развој и очување и унапређивање здравља ученика;
9. Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
10. Развијање свести о државној и националној припадности, неговање сопствене традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина, етничких заједница, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
11. Развој и поштовање расне, културне, језичке, полне, родне и узрастне равноправности и уопште остваривања права на различитост;
12. Упознавање са природним ресурсима, економијом, културом, језицима, обичајима и историјом других држава и народа;
13. Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства, као и подстицање индивидуалне одговорности, развој свести о себи и способности самовредновања;
14. Формирање радних навика као и стицање навика за тачност, уредност и педантност;
15. Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;
16. Развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, перманентно образовање и укључивање;
17. Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање зарад и занимање стварањем стручних компетенција у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије;

18. Перманентно усавршавање учесника наставног процеса и осавремењивање програма, организације, метода и опреме.

Назив, врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује и језик на коме се остварује програм

У Политехничкој школи се образују редовни и ванредни ученици у пет подручја рада на српском, мађарском и хрватском наставном језику. Редовни ученици се опредељују за трогодишње или четворогодишње образовне профиле, док ванредни ученици имају могућност наставка школовања, преквалификације, доквалификације и стицања специјалистичког образовања. У оквиру проширене делатности спроводе се обуке лица за рад на рачунару и учење страног језика, као и образовање становништва ван степена средњег образовања из делатности Школе.

Школа је 2016. године стекла статус јавно признатог организатора образовања одраслих, а 2021. године решењем стекла статус јавно признатог организатора образовања одраслих за признавање претходног учења.

Од школске 2019/20. настава у школи се за теоријске предмете и вежбе у групама одвија једносменски.

Решењем министра, односно покрајинског секретара надлежног за послове образовања, утврђено је да Политехничка школа у Суботици испуњава услове у погледу простора, опреме, наставних средстава и потребног броја наставника и стручних сарадника за почетак рада и обављање делатности образовања и васпитања, за следеће образовне профиле:

Геодезија и грађевинарство

У трајању од три године:

- зидар-фасадер
- тесар
- керамичар-терацер-пећар
- декоратер зидних површина
- полагаач облога
- каменорезац-клесар
- стаклорезац
- армирач-бетонирац
- монтер суве градње
- руковалац грађевинском механизацијом
- оператер основних грађевинских радова
- кровопокривач
- изолатер-асфалтер
- хидрограђевинар

У трајању од четири године:

- грађевински техничар за високоградњу
- грађевински техничар за нискоградњу
- грађевински техничар за хидроградњу
- геодетски техничар-геометар
- извођач инсталатерских и завршних грађевинских радова

- архитектонски техничар
- грађевински техничар
- техничар за одржавање објеката

За стицање специјалистичког (мајсторског) звања:

- пословођа у високоградњи
- зидар – специјалиста
- тесар – специјалиста
- керамичар – специјалиста
- армирач – специјалиста
- бетонирач – специјалиста
- молер-фарбар – специјалиста
- монтажер-утезач – специјалиста
- изолатер-кровополагач – специјалиста

Шумарство и обрада дрвета

У трајању од три године:

- произвођач финалних производа од дрвета
- тапетар-декоратер
- столар
- оператер за израду намештаја

У трајању од четири године:

- техничар за финалну обраду дрвета
- техничар за пејзажну архитектуру
- техничар за обликовање намештаја и ентеријера
- техничар пејжане архитектуре

За стицање специјалистичког (мајсторског) звања:

- столар – специјалиста

Хемија, неметали и графичарство

У трајању од три године:

- ситоштампар
- бирографичар

У трајању од четиру године:

- техничар штампе
- техничар графичке дораде
- техничар репродукције
- техничар припреме графичке производње
- фотограф
- типограф
- графички монтажер-хемиграф
- техничар за обликовање графичких производа
- техничар за графичку припрему
- техничар за дигиталну графику и интернет обликовање

За стицање специјалистичког (мајсторског) звања:

- техничар штампе – специјалиста

техничар графичке дораде – специјалиста
фотограф – специјалиста

Култура, уметност и јавно информисање

У трајању од четири године:

- ликовни техничар
- техничар дизајна ентеријера и индустријских производа

Електротехника

У трајању од четири године:

- техничар мултимедија.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Обавезни предмети, изборни програми и модули по образовним профилима и разредима

Сви важећи наставни планови и програми и наставни планови и програми наставе и учења се налазе на следећем линку:
<https://drive.google.com/drive/folders/1ChWZeTUMbSRVppbrZYVXdpXPyZcBbduE>

ПОДРУЧЈЕ РАДА ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО

ДЕКОРАТЕР ЗИДНИХ ПОВРШИНА, КЕРАМИЧАР-ТЕРАЦЕР-ПЕЋАР

I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ A. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО				
	РАЗРЕДНО ЧАСОВНА НАСТАВА				НАСТАВА У БЛИКУ ГОД	РАЗРЕДНО ЧАСОВНА НАСТАВА				НАСТАВА У БЛИКУ ГОД	РАЗРЕДНО ЧАСОВНА НАСТАВА				НАСТАВА У БЛИКУ ГОД	РАЗРЕДНО ЧАСОВНА НАСТАВА				НАСТАВА У БЛИКУ ГОД
	НЕД		ГОД			НЕД		ГОД			НЕД		ГОД			НЕД		ГОД		
	Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1. А. Српски језик и књижевност Б. _____ језик и књижевност*	3		105			2		70			2		64			7		239		
2. Српски као нематерњи језик	2*					2*					2*					6*				
3. Страни језик	2		70			2		70			2		64			6		204		
4. Устав и права грађана											1		32			1		32		
5. Историја	3		105													3		105		
6. Географија						2		70								2		70		
7. Музичка уметност	1		35													1		35		
8. Ликовна култура						1		35								1		35		
9. Физичко и здравствено васпитање	2		70			2		70			2		64			6		204		
10. Математика	3		105			3		105			2		64			8		274		
11. Рачунарство и информатика		2		70												2		70		
12. Физика	2		70													2		70		
13. Хемија	2		70													2		70		
14. Екологија и заштита животне средине	1		35													1		35		
УКУПНО А:	19	2	665	70	-	12	-	420	-	-	9	-	288	-	-	40	2	1373	70	-
УКУПНО А:	21		735		-	12		420		-	9		288		-	42		1443		-

Напомена*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народа и народности (албански, мађарски, румунски, бугарски, турски, русински, словачки)
 Члан 5 Закона о средњој школи

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

п. састављен 2002.

СРБ ЈЕЗИК ГЛАВНИК РС – ПРОСИВНИ ГЛАВНИК

Страна 6 - Приј 4

В. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1.	Верска настава	1	35	1	35	1	32	3	102
2.	Други предмет етничко-хуманистичког садржаја	1	35	1	35	1	32	3	102

Ученик је обавезан да приликом уписа у први и сваки наредни разред школе изабере један од два изборна предмета.

II. ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		годишње		годишње		годишње		годишње	
1.	Час одређењског старешине/заједнице	70 часова		70 часова		64 часа		204 часа	
2.	Додатни рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 90 часова	
3.	Допунски рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 90 часова	
4.	Припремни и друштвено-корисни рад*	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 90 часова	

Напомена:*) Ако се у току године укаже потреба за њим.

III. ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ									
1.1.	Језик другог народа или вродности са елементима националне културе	2	70	2	70	2	64	6	204
1.2.	Други страни језик	2	70	2	70	2	64	6	204
1.3.	Други предмети*								
1.4.									
2. ФАКУЛТАТИВНЕ ВАШНАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ									
2.1.	Екскурзије	од 2 до 3 дана		од 2 до 3 дана		до 5 дана		од 4 до 11 дана	
2.2.	Стваралачке и слободне активности ученика	30-60 часова		30-60 часова		30-60 часова		90-180 часова	
2.3.	Хор	70 часова годишње							
2.4.	Културна и јавна делатност школе	2 радни дана							

Напомена: *) Школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила, као и из предмета који су од значаја за даљи наставак образовања.

а) Образовање у трогодишњем трајању

Разред	Разредно часовна настава	Настава у блоку		Обавезне и факултативне ваннаставне активности	Припрема и извођење завршног испита	Укупно радних недеља
		стручни предмети				
I	35 недеља	2 недеље		2 недеља	-	39
II	35 недеља	2 недеље		2 недеља	-	39
III	32 недеље	2 недеље		2 недеље	3 недеље	39

б) Образовање у четворогодишњем трајању

Разред	Разредно часовна настава	Настава у блоку		Обавезне и факултативне ваннаставне активности	Припрема и извођење матурског испита	Укупно радних недеља
		стручни предмети				
I	35 недеља	2 недеље		2 недеља	-	39
II	35 недеља	2 недеље		2 недеља	-	39
III	35 недеља	2 недеље		2 недеља	-	39
IV	32 и 34* нед.	2 недеље и 0*		2 недеље	3 недеље	39

*) Образовни профили Грађевински техничар за лабораторијска испитивања и Геодетски техничар – геометар у IV разреду.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ

За образовне профиле у трогодишњем образовању I. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Подручје рад: Геодезија и грађевинарство

Образовни профил: ЗИДАР – ФАСАДЕР, АРМИРАЧ – БЕТОНИРАЦ, ТЕСАР, КЕРАМИЧАР – ТЕРАЦЕР – ПЕЋАР, ПОЛАГАЧ ОБЛОГА, ДЕКОРАТЕР
ЗИДНИХ ПОВРШИНА, СТАКЛОРЕЗАЦ, ХИДРОГРАЂЕВИНАР, РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежба, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у базуу год.	Разредно часовна настава				Настава у базуу год.	Разредно часовна настава				Настава у базуу год.	Разредно часовна настава				Настава у базуу год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1	Нацртна геометрија	1	1	35	35		1	1	35	35						2	2	70	70		
2	Техничко цртање са читањем планова		2		70												2		70		
3	Грађевински материјали	2		70												2		70			
4	Грађевинске конструкције						3	1	105	35		2	1	64	32		5	2	169	67	
5	Организација грађења											2	1	64	32		2	1	64	32	
6	Статика						2		70								2		70		
7	Технологија рада са практичном наставом	1	3	35	105	60	2	9	70	315	60	2	12	64	384	60	5	24	169	804	180
Укупно Б:		4	6	140	210	60	8	11	280	385	60	6	14	192	448	60	18	31	612	1043	180
Укупно В:		10		350		60	19		665		60	20		640		60	49		1655		180
Укупно часова на годишњем нивоу:		410					725					700					1835				

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељанског старешине	70	70	64	204
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Експедиција	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе		2 часа недељно	
Други страни језик		2 часа недељно	
Други предмети*		1 – 2 часа недељно	
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)		30 – 60 часова годишње	
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)		15 – 30 часова годишње	
Културна и јавна делатност школе		2 радна дана	

* Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

1. Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	32
Настава у блоку	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

2. Подела одељења на групе

– Вежбе у предметима НАЦРТНА ГЕОМЕТРИЈА, ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ СА ЧИТАЊЕМ ПЛАНОВА, ГРАЂЕВИНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЂЕЊА остварују се са групама које броје 15 до 17 ученика.

– ТЕХНОЛОГИЈА РАДА СА ПРАКТИЧНОМ НАСТАВОМ И ПРАКТИЧНА НАСТАВА У БЛОКУ остварују се са следећим групама ученика:

а) Група броји 6 до 8 ученика за образовни профил: руковалац грађевинском механизацијом

б) Група броји 8 до 12 ученика за образовне профиле: керамичар – терапер – пећар, полагаач облога и стаклорезач

в) Група броји 12 до 17 ученика за образовне профиле: зидар – фасадер, армирач – бетонирач, тесар, декоратер зидних површина, хидрограђевинар

– Практичне вежбе у предметима ИСПИТИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ МАТЕРИЈАЛА, ИСПИТИВАЊЕ БЕТОНА, АСФАЛТНЕ МЕШАВИНЕ И ГЕОМЕХАНИЧКА ИСПИТИВАЊА, као и практичне вежбе у блоку остварују се са групама које броје 8 до 12 ученика.

За остваривање практичне наставе у блоку за образовни профил РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ треба посебно предвидети по 10 часова за сваког ученика у II (другом) и по 40 часова за сваког ученика у III (трећем) разреду за рад на аутотренажерима, за усвајање саобраћајних прописа и извођење практичних вежби управљања возилима у условима јавног саобраћаја.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

План наставе и учења – ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

	I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						УКУПНО					
	недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПНБ	Т	В	ПН	Т	В	ПНБ	Т	В	ПН	Т	В	ПНБ	Т	В	ПНБ	Σ		
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	12	2		420	70		11			385			6			186			960	70				1030
1. Српски језик и књижевност	3			105			2			70			2			62			237					237
1.1. _____ језик и књижевност*	3			105			2			70			2			62			237					237
2. Српски као нематерњи језик*	2			70			2			70			2			62			202					202
3. Страни језик	2			70			2			70			1			31			140					140
4. Физичко васпитање	2			70			2			70			2			62			202					202
5. Математика	2			70			2			70			1			31			171					171
6. Рачунарство и информатика		2		70																70				70
7. Екологија и заштита животне средине	1			35															35					35
8. Ликовна култура							1			35									35					35
9. Географија							1			35									35					35
10. Историја	2			70															70					70
11. Социологија са правима грађана							1			35									35					35
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1			35			2			70			2			62			167					167
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1			35			1			35			1			31			101					101
2. Изборни предмет према програму образовног профила**							1			35			1			31			66					66
Укупно A1 + A2	13	2		455	70		12			420			7			217			1061	70				1131
							(13**)			(455**)			(8**)			(248**)			(1127**)					(1197**)
Укупно	15			525			12 (**13)			420(455**)			7 (8**)			217 (248**)			1131 (1197**)					

Напомена:*За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

A2: Листа изборних програма				
Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1.	Музичка култура		1	1
2.	Историја (одабране теме)		1	1
3.	Изабрани спорт			1

Остваривање образовања и васпитања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	62	202
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Факултативни предмети *	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, техничке, хуманитарне, спорско-рекреативне и друге активности)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана		

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

За образовни профил: ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ				
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	8	3	6		280	105	210	60	6	1	12		210	35	420	60	6		18		186		558	90	606	210	1188	210	2214
1. Физика	2				70																				70				70
2. Техничко цртање са читањем планова		2				70																				70			70
3. Грађевински материјали	2				70																				70				70
4. Грађевинске конструкције	1	1			35	35			1	1			35	35											70	70			140
5. Статика									2				70													70			70
6. Организација грађења																	2				62				62				62
7. Технологија рада са практичном наставом	3		6		105		210	60	3		12		105		420	60	2		18		62		558	90	272		1188	210	1670
8. Предузетништво																	2				62				62				62
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ									1				35				2				31				66				66
1. Изборни програм образовног профила**									1				35				1				31				66				66
Укупно А2+Б	8	3	6		280	105	210	60	6	1	12		210	35	420	60	6		18		186		558	90	606	210	1188	210	2214
								(**7)	1	12			(**245)	35	420	60	(**7)		18		(**217)	558	90	(**672)	210	1188	210	(**2280)	
Укупно А2+Б	17				445				19 (**20)				725 (**760)				24 (**25)				834 (**865)				2214 (**2280)				

Напомена: ** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

Листа изборних програма

Р.б.	Стручни изборни програми	РАЗРЕД		
		I	II	III
1.	Савремени грађевински материјали*		1	1
2.	Култура становања*		1	1
3.	Одрживи развој*			1

*Ученик бира једном предмет у току школовања

Остваривање образовања и васпитања

ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	62	202
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено-корисни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Факултативни предмети/програми*	1-2 часа недељно		
Слободне активности ученика (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана		

*Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

**Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

Остваривање плана и програма наставе и учења

1. Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. Подела одељења у групе¹

разред	предмет/ модул	годишњи фонд часова			број ученика по групи до	Помоћни наставник
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Технологија рада са практичном наставом		210	60	5	да
II	Технологија рада са практичном наставом		420	60	5	*
III	Технологија рада са практичном наставом		558	90	5	*

¹Ученици се деле у групе на часовима који су планом наставе и учења предвиђени за вежбе, практичну наставу или наставу у блоку

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА 2022

План наставе и учења – ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				УКУПНО																
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	12	2			420	70			11				385				6				186				960	70			1030
1. Српски језик и књижевност	3				105				2				70				2				62				237				237
1.1. _____језик и књижевност*	3				105				2				70				2				62				237				237
2. Српски као нематерњи језик*	2				70				2				70				2				62				202				202
3. Страни језик	2				70				2				70				1				31				140				140
4. Физичко васпитање	2				70				2				70				2				62				202				202
5. Математика	2				70				2				70				1				31				171				171
6. Рачунарство и информатика		2				70																				70			70
7. Екологија и заштита животне средине	1				35																				35				35
8. Ликовна култура									1				35												35				35
9. Географија									1				35												35				35
10. Историја	2				70																				70				70
11. Социологија са правима грађана									1				35												35				35
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1				35				2				70				2				62				167				167
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1				35				1				35				1				31				101				101
2. Изборни предмет према програму образовног профила**									1				35				1				31				66				66
Укупно A1 + A2	13	2			455	70			12				420				7				217				1061	70			1131
Укупно																													
					15				525				12 (**13)				420(455**)				7 (8**)				217 (248**)				1131 (1197**)

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

A2: Листа изборних програма				
Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1.	Музичка култура		1	1
2.	Историја (одабране теме)		1	1
3.	Изабрани спорт			1

Остваривање образовања и васпитања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	62	202
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Факултативни предмети *	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, техничке, хуманитарне, спорско-рекреативне и друге активности)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана		

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил ОПЕРАТЕР ОСНОВНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Σ				
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	8	3	6		280	105	210	60	6	1	12		210	35	420	60	4	2	18		124	62	558	90	544	202	1188	210	2214
1. Физика	2				70																				70				70
2. Техничко цртање са читањем планова		2				70																				70			70
3. Грађевински материјали	2						18																		70		18		88
4. Грађевинске конструкције	1	1			35	35			2	1			70	35											105	70			175
5. Грађевинско пословање и калукулације																	2				62				62				62
6. Технологија рада са практичном наставом	3		6		105		210	42	4		12		140		420	60	2		18		62		558	90	307		1188	192	1687
7. Предузетништво																		2				62				62			62
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ									1				35				1				31				66				66
1. Изборни програм образовног профила**									1				35				1				31				66				66
Укупно А2+Б	8	3	6		280	105	210	60	6 (**7)	1	12		210 (**245)	35	420	60	4 (**7)	2	18		124 (**155)	62	558	90	544 (**742)	202	1188	210	2214 (**2280)
Укупно А2+Б	17				655				19 (**20)				725 (**760)				24 (**25)				834 (**865)				2214 (**2280)				

Листа изборних програма

Бр.	Стручна изборна програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
1.	Сараднички професионални изазови [*]		1	1
2.	Култура школе [*]		1	1
3.	Одрживи развој [*]			1

* Учесници бирају један изазов из ове категорије

Остваривање образовања и васпитања

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час одличности ученицима	70	70	67	207
Додатна настава [*]	до 30	до 20	до 10	до 120
Допунска настава [*]	до 30	до 30	до 10	до 120
Програмска настава [*]	до 30	до 30	до 10	до 120
Другачије облици рада [*]	до 30	до 30	до 10	до 120

* Ако се учесници учествују и овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада^{**}

ОСТАТЕ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови
Експеримент	до 3 часа	до 5 часа	до 3 наставних дана
Изази из области знања са одређеним педагошким циљевима		2 часа пошколно	
Тренинзи стручне језике		2 часа пошколно	
Факултативна предматеријала ^{**}		1-2 часа пошколно	
Сараднички активности ученика (напр. пројекат, семинар, изложба, књижевност, музичарство, спортово-рекреативно и друге наставне активности)		30-60 часова годишње	
Другачије активности – уметнички изазови, уметнички изазови		15-30 часова годишње	
Кружак/културно-уметничке активности ученика		2 радних дана	

* Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује, у складу са средњошколским правилником, факултативну наставу по предметима/предметима који су утврђени националним наставним и ученичким образовним профилима истог или другог нивоа образовања, као и изложбеним часовима и часовима из семинара, а који су утврђени националним програмом.

** Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се налазе у опасности.

Остваривање плана и програма наставе и учења

1. Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Базисно-часовна настава	35	35	31
Минимални рад (наставна у базику, изазови)	2	2	1
Обавезне и факултативне наставне активности	2	2	1
Додатна настава			1
Укупно радних недеља	39	39	34

2. Видела оцењивања у групи¹

разред	видела ¹ модула	годишње фонд часова			Број ученика по групи, до	Базисна наставна
		наставе	Приспечена наставна	УКУП		
I	Техничког рада са практичним наставом		210		42	5
II	Техничког рада са практичним наставом			420	60	5
III	Техничког рада са практичним наставом			578	90	5
IV	Присуство/настава	62				5

¹ Учесници се деле у групе по часовима који су одређени наставним и ученичким образовним профилима истог или другог нивоа образовања, као и изложбеним часовима и часовима из семинара, а који су утврђени националним програмом.

² Учесници се деле у групе по часовима настава/наставе у различитим предметима.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ

План наставе и учења – РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				УКУПНО															
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње															
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	12	2		420	70			11				385				6				186				960	70			1030
1. Српски језик и књижевност	3			105				2				70				2				62				237				237
1.1. _____ језик и књижевност*	3			105				2				70				2				62				237				237
2. Српски као нематерњи језик*	2			70				2				70				2				62				202				202
3. Страни језик	2			70				2				70				1				31				140				140
4. Физичко васпитање	2			70				2				70				2				62				202				202
5. Математика	2			70				2				70				1				31				171				171
6. Рачунарство и информатика		2			70																				70			70
7. Екологија и заштита животне средине	1			35																				35				35
8. Ликовна култура								1				35												35				35
9. Географија								1				35												35				35
10. Историја	2			70																				70				70
11. Социологија са правима грађана								1				35												35				35
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1			35				2				70				2				62				167				167
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1			35				1				35				1				31				101				101
2. Изборни програм према програму образовног профила**								1				35				1				31				66				66
Укупно A1 +A2	13	2		455	70			12				420				7				217				1061	70			1131
								(13**)				(455**)				(8**)				(248**)				(1127**)				(1197**)
Укупно	15		525		12 (**13)		420(455**)		7 (8**)		217 (248**)		1131 (1197**)															

Напомена:*за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

A2: Листа изборних програма

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
104 Општеобразовни програми				
1.	Музичка култура		1	1
2.	Историја (изабране теме)		1	1
3.	Изборни сатири			1

Облици образовно-наставног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-НАСТАВНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одржаног старинаца	70	70	62	202
Блокна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Деловна настава *	до 30	до 30	до 30	до 90
Програмна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90

* Ако се узима употреба за ови обавезни ради

ОСТАЛИ ОБИЦИ ОБРАЗОВНО-НАСТАВНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Доме и ваншколне маније са елементима националне културе		2 часа неделно	
Други страни језик		2 часа неделно	
Други предмети*		1-2 часа неделно	
Спортишко и слободно активности ученика (бор, олимпиј, олимпиј, књижевне, музичке, спортско-рекреативне и друге активности)		30-60 часова годишње	
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге		15-30 часова годишње	

Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, наставу из предмета који су утврђени планом наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, или у плановима наставе и учења гимназије.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	31
Менторски рад (наставе у блоку, програм)	1	1	1
Обавезне ваннаставне активности	1	1	2
Изборна настава			3
Укупно реализовано	39	39	38

Писла одељења у групе

разред	предмет/манија	годишњи фонд часова			број ученика у групи – до
		вежбе	практични настава	настава у блоку	
1	Информатика и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

За образовни профил: РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ				
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	3	6	245	105	210	60	6	1	12	210	35	420	60	8		18	248	558	90	672	140	1188	210	2241				
1. Физика	2			70																70				70					
2. Техничко цртање са читањем планова		2		70																	70			70					
3. Грађевински материјали	2			70																70				70					
4. Грађевинске конструкције	1	1		35	35			1	1		35	35											70	70		140			
5. Грађевинска механизација								2			70				2			62					132			132			
6. Организација грађења															2			62					62			62			
7. Технологија занимања	2			70				3			105				2			62					237			237			
8. Практична настава			6			210	60			12			420	60			18			558	90			1188	210	1398			
9. Предузетништво															2			62					62			62			
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								1			35				2			31					66			66			
1. Изборни програм образовног профила**								1			35				1			31					66			66			
Укупно А2+Б	7	3	6	245	105	210	60	6 (**7)	1	12	210 (**245)	35	420	60	8 (**9)		18	248 (**217)	558	90	703 (**769)	140	1188	210	2241 (**2307)				
Укупно А2+Б	16				620				19 (**20)				725 (**760)				26 (**27)				896 (**927)				2241 (**2307)				

Напомена: ** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

Листа изабраних програма

Бр.	Стручни изабрани програм	РАЗРЕД		
		I	II	III
1.	Математика за професионалну и просјечну струковну спрему		1	1
2.	Математика за специјализоване послове на градском нивоу		1	1

* Ученици бирају један предмет у току школске године

Остваривање образовања и васпитања

ОКЛИНСКО ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Часови наставничког осмјерених	50	50	62	302
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава *	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено-напрствни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се узимају потребне за ове обавезне рад

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови
Екскурзија	до 3 дана	до 3 дана	до 3 наставних дана
Језик изабраних знања или са елементима изабраних култура		2 часа недељно	
Трени страни језик		2 часа недељно	
Факултативни предмети/програми*		1-2 часа недељно	
Слободне активности ученика (бор, ориџинал, секање, тешање, тумачење, спортивно-рекреативне и друге заједничке активности)		30-60 часова годишње	
Друштвене активности – учешће у наредности, учешће задруги		15-30 часова годишње	
Културно-уметничке активности часова		2 радни дана	

* Поред обавезних предмета и изабраних програма захтевају се и екскурзије, у складу са интересима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учешће у другим образовним профилима и/или другим активностима рада, као и плановима наставе и учешће у тематским, а који су утврђени школским програмом.

** Факултативни облици наставно-образовног рада обавезни су за ученике који се то ван школе.

Остваривање плана и програма наставе и учења

1. Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Редовно-часовна настава	35	35	31
Минутски рад (настава у блоку, тренинг)	2	2	3
Обавеза и факултативне наставничке активности	2	2	2
Заступни рад			3
Укупно радних недеља	39	39	39

2. Понављање одељења у групи¹

разред	предмет/ модул	годишњи фонд часова		број ученика по групи до	Понављање наставника ^{2,3}
		недеље	практично наставно учење кроз рад / настава у блоку		
I	Практична настава		210	60	15:5*
II	Практична настава/учење кроз рад		420	60	15:5
III	Практична настава/учење кроз рад		558	90	15:5

¹ Учешће се додељује у групи на часовима који су планови наставе и учења предвиђени за недеље, практичну наставу или наставу у блоку

* разлика се програм реализије на другом нивоу, минимално једна инструктор или предвиђени број ученика

** за недеље и практичну наставу која се одвија у школи

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ГЕОДЕТСКИ ТЕХНИЧАР - ГЕОМЕТАР

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ОПШТЕОБРАЗОВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ГЕОДЕТСКИ ТЕХНИЧАР – ГЕОМЕТАР 1. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњи фонд часова општеобразовних предмета за образовни профил: ГЕОДЕТСКИ ТЕХНИЧАР – ГЕОМЕТАР

		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																	
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																	
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	П	Н	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ							
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		16	2	0	560	70	0	0	12	0	0	420	0	0	0	10	0	0	350	0	0	0	12	0	0	384	0	0	0	1714	70	0	0	1784	
1.	Српски језик и књижевност	3			105				3			105				3			105				3			96				411			411		
1.1	језик и књижевност*	3			105				3			105				3			105				3			96				411			411		
2.	Српски као нематерњи језик*	2			70				2			70				2			70				2			64				274			274		
3.	Страни језик	2			70				2			70				2			70				2			64				274			274		
4.	Физичко васпитање	2			70				2			70				2			70				2			64				274			274		
5.	Математика	3			105				3			105				3			105				3			96				411			411		
6.	Физика	2			70				2			70																	140			140			
7.	Рачунарство и информатика		2			70																							70			70			
8.	Географија	2			70																								70			70			
9.	Историја	2			70																								70			70			
10.	Социологија са правима грађана															2			64										64			64			
A2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		1	0	0	35	0	0	0	3	0	0	105	0	0	0	3	0	0	105	0	0	0	3	0	0	96	0	0	0	341	0	0	0	341	
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			35				1			35				1			35				1			32				137			137		
2.	Изборни предмет према програму образовног профила**								2			70				2			70				2			64				204			204		
Укупно A1 + A2		19		565				13		420				11		385				13		416				1921					1921				
								(15**)		(490**)				(13**)		(455**)				(15**)		(480**)				(2125**)					(2125**)				

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

A2: Листа изборних предмета према програму образовног профила

№	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Свештообразовни предмети					
1.	Други страни језик		2	2	2
2.	Набрани спорт		2	2	2
3.	Историја (изборна тема)		2	2	2
4.	Филозофија				2
5.	Латинска језика			2	
6.	Набрани вештачки латински			2	
7.	Физика			2	2
8.	Биологија			2	
9.	Правне науке		2	2	2
10.	Зубачке науке		2	2	2
11.	Набрани вештачки латински				2

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД ЧАСОВИ	II РАЗРЕД ЧАСОВИ	III РАЗРЕД ЧАСОВИ	IV РАЗРЕД ЧАСОВИ	УКУПНО ЧАСОВИ
Час одређеног сатнице	70	70	70	64	274
Датумски рад *	до 50	до 35	до 50	до 50	до 125
Датумски рад *	до 50	до 35	до 50	до 50	до 125
Припрема рада *	до 50	до 35	до 50	до 50	до 125

* - Ако се ученик одлучи за само један од ових облика рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД ЧАСОВИ	II РАЗРЕД ЧАСОВИ	III РАЗРЕД ЧАСОВИ	IV РАЗРЕД ЧАСОВИ
Библиотека	до 2 дана	до 5 дана	до 5 наставничких дана	до 5 наставничких дана
Лекцијски програми или екстракуркулне активности са екстракуркулном наставничком структуром	2 часа недељно			
Тржиште страних језика	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Старословни и словесне вештачки ученици (бор, сонете и друго)	35-40 часова годишње			
Психичке активности - уметничке студије, четнички одреци	15-20 часова годишње			
Колоније и јавни дебатни часови	2 јавна дана			

* - Поред изабраних предмета школе или ван школе, у складу са одређеним условима, факултативни обрасци по предмети могу се утврђивати вештачки или друге екстракуркулне профилне или друге додатне радне часове и уметничке студије или по програмима који су потребни за ову намену.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Датумски часови избора	35	35	35	30
Наставнички рад (наставног језика, историја)	2	2	2	2
Својерасно изабрани часови избора	2	2	2	2
Наставнички часови				1
Укупно датумски часови	39	39	39	35

Подела одмора у групи

разред	број часова / недеља	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		всестран	практични часови	наставног језика	
I	Разумност и информатика	70			12

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњи фонд часова стручних предмета за образовни профил: ГЕОДЕТСКИ ТЕХНИЧАР- ГЕОМЕТАР

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње												
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	8	0	175	280	0	60	6	11	0	210	385	0	60	9	10	0	315	350	0	60	8	9	0	256	288	0	60	956	1303	0	240	2499				
1. Начрта геометрија	1	1		35	35																							35	35			70					
2. Техничко цртање		2			70				2			70																	140			140					
3. Геодазија	4			140				4			140					3			105				2				64		449			449					
4. Геодеска мерења и рачунања		5			175		60		7			245		60		6			210		60		4			128		60		758		240	998				
5. Примењена географија								2				70																70				70					
6. Техничка обрада у пројекту									2			70					2			70				2			64				204			204			
7. Примењена геодазија																3			105				3				96		201			201					
8. Геодески планови																1	1		35	35			1	1			32	32		67	67		134				
9. Катастар непокретности и уређење земљишне територије																2	1		70	35									70	35		105					
10. Фотограмetriја																							2				64		64			64					
11. Предузетништво																							2				64		64			64					
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	70	0	0	0	2	0	0	70	0	0	0	2	0	0	64	0	0	0	204	0	0	0	204				
1. Изборни предмети према програму образовног профила								2			70				2			70				2			64					204	0	0	0	204			
Укупно Б1+Б2	5	8	0	175	280	0	60	6 (8 ^{**})	11		280	385	0	60	9 (11 ^{**})	10	0	385	350	0	60	8 (10 ^{**})	9	0	320	288	0	60	856 (1160 ^{**})	1303	0	240	2399 (2703 ^{**})				
Укупно	13				515				17 (19 ^{**})				655 (725 ^{**})				19 (21 ^{**})				725 (795 ^{**})				17 (19 ^{**})				604 (668 ^{**})				2399 (2703 ^{**})				

Напомена: ** Ученик бира са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б2: Листа изборних предмета према програму образовног профила

№	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV ¹
Стручни кредити* - ОБАВЕЗНО SE БИРА БАР У ЈЕДНОМ РАЗРЕДУ					
1.	Основи грађанског права		2		
2.	Организација судског система			2	
3.	Корпорације			2	
4.	Генерално у правном систему				2

Остали обавезни облици образовно-наставног рада током школске године

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час одређеног старостног	70	70	70	64	274
Додатна рад *	до 70	до 70	до 70	до 70	до 280
Дискусионе рад *	до 70	до 70	до 70	до 70	до 280
Пројектни рад *	до 70	до 70	до 70	до 70	до 280

* Ако се уколико изабере за сваки изабрани рад

Факултативни облици образовно-наставног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови
Екскурзије	до 1 дана	до 2 дана	до 3 недељних дана	до 5 недељних дана
Истакнути учесници или изванредни резултати на конкурсима националне културе	2 часа недељно			
Тражи струку /изаз	2 часа недељно			
Друштво професионалних *	1-2 часа недељно			
Студентски и слободни испитивања у часопису (пој, семинари и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвени испитивања – учешће на националним, регионалним изложбама	1-30 часова годишње			
Историја и јавна дејателност часова	2 радна дана			

* Према изабраним предметима изабрани часови до одређеног, у складу са одређеним учесницима, факултативни наставу по предметима која су у складу са изабраним облицима другог образовног профила или другог изабраних радних часова и изабраних испитивања, али по програму која су предметна домена.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовни часови	32	32	32	32
Матурски рад (изазов у овом програму)	2	2	2	2
Одговарајуће одређене активности	2	2	2	2
Матурски часови				2
Укупно радних часова	38	38	38	38

Подела часова у групе

Разред	предмет / часови	укупан број часова			број учесника у групи - до
		недеље	предметни часови	наставу у јавној	
I	Историја генерација	15			12
	Техничко цртање	70			12
	Географски часови и рад у класи	175		50	12
II	Техничко цртање	70			12
	Технички часови и рад у класи	245		60	12
	Технички часови у пројекту	70			12
III	Географски часови и рад у класи	210		60	12
	Технички часови у пројекту	70			12
	Географски часови	25			12
IV	Класична историја и историја историје историје	35			12
	Географски часови и рад у класи	225		50	12
	Технички часови у пројекту	64			12
	Географски часови	72			12
	Пројектни часови	64			12

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР

Наставни план: АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР

		I РАЗРЕД		II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО										
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње								
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ	
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		19	2	665	70			18		340			12		408			10		330				1723	70	1793
1	Српски језик и књижевност	3		105				3		102			3		102			3		93				402		402
1.1	Језик и књижевност*	3		105				3		102			3		102			2		93				402		402
2	Српски као нематеријални језик*	2		70				2		68			2		68			2		62				268		268
3	Страни језик	2		70				2		68			2		68			2		62				268		268
4	Визуелно васпитање	2		70				2		68			2		68			2		62				268		268
5	Математика	3		105				3		102			3		102			3		93				402		402
6	Рачунарство и информатика		2		70																			70		70
7	Историја	2		70																				70		70
8	Ликовна култура	1		35																				35		35
9	Географија	2		70																				70		70
10	Хемија	2		70																				70		70
11	Биологија	2		70																				70		70
12	Социологија са практичном грађом												2		68									68		68
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		1		35				1		34			3		102			3		93				264		264
1	Грађовско васпитање / Верска настава	1		35				1		34			1		34			1		31				134		134
2	Изборни предмети **												2		68			2		62				130		130
Укупно А1+Б		20	2	700	70			11		374			13		442			11		341				1857	70	1927
Укупно		22		770				11		374				13 (15%)				11 (13%)						1927 (2057%)		

Познати: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1	Изабрана поглавља математике			2	2
2	Логика са етиком*			2	2
3	Историја (одабране теме)*			2	2
4	Екологија и заштита животне средине*			1	1
5	Музичка култура*			1	1

*Ученик бира предмет једним у току школовања у трећем или четвртном разреду

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час одељењског старешине	70	68	68	62	268
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су посебно донети

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	35	34	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

I Наставни план за образовни профил АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																							
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																							
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ															
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	4			175	140			60	8	13			272	442			90	6	11			204	374			90	6	13			186	403			90	837	1359	330	2526
1 Грађевински материјали	2				70				12																							70			12	82				
2 Физика	2				70				2				68																			138				138				
3 Нацртна геометрија и техничко цртање	2	2			70	30			2				68	30															138		60	198								
4 Грађевинске конструкције	1	2			35	70			18	1	3			34	102			30	1	2			34	68								103	240		48	391				
5 Слободноручно цртање									2					68																		68				68				
6 Историја архитектуре									2					68																		68				68				
7 Апликативни рачунарски програми									4					136					2				68									204				204				
8 Статика и отпорност материјала									1	2				34	68			1	1				34	34								68	102			170				
9 Основе геодезије									1					34			30															34		30		64				
10 Технологија грађевинских радова									1					34				2	1				68	34		30	1	2			31	62		60	133	96		90	319	
11 Разрада пројеката																	1	3				34	102		60	1	3			31	93			65	195		60	320		
12 Армиранобетонске конструкције																	1	2				34	68			1	2			31	62			65	130			195		
13 Монтажне конструкције																										1	2			31	62			31	62			93		
14 Кућне инсталације																										1	2			31	62			31	62			93		
15 Урбанизам																										1				31			30	31			30	61		
16 Предузетништво																										2				62				62				62		
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																	2					68				2				62				130				130		
1 Изборни предмети																	2					68				2				62				130				130		
2 Укупно A2+B	5	4			175	140			60	8	13			272	442			90	6	11			204	374			90	6	13			186	403			90	837	1359	330	2526
Укупно	9				375				21					804				17					668				19				679				2526				2526	

Напомена: ** Уколико ученик изабере све стручне изборне предмете

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	*Основе нискоградње			2	2
2	*Основе комуналне хидротехнике			2	2
3	*Савремена архитектура			1	1
4	*Просторна композиција			1	1
5	Ентеријери				2
6	**Перспектива				2
7	Енергетска ефикасност објеката				2

* ученик бира предмете само у једној години

** подела одељења на групе

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	68	68	62	268
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програму

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	35	34	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	3	3	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Нацртна геометрија и техничко цртање	70		30	15
	Грађевинске конструкције	70		18	15
	Грађевински материјали			12	15
II	Нацртна геометрија и техничко цртање	68		30	15
	Грађевинске конструкције	102		30	15
	Слободноручно цртање	68			15
	Апликативни рачунарски програми	136			15
	Статика и отпорност материјала	68			15
	Основе геодезије			30	15
III	Грађевинске конструкције	68			15
	Апликативни рачунарски програми	68			15
	Статика и отпорност материјала	34			15
	Технологија грађевинских радова	34		30	15
	Армиранобетонске конструкције	68			15
	Разрада пројеката	68		60	15
IV	Технологија грађевинских радова	62		60	15
	Разрада пројеката	93			15
	Армиранобетонске конструкције	62			15
	Монтажне конструкције	62			15
	Кућне инсталације	62			15
	Урбанизам	31		30	
	Предузетништво	31			15
	**Перспектива	62			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР 2022

Наставни план: АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР

		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																							
		вредно		годишње		вредно		годишње		вредно		годишње		вредно		годишње		годишње																							
		Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ																			
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																						19	2	665	70	10	340	12	408	10	310	1733	70	1793							
1	Српски језик и књижевност	3		105		3	102	3	102	3	93	402		402																											
1.1	_____језик и књижевност*	3		105		3	102	3	102	2	93	402		402																											
2	Српски као нематеријни језик*	2		70		2	68	2	68	2	62	268		268																											
3	Страни језик	2		70		2	68	2	68	2	62	268		268																											
4	Физичко васпитање	2		70		2	68	2	68	2	62	268		268																											
5	Математика	3		105		3	102	3	102	3	93	402		402																											
6	Рачунарство и информатика		2		70								70	70																											
7	Историја	2		70									70	70																											
8	Ликовна култура	1		35									35	35																											
9	Географија	2		70									70	70																											
10	Хемија	2		70									70	70																											
11	Биологија	2		70									70	70																											
12	Социологија са пројектом грађана							2	68				68	68																											
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																						1		35		1	34	3	102	3	93	264		264							
1	Грађовско васпитање / Верски настављ	1		35		1	34	1	34	1	31	134		134																											
2	Изборни предмет **							2	68	2	62	130		130																											
Укупно А1+Б		20	2	700	70	11	374	13	442	11	341	1857	70	1927																											
Укупно		22		770		11	374	13	442 (510 ^{''})	11	341 (403 ^{''})	1927		1927 (2057 ^{''})																											

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученици бирају предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1	Изабрана поглавља математике			2	2
2	Логика са етиком*			2	2
3	Историја (одабране теме)*			2	2
4	Екологија и заштита животне средине*			1	1
5	Музичка култура*			1	1

*Ученик бира предмет једном у току школовања у трећем или четвртном разреду

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час одељењског старешине	70	68	68	62	268
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су посебно донети

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	35	34	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
 План наставе и учења за образовни профил **АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР**

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО									
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ									
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ					
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	4	210	105	60	9	12	306	408	90	6	11	204	374	90	7	12	217	372	90	937	1259	330	2526		
1. Грађевински материјали	2		70		30																	70		30	100	
2. Физика	2		70			2		68															138		138	
3. Грађевинске конструкције	2	3	70	105	30	1	3	34	102	60	1	2	34	68								138	275	90	503	
4. Нацртна геометрија						1	2	34	68														34	68	198	
5. Слободноручно цртање							2		68															68		68
6. Историја архитектуре са занитом градитељског наслеђа						2		68		30													68		30	98
7. Апликативни рачунарски програми						4		136			3		102											238		238
8. Септика и отпорност материјала						1	1	34	34		1	1	34	34									68	68		136
9. Технологија грађевинских радова						2		68			2	1	68	34	30	1	2	31	62	60			167	96	90	353
10. Разрада пројекта											1	3	34	102	60	1	3	31	93				65	195	60	320
11. Армирањембетонске конструкције											1	1	34	34		1	2	31	62				65	96		161
12. Монтаже конструкције																1	1	31	31				31	31		62
13. Кућне инсталације																1	2	31	62				31	62		93
14. Урбанизам																2		62		30			62		30	92
15. Предузетништво																2		62					62			62
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ											2		68			2		62					130			130
1. Изборни предмети											2		68			2		62					130			130
2. Укупно A2+B	6	3	210	105	60	9	12	306	408	90	6	11	204	374	90	7	12	217	372	90	937	1259	330	2526		
Укупно	9		375		21		804		17		668		19		679		2526									
									(**19)		(**236)		(**21)		(**741)		(**2656)									

Напомена: ** Укупно ученик изабере све стручне изборне предмете

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	*Основне историјске			2	2
2	*Основне историјске историјске			2	2
3	*Савремени архитектуре			2	2
4	**Традиционално искуство и традиција			2	2
5	**Историчари				2
6	**Психолози				2

* ученик бира предмете само у једној години
 ** постоји одређена група

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одређеног савремених	70	68	66	62	266
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припреми рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се узима потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	до 5 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Изван школских програма или издвојених часова са наставним циљевима из историје	2 часа недељно			
Тренирање стручних заната	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Створени и слободне активности ученика (заједнице, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друге активности (ученички парламенти, ученички савети)	15-30 часова годишње			
Културни и јавна делатност ученика	2 радни дана			

* Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређеним ученицима, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су прилагођени деци.

Остваривање школског програма по недељани

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредни часови наставе	33	34	34	31
Менторски рад (наставе у боксу, пројекти)	2	1	1	3
Обавезно настављене активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних часова	38	38	38	38

Подела часова у групе

Профил	предмет/материјал	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до-
		укупно	одређених наставе	наставе у боксу	
I	Грађевинарски конструкције	105		30	15
	Грађевинарски материјали			30	15
	Напредна геометрија	68			15
II	Грађевинарски конструкције	102		30	15
	Слободна изучавања	68			15
	Историја архитектуре са заштитом грађевинарских наслеђа			30	15
	Адаптивни дијагностички програми	135			15
	Системи и историја материјала	34			15
III	Грађевинарски конструкције	68			15
	Адаптивни дијагностички програми	102			15
	Системи и историја материјала	34			15
	Технологија грађевинарских радних	34		30	15
	Архитектонско конструкције	34			15
	Разредни пројекти	102		30	15

IV	Технологија грађевинарских радова	62		40	15
	Рачунарска пројекција	91			15
	Архитектонски конструкције	62			15
	Монтажне конструкције	62			15
	Вуков настављање	62			15
	Урбанизам			30	15
	Продуктивност	62			15
	**Ентеријер	31			15
	**Екстеријер	62			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПОДРУЧЈЕ РАДА ШУМАРТСВО И ОБРАДА ДРВЕТА

ОПЕРАТЕР ЗА ИЗРАДУ НАМЕШТАЈА

Наставни план: ОПЕРАТЕР ЗА ИЗРАДУ НАМЕШТАЈА

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО					
	недељно			годишње					недељно			годишње					недељно			годишње										
	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ							
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																														
1	Српски језик и књижевност	3			99	66				10				330					8				248			974	66			1040
2	_____ језик и књижевност*	3			99					2				66					2				62			227				227
3	Српски као нематеријални језик*	2			66					2				66					2				62			194				194
4	Страни језик	2			66					2				66					2				62			194				194
5	Физичко васпитање	2			66					2				66					2				62			194				194
6	Математика	2			66					2				66					1				31			163				163
7	Рачунарство и информатика		2			66																				66				66
8	Историја	2			66																					66				66
9	Ликовна култура	1			33																					33				33
10	Екологија и заштита животне средине									1				33												33				33
11	Географија									1				33												33				33
12	Социологија са правима грађана																		1				31			31				31
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																														
1	Грађанско васпитање / Верска настава	1			33					1				33					1				31			97				97
2	Изборни предмети **									1				33					1				31			64				64
Укупно А1+Б		13	2		429	66				11				363					9				279			1071	66			1137
Укупно		15			495					11 (12^{**})			363 (396^{**})					9 (10^{**})			279 (310^{**})					1137 (1201^{**})				

Напомена* За ученике који наставаку слушају на материјални језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета.

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1	Музичка култура*		1	1
2	Историја одабране теме*		1	1
3	Изабрани спорти*		1	1
4	Географија у избору теме*		1	1
5	Дигитал*		1	1
6	Изабрана поглавља математике		1	1

* учество бира предмет једном у току школске у другом или трећем разреду

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Над одољивосне спремности	66	66	62	194
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунског рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Пројектни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

* Ако се укључе потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови
Београдска	до 7 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Летак другог разреда или изградње знања из елементарна историјска култура		2 часа неделно	
Други страни језик		2 часа неделно	
Други предмети*		1-2 часа неделно	
Студирање и глобалне активности ученика (фор, семинари и други)		30-60 часова годишње	
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)		15-30 часова годишње	
Културна и јавна делатност школе		2 радних дана	

* У складу са чланом 36 Закона о основним системима образовања и васпитања

Остваривање школског програма по одељењима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Редовно одељења часова	33	33	31
Менторски рад (важине у блоку, пројекти)	4	4	4
Образовне ваннаставне активности	2	2	2
Закључак			2
Укупно радних недеља	38	39	39

Подела одељења у групе

предмет/модул	годиниња фонд часова			број ученика у групи од
	теорије	практични вежбе	наставе у блоку	
Рачунарство и информатика	66			33

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил: Оператер за израду намештаја*

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				УКУПНО											
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње											
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ							
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	12	165	396	120		1	18	66	594	120		4	18	124	558	120	165	190	1548	360	2263		
1 Физика	2		66		90													66			90	66		
2 Техничко цртање					90																90	90		
3 Својства материјала	3		99															99				99		
4 Организација рада					30					30											60	60		
5 Израда намештаја		12		396			18		594			12		372						1362		1362		
6 Конструкције намештаја									90						90					180		180		
7 Рачунарска графика и рад са CNC машинама						2		66			2		62	30				128		30		158		
8 Предузетништво											2		62					62				62		
9 Изборна технологија *												6		186						186		186		
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ						1		33			1		31					64				64		
1 Изборни ПРОГРАМИ						1		33			1		31					64				64		
Укупно A2+Б	5	12	165	396	120	(1**)	1	18	(33**)	66	594	120	(1**)	4	18	(31**)	124	558	120	165 (229**)	190	1548	360 (2372**)	2263
Укупно	17		681			20 (21**)		1180 (1213**)			22 (23**)		802 (833**)			2263 (2372**)								

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежба, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са две изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Оператер за израду намештаја када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					УКУПНО				
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње				
	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Σ	
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	12	165	396	120	2	18	66	594	120	4	18	124	558	120	165	190	1548	360	2263
1 Физика	2		66													66				66
2 Техничко цртање					90														90	90
3 Својства материјала	3		99													99				99
4 Организација рада					30					30									60	60
5 Израда намештаја		12		396			18		594			12		372					1362	1362
6 Конструкције намештаја										90					90				180	180
7 Рачунарска графика и рад са CNC машинama						2			66		2			62	30		128		30	158
8 Предузетништво											2			62			62			62
9 Изборна технологија *												6		186					186	186
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ						1			33		1			31			64			64
1 Изборни предмети						1			33		1			31			64			64
Укупно A2+Б	5	12	165	396	120	(1**) 2	18	(33**) 66	594	120	(1**) 4	18	(31**) 124	558	120	165	190	1548	360	2263
																(229**)				(2372**)
Укупно		17		681		20 (21**)		1180 (1213**)			22 (23**)		802 (833**)						2263 (2372**)	

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

A2. Листа изборних технологија према програму образовног профила

РБ	Листа изборних технологија	РАЗРЕД		
		I	II	III
1	Столарски поступци			6
2	Талетарски поступци			6
3	Певрићинска обрада и лакирање дрвета			6

Б. Листа изборних програма према програму образовног профила

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни предмети				
1	Прерада дрвета на пиламама		I	
2	Природно сушење резане грађе		I	
3	Помоћни материјали			I
4	Сталки наменштаја			I

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	66	66	62	194
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, али до програмама који су претходно довети.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	33	33	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			2
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења у групе за реализацију у школском систем

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до**
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Техничко цртање			90	15
	Организација рада			30	15
	Израда намештаја*		396*		10
II	Организација рада			30	15
	Израда намештаја*		594*		10
	Конструкције намештаја			90	15
	Рачуарска графика и рад са CNC машинама	66			15
	Природно сушење резане грађе***	33			15
III	Израда намештаја*		372*		10
	Конструкције намештаја			90	15
	Рачуарска графика и рад са CNC машинама	62		30	15
	Предузетништво	62			15
	Изборна технологија		186*		10

* током реализације наставе у школским радницима предвидети наставника практичне наставе и помоћног наставника

** током реализације наставе у логонима и радницима социјалних партнера број ученика у групи одређује се посебно

*** изборни предмет

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе за реализацију када се реализује по дуалном моделу

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова				број ученика у групи -до**
		вежбе	практична настава	УКР	настава у блоку	
I	Техничко цртање				90	15
	Организација рада				30	15
	Израда намештаја*			396*		10
II	Организација рада				30	15
	Израда намештаја*			594*		10
	Конструкције намештаја				90	15
	Рачунарска графика и рад са CNC машинама	66				15
	Природно сушење резане грађе***	33				15
III	Израда намештаја*			372*		10
	Конструкције намештаја				90	15
	Рачунарска графика и рад са CNC машинама	62			30	15
	Предузетништво	62				15
	Изборна технологија			186*		10

* током реализације наставе у школским радњицама предвидети наставника практичне наставе и помоћног наставника

** током реализације наставе у погонима и радњицама социјалних партнера број ученика у групи одређује се посебно

*** изборни предмет

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕШТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ I. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељна и годишња фонд часова општеобразовних предмета за образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕШТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																	
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																	
	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ													
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	18	2			584	66			12				396				10				330			12				360			1680	66		1746
1. Срpski jezik и књижевност	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
2. _____ jezik и књижевност	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
1.1 Срpski као нематеријални jezik	2				66				3				66				2				66			2				66			258			258
3. Страни jezik	2				66				2				66				2				66			2				66			258			258
4. Историја	2				66																									66			66	
5. Физичко васпитање	2				66				2				66				2				66			2				66			258			258
6. Математика	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
7. Физика	2				66																									66			66	
8. Хемија	2				66																									66			66	
9. Биологија	2				66																									66			66	
10. Рачунарство и информатика		2				66																									66			66
11. Географија									2				66																		66			66
12. Социологија са правима грађана																	2							60						60			60	
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1				33				1				33				3				99			3				99			255			255
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1				33				1				33				1				33			1				33			129			129
2. Изборни предмети **																	2				66			2				66			126			126
Укупно A1+B1	19	2			627	66			13				429				11 (13)				363 (429 ^{*)}			13 (15)				390 (450 ^{*)}			1809 (1935 ^{*)}	66		1875 (2001 ^{*)}
Укупно		21				693			13				429				11 (13)				363 (429 ^{*)}			13 (15)				390 (450 ^{*)}			1875 (2001 ^{*)}			

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику ангажоване мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1	Биологија			2	
2	Изабрана поглавља математике *			2	2
3	Музичка култура			2	
4	Историја (одабране теме)*			2	2
5	Логика са етиком*			2	2

Напомена: *Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	66	66	66	60	до 258
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часови
Екскурзија	1-2 дана	2 до 3 дана	3 до 4 дана	4 до 5 дана	10 до 14 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно				
Трећи страна језик	2 часа недељно				
Други предмети*	1-2 часа недељно				
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30 до 60 часова годишње				
Друштвене активности-ученички парламент, ученичке задруге	15 до 30 часова годишње				
Културна и јавна делатност школе	2 радни дана				

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно довести

Отварање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД недеља	II РАЗРЕД недеља	III РАЗРЕД недеља	IV РАЗРЕД недеља
Разредно часовна настава	33	33	33	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	4	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			Број ученика у групи до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	66			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. НАСТАВНИ ПЛАН

I. Наставни план за образовни профил **ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕНТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА**

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО												
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ												
	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Σ								
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	6	165	198	120	4	15	132	495	120	2	11	6	66	363	198	120	1	16	30	480	120	393	1536	198	480	2687		
1 Техничко цртање и напредна геометрија		2		66	30	2		66	30																		132	66	192
2 Својства материјали	3	1		99	33																						99	33	132
3 Функционална обрада дрвета	2	1		66	33	30	2	2	66	66	2	2		66	66												198	165	363
4 Теорија фирме са цртањем	1			66				2		66																	132		132
5 Столарство					60				60		6				198												198	130	318
6 Помоћни материјали					2			66																			66		66
7 Дрвне конструкције					3			99	30	3				99	30	2		60	30								258	96	348
8 Ресурсна графика					2			66		2				66		2		60									192		192
9 Дизајн					4			132		2				66													198		198
10 Обликовање намештаја и интеријера										2				66	30	4		120	30								186	66	246
11 Израда прототипова и модела															60						60							120	120
12 Предухоташтво																2		60									60		60
13 Планирање и контрола производње																1	6	30	180		30						180		210
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ										2				66		2		60									126		126
1 Изборни предмети према програму образовног профила										2				66		2		60									126		126
Укупно A1-A2	5	6	165	198	120	4	15	132	495	120	2	11	6	66	363	198	120	1	16	30	480	120	393	1536	198	480	2687		
Укупно		11		483		19		747		19			6	747		17		630									2687		2733**

Напомена**Ученици бирају са листе опште образовних или стручних изборних предмета: Т-теоријска настава; В-лексе; III-практична настава; Б-блок практичне наставе

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети*					
1	Одрожни дизајн			2	
2	Маркетинг и презентацијске вештине			2	
3	Таласирања намештаја			2	
4	Хидротермичка обрада дрвета				2
5	Цртање, простор и облици				2

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одређеног старештва	66	66	66	60	258
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се узме потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Екскурзија	1-2 дана	2 до 3 дана	3 до 4 дана	4 до 5 дана	10 до 14 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно				
Трећи страни језик					
Други предмети*	1-2 часа				
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30 до 60 часова годишње				
Друштвене активности-ученички парламент, ученичке задруге	15 до 30 часова годишње				
Културни и јавна делатност школе	2 радни дана				

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД недеља	II РАЗРЕД недеља	III РАЗРЕД недеља	IV РАЗРЕД недеља
Разредно часовна настава	33	33	33	30
Менторски рад (блок праспечне наставе)	4	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

предмет	годишњи фонд часова			Број ученика у групи до
	весе	приствена настава	настава у блоку	
Техничко цртање и начртна геометрија	66		30	15
Својства материјала	33			15
Финална обрада дрвета	33		30	15
Теорија форме са цртањем	66			15
Столарство			60	10
Техничко цртање и начртна геометрија	66		30	15
Финална обрада дрвета	66			15
Теорија форме са цртањем	66			15
Столарство			60	10
Дрвне конструкције	99		30	15
Рачунарска графика	66			15
Дизајн	132			15
Финална обрада дрвета	66			15
Столарство		198		10
Дрвне конструкције	66		30	15
Рачунарска графика	66			15
Теорија и пракси дизајна	66			15
Обликовање наментаја и ентеријера	66		30	15
Израда прототипова и модела			60	10
Одрживи дизајн	66			15
Маркетинг и презентацијске вештине	66			15
Танцирани наментај	66			15
Дрвне конструкције	60		30	15
Рачунарска графика	60			15
Обликовање наментаја и ентеријера	120		30	15
Израда прототипова и модела			60	10
Предузетништво	60			15
Планирање и контрола производње	180			15
Цртање, простор и облик	60			15

2. НАСТАВНИ ПЛАН

I Наставни план за образовни профил ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕШТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до	Ангажовање помоћног наставника*
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Техничко цртање и нацртна геометрија	66		30	15	
	Својства материјала	33			15	
	Финална обрада дрвета	33		30	15	ДА
	Теорија форме са цртањем	66			15	
	Столарство			60	10	ДА
II	Техничко цртање и нацртна геометрија	66		30	15	
	Финална обрада дрвета	66			15	ДА
	Теорија форме са цртањем	66			15	
	Столарство			60	10	ДА
	Дрвене конструкције	99		30	15	
	Рачунарска графика	66			15	
	Дизајн	132			15	

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

III	Финална обрада дрвета	66			15	ДА
	Столарство		198		10	ДА
	Дрвне конструкције	66		30	15	
	Рачунарска графика	66			15	
	Теорија и пракса дизајна	66			15	
	Обликовање намештаја и ентеријера	66		30	15	
	Израда прототипова и модела			60	10	ДА
	Одржани дизајн	66			15	
	Маркетинг и презентацијске вештине	66			15	
	Тапацирани намештај	66			15	
IV	Дрвне конструкције	60		30	15	
	Рачунарска графика	60			15	
	Обликовање намештаја и ентеријера	120		30	15	
	Израда прототипова и модела			60	10	ДА
	Предузетништво	60			15	
	Планирање и контрола производње	180			15	
	Цртање, простор и облик	60			15	

* Помоћни наставник припрема радна места (у кабинету и радионици школе) за обављање одређених послова и радних задатака.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕШТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА 2021

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ I. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељна и годишња фонд часова општеобразовних предмета за образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ НАМЕШТАЈА И ЕНТЕРИЈЕРА

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																	
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																	
	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ													
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	18	2			584	66			12				396				10				330			12				360			1680	66		1746
1. Срpski jezik и књижевност	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
2. _____ jezik и књижевност	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
1.1 Срpski као нематеријални jezik	2				66				3				66				2				66			2				66			258			258
3. Страни jezik	2				66				2				66				2				66			2				66			258			258
4. Историја	2				66																									66			66	
5. Физичко васпитање	2				66				2				66				2				66			2				66			258			258
6. Математика	3				99				3				99				3				99			3				99			387			387
7. Физика	2				66																									66			66	
8. Хемија	2				66																									66			66	
9. Биологија	2				66																									66			66	
10. Рачунарство и информатика		2				66																								66			66	
11. Географија									2				66																	66			66	
12. Социологија са правима грађана																	2				60								60			60		
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1				33				1				33				3				99			3				99			255			255
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1				33				1				33				1				33			1				33			129			129
2. Изборни предмети **																	2				66			2				66			126			126
Укупно A1+B	19	2			627	66			13				429				11 (13)				363 (429 ^{*)}			13 (15)				390 (450 ^{*)}			1809 (1935 ^{*)}	66		1875 (2001 ^{*)}
Укупно		21				693			13				429				11 (13)				363 (429 ^{*)}			13 (15)				390 (450 ^{*)}			1875 (2001 ^{*)}			

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику ангажоване мајинке

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1	Биологија			2	
2	Изабрана поглавља математике *			2	2
3	Музичка култура			2	
4	Историја (одабране теме)*			2	2
5	Логика са етиком*			2	2

Напомена: *Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	66	66	66	60	до 258
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часови
Екскурзија	1-2 дана	2 до 3 дана	3 до 4 дана	4 до 5 дана	10 до 14 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно				
Трећи страна језик	2 часа недељно				
Други предмети*	1-2 часа недељно				
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30 до 60 часова годишње				
Друштвене активности-ученички парламент, ученичке задруге	15 до 30 часова годишње				
Културна и јавна делатност школе	2 радни дана				

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно довести

Отварање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД недеља	II РАЗРЕД недеља	III РАЗРЕД недеља	IV РАЗРЕД недеља
Разредно часовна настава	33	33	33	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	4	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			Број ученика у групи до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	66			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Техничар за обликовање наменстаја и естеријера*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО						
	НЕДЕЉНО				ГОДИШЊЕ				НЕДЕЉНО				ГОДИШЊЕ				НЕДЕЉНО				ГОДИШЊЕ				НЕДЕЉНО				ГОДИШЊЕ				ГОДИШЊЕ						
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ						
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	6			165	198			120	4	15			132	495			120	2	11	6	66	363	198	120	1	16			30	480			120	393	1536	198	480	2607
1 Техничко цртање и напредна геометрија		2			66	30	2		66	30																								132	60	192			
2 Својства материјала	3	1			99	33																								99	33			132					
3 Финална обрада дрвета	2	1			66	33	30	2	2	66	66			2	2			66	66											198	165	30		393					
4 Теорија форме са цртањем	2				66			2		66																			132				132						
5 Стеларство							60					60			6			198												198	120			318					
6 Погодни материјали							2			66																				66				66					
7 Дрвне конструкције							3			99	30			3				99	30	2		60	30							258	90			348					
8 Рачунарска графика							2			66				2				66		2		60								192				192					
9 Дизајн							4			132				2				66												198				198					
10 Обликовање наменстаја и естеријера														2				66	30	4		120	30							186	60			246					
11 Израда прототипова и модели																						60								60				120					
12 Предузетништво																						2								60				60					
13 Планирање и контрола производње																						1		6	30		180	30						180					
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ														2				66				2								60				126					
1 Изборни програм према програму образовног профила														2				66				2								60				126					
Укупно Б1+Б2	5	6			165	198			120	4	15			132	495			120	2	11	6	66	363	198	120	1	16			30	480			120	393	1536	198	480	2607
Укупно	11				483				19				747				19 (21 ^{**})				747 (813 ^{**})				17 (19 ^{**})				630 (690 ^{**})				2607 (2733 ^{**})						

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, веће, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Техничар за обликовање намештаја и ентеријера када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																	
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ																	
	Т	В	ИН	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	КЛ	Т	В	УКР	Б	Σ									
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	6		165	198		120	4	15		132	495		120	2	11	6	66	363	198	120	1	16		30	480		120	393	1536	198	480	2607	
1. Основно знање и вјештацка геометрија		2			66		30		2			66		30																	132		60	192
2. Својства материјала		3	1		99	33																									99	33		132
3. Функционална обрада дрвета		2	1		66	33		30	2	2		66	66		2	2		66	66											198	165		30	393
4. Теорија форме са архаизмом		2			66				2			66																			132			132
5. Столарство							60					60				6			198												198	120		318
6. Позитивни материјали								2			66																			66			66	
7. Дрвне конструкције								3			99		30		3			99		30	2			60	30					258		90	348	
8. Рачунарска графика								2			66				2			66			2			60						192			192	
9. Дизајн								4			132				2			66												198			198	
10. Обликовање намештаја и ентеријера															2			66		30	4			120	30					186		60	246	
11. Обрада прототипова и модела																									60						120		120	
12. Предузетничтво																					2			60							60			60
13. Планирање и контрола производње																					1		6	30		180		30			180			210
B: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ															2			66			2			60						126			126	
1. Изборни програми према професионалном образовном профилу															2			66			2			60						126			126	
УКУПНО B1+B2	5	6		165	198		120	4	15		132	495		120	2	11	6	66	363	198	120	1	16		30	480		120	393	1536	198	480	2607	
УКУПНО	11		483		19		747		19		747		17		630		696		2607															

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку
 ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б. Листа изборних програма према програму образовног профила

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети*					
1	Одрживи дизајн			2	
2	Маркетинг и презентацијске вештине			2	
3	Тапацирани намењтај			2	
4	Хидротермичка обрада дрвета				2
5	Цртање, простор и облик				2

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одљењског старештве	66	66	66	60	258
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припреми рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Експедиција	1-2 дана	2 до 3 дана	3 до 4 дана	4 до 5 дана	10 до 14 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно				
Трећи страни језик					
Други предмети*	1-2 часа				
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, сепија и друго)	30 до 60 часова годишње				
Друштвене активности-ученички парламент, ученичке задруге	15 до 30 часова годишње				
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана				

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД пелела	II РАЗРЕД пелела	III РАЗРЕД пелела	IV РАЗРЕД пелела
Разредно часова наставе	33	33	33	30
Менторски рад (блок практичне наставе)	4	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Магурски испит				3
Укупно радних пелела	39	39	39	39

Подела одељења у групе према школском систему

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до	Погодни наставници**
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Техничко цртање и шпиртка геометрија	66		30	15	НЕ
	Својства материјала	33			15	НЕ
	Финална обрада дрвета	33		30	15	ДА
	Теорија форме са цртањем	66			15	НЕ
	Столарство			60	10	ДА
II	Техничко цртање и шпиртка геометрија	66		30	15	НЕ
	Финална обрада дрвета	66			15	ДА
	Теорија форме са цртањем	66			15	НЕ
	Столарство			60	10	ДА
	Дрвне конструкције	99		30	15	ДА
	Рачунарска графика	66			15	НЕ
	Дизајн	132			15	НЕ
III	Финална обрада дрвета	66			15	ДА
	Столарство		198		15	ДА
	Дрвне конструкције	66		30	15	ДА
	Рачунарска графика	66			15	НЕ
	Теорија и пракса дизајна	66			15	НЕ
	Обликовање намештаја и ентеријера	66		30	15	ДА
IV	Израда прототипова и модела			60	10	ДА
	Одрживи дизајн	66			15	НЕ
	Маркетинг и презентацијске вештине	66			15	НЕ
	Тангенцијални намештај	66			15	НЕ
	Дрвне конструкције	66		30	15	ДА
	Рачунарска графика	66			15	НЕ
	Обликовање намештаја и ентеријера	120		30	15	ДА
	Израда прототипова и модела			60	10	ДА
	Предузетничтво	66			15	НЕ
	Планирање и контрола производње		180		15	ДА
	Цртање, простор и облик	66			15	НЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе према Закону о дуалном образовању

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			Учење кроз рад	број ученика у групи -до	Помоћни наставник**
		вежбе	практична настава	настава у блоку			
I	Техничко цртање и нацртна геометрија	66		30		15	НЕ
	Својства материјала	33				15	НЕ
	Финална обрада дрвета	33		*30		5	ДА
	Теорија форме са цртањем	66				15	НЕ
	Столарство			*60		5	ДА
II	Техничко цртање и нацртна геометрија	66		30		15	НЕ
	Финална обрада дрвета	66				15	ДА
	Теорија форме са цртањем	66				15	НЕ
	Столарство			60		10	ДА
	Дрвне конструкције	99		*30		5	ДА
	Рачунарска графика	66				15	НЕ
	Дизајн	132				15	НЕ
III	Финална обрада дрвета	66				15	ДА
	Столарство				198	5	ДА
	Дрвне конструкције	66		*30		5	ДА
	Рачунарска графика	66				15	НЕ
	Теорија и пракса дизајна	66				15	НЕ
	Обликовање намештаја и ентеријера	66		30		15	ДА
IV	Израда прототипова и модела			*60		5	ДА
	Одрживи дизајн	66				15	НЕ
	Маркетинг и презентацијске вештине	66				15	НЕ
	Тапацариан намештај	66				15	НЕ
	Дрвне конструкције	60		*30		15	ДА
	Рачунарска графика	60				15	НЕ
	Обликовање намештаја и ентеријера	120		30		15	ДА
	Израда прототипова и модела			*60		5	ДА
	Предузетништво	60				15	НЕ
	Планирање и контрола производње				180	5	ДА
	Цртање, простор и облик	60				15	НЕ

*Настава у блоку се реализује као учење кроз рад

**У дуалном систему, код учења кроз рад (УКР) помоћни наставник није предвиђен.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ЗА ПЕЈЗАЖНУ АРХИТЕКТУРУ

НАСТАВНИ ПЛАН

Получење рада: ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА

Област: ШУМАРСТВО

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ПЕЈЗАЖНУ АРХИТЕКТУРУ

Red broj	ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		РАЗР. ЧАС. НАСТ.		РАЗР. ЧАС. НАСТ.			РАЗР. ЧАС. НАСТ.			РАЗР. ЧАС. НАСТ.			РАЗР. ЧАС. НАСТ.		РАЗР. ЧАС. НАСТ.		РАЗР. ЧАС. НАСТ.			РАЗР. ЧАС. НАСТ.						
		НЕДЕЛНО	ГОДИШНЕ	Недељно		ГОДИШНЕ		Недељно		ГОДИШНЕ		Недељно		ГОДИШНЕ		Недељно		ГОДИШНЕ		Недељно		ГОДИШНЕ				
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В			
1.	а. Српски језик и књижевност б. Језик и књижевност*	3		105				3		105					3		96				12		411			
2.	Српски као нематерњи језик*																									
3.	Страни језик	2		70				2		70				2		64				8		274				
4.	Социологија												2		70				2		70					
5.	Филозофија													2		64			2		64					
6.	Историја	2		70				2		70									4		140					
7.	Музичка уметност	1		35															1		35					
8.	Ликовна култура					1		35											1		35					
9.	Физичко васпитање	2		70				2		70				2		64			8		274					
10.	Математика	3		105				3		105				3		96			12		411					
11.	Рачунарство и информатика		2		70														2		70					
12.	Географија	2		70															2		70					
13.	Физика	2		70				2		70									4		140					
14.	Хемија	2		70				2		70									4		140					
15.	Биологија	3		105															3		105					
16.	Устав и права грађана													1		32			1		32					
Укупно А:		22	2	770	70			17		595				12		420			13		416					
Укупно А:		24		840				17		560			12		420			13		416		66	2271			

Напомена:*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (Закон о средњој школи, члан 5.)

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

В. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1.	Верска настава	1	35	1	35	1	32	3	102
2.	Други предмет етичко-хуманистичког садржаја	1	35	1	35	1	32	3	102

Ученик је обавезан да приликом уписа у први и сваки наредни разред изабере један од два изборна предмета.

II. ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		годишње		годишње		годишње		годишње	
1.	Час одељенског старешине/заједнице	70		70		64		204	
2.	Додатни рад	до 30		до 30		до 30		до 90	
3.	Допунски рад	до 30		до 30		до 30		до 90	
4.	Припреми и друштвено корисни рад*	до 30		до 30		до 30		до 90	

Напомена:*) Ако се у току године укаже потреба за њим

III. ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ									
1.1.	Језик другог народа или народности са елементима националне културе	2	70	2	70	2	64	6	204
1.2.	Други страни језик	2	70	2	70	2	64	6	204
1.3.	Други предмети*								
1.4.									
2. ФАКУЛТАТИВНИ ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ									
2.1.	Екскурзије	од 1 до 2 дана		од 2 до 3 дана		до 5 дана		од 1 до 10 дана	
2.2.	Стваралачке и слободне активности ученика	30-60 часова		30-60 часова		30-60 часова		90-180 часова	
2.3.	Хор	30 часова годишње							
2.4.	Културни и јавна делатност школе	2 радна дана							

Напомена:*) Школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила, као и предмета који су од значаја за даљи наставак образовања.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

БРОЈ И РАСПОРЕД РАДНИХ СЕДМИЦА ЗА ТРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ					
Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Обавезне и факултативне ваннаставне активности	Припрема и извођење завршног испита	Укупно седмица
		Стручни предмети			
Први разред	35	2 седмице	2 седмице	-	39
Други разред	35	2 седмице	2 седмице	-	39
Трећи разред	32	2 седмице	2 седмице	3 седмице	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ПЕЈЗАЖНУ АРХИТЕКТУРУ

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ДРУГИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ТРЕЋИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	УКУПНО				Настава у блоку год.					
		Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава									
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В			
1	Техничко цртање		2		70																2		70								
2	Метеорологија са климатологијом	1	1	35	35																1	1	35	35							
3	Педологија са геологијом	2	2	70	70																2	2	70	70							
4	Нацртна геометрија					2	1	70	35												2	1	70	35							
5	Ботаника					1	1	35	35												1	1	35	35							
6	Алати и механизација					1	1	35	35												1	1	35	35							
7	Исхрана биља									2		70									2		70								
8	Економика и организација производње									2		70									2		70								
9	Расадничарство					2	2	70	70												2	2	70	70							
10	Декоративна дендрологија									3	2	105	70		2	1	64	32			5	3	169	102							
11	Цвећарство									2	2	70	70		2	1	64	32			4	3	134	102							
12	Пројектовање паркова и основе грађевинарства									2	1	70	35		2	2	64	64			4	3	134	99							
13	Технологија цвећарске производње					2	1	70	35												2	1	70	35							
14	Основе аранжирања биљног материјала									1	1	35	35		1	1	32	32			2	2	67	67							
15	Заштита зелених површина														3		96				3		96								
16	Подизање и нега зелених површина														2	1	64	32			2	1	64	32							
17	Практична настава					60				60														60							
Укупно Б:		3	5	105	175	60	8	6	280	210	60	12	6	420	210	60	12	6	384	192	60	35	23	1189	787	240					
Укупно Б:		8				280	60	14				490	60	18				630	60	18				576	60	58				1976	240
Укупно часова годишње:		340					550					690					636					2216									

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	35	35	35	32	137
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1 2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30 60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15 30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

1. Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	35	32
Настава у блоку	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

2. Подела одељења на групе

а) Приликом остваривања садржаја програма предмета: ботаника, геодезија, алати и механизација, декоративна дендрологија, цвећарство пројектовање паркова и основе грађевинарства, технологија цвећарске производње, основе аранжирање биљног материјала, подизање и нега зелених површина, а на часовима вежби одељење се дели у групе од 10 до 15 ученика

б) Приликом остваривања садржаја програма практична настава одељење се дели у групе од 7 до 10 ученика.

Када се вежбе, практична настава и настава у блоку или разредно-часовном систему, остварују у школским кабинетима, лабораторијама и радионицама, потребно је обезбедити помоћне наставнике у складу са правилником.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ

План наставе и учења: ТЕХНИЧАР ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ

		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годиниње			недељно		годиниње			недељно		годиниње			недељно		годиниње			годиниње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		18	2	630	70		11		385			12		420			10		320			1755	70	1825	
1	Српски језик и књижевност	3		105			3		105			3		105			3		96			411		411	
1.1	_____језик и књижевност*	3		105			3		105			3		105			3		96			411		411	
2	Српски као нематерњи језик*	2		70			2		70			2		70			2		64			274		274	
3	Страни језик	2		70			2		70			2		70			2		64			274		274	
4	Физичко васпитање	2		70			2		70			2		70			2		64			274		274	
5	Математика	3		105			3		105			3		105			3		96			411		411	
6	Рачунарство и информатика		2		70																		70	70	
7	Историја	2		70																			70	70	
8	Хемија	2		70																			70	70	
9	Физика	2		70																			70	70	
10	Географија	2		70																			70	70	
11	Ликовна култура						1		35														35	35	
12	Социологија са правима грађана											2		70									70	70	
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		1		35			3		105			3		105			3		96			341		341	
1	Грађанско васпитање / Верска настава	1		35			1		35			1		35			1		32			137		137	
2	Изборни програми према програму образовног профила**						2		70			2		70			2		64			204		204	
Укупно A1 + Б		19	2	665	70		12		420			13		455			11		382			1892	70	1962	
Укупно		21		735			12 (14**)		420 (490**)			13 (15**)		455 (525**)			11 (13**)		382 (416**)				1962 (2166**)		

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику наведено је мањане

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настана

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних програма према програму образовног профила

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Образовни програми					
1.	Музика култура*		2	2	
2.	Екологија и здравствено животне средине*		2	2	
3.	Изборна тематика математике*			2	2
4.	Историја (изборна тема)*		2	2	
5.	Патика са отпавом*			2	2

* Ученик бира програм једном у току школовања.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	УКУПНО
Час садржајних сатова	35	35	35	32	137
Домашни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Дневни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припреми рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскуризија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Лекцијски курсеви или изваншколске манифестације са елементима националне културе	2 часа годишње			
Други стручни јавни	2 часа годишње			
Други предмети *	1-2 часа годишње			
Слободна и слободна активности ученика (хоби, олимпија и други)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламенти, ученичке задруге	15-30 часова годишње			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са смерницама ученика, наставу по предмету који су устројени наставним планом других образовних профила исте или друге стручне радње или у наставним плановима гимназије.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Лекцијско-часовни настава	35	35	35	32
Менторски рад (наставник у блоку, вјерско)	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски изпит				3
Укупно радних часова	39	39	39	39

Подела одељења у групе

Година	Предмет	Годински фонд часова		Број ученика у групи
		В	Б	
1	Рачунарство и информатика	70		15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Техничар нејавне архитектуре*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО				Σ				
	иселбно				годишње				иселбно				годишње				иселбно				годишње				иселбно				годишње				иселбно					годишње			
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б					
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4			245	140		60	8	10			280	350		60	7	10			245	350		60	9	10			288	320		60	1023	1195		240	2458				
1 Начрта геометрија	1	1			35	35			2	2			70	70																			105	105			210				
2 Естетика нејавка	2	1			70	35																							70	35			105								
3 Гивологија предела	2	2			70	70																							70	70			140								
4 Биологија	2				70																								70				70								
5 Компјутерска графика									0	3			0	105			0	3			0	105				0	0		0	210		0	210								
6 Ботаника									2	1			70	35															70	35		0	105								
7 Цветарство									2	2			70	70			2	2			70	70							140	140			280								
8 Декоративна ландшафтнологија									2	2			70	70			2	2			70	70							140	140			280								
9 Биднајаји																	1	2			35	70			1	2			32	64			67	134			201				
10 Пејзажноархитектонска игралица																	1	2			35	70			2	2			64	64			99	134			233				
11 Екологија предела																									2				64	0			64								
12 Одрживање зелених простора																									2	2			64	64			64	64			128				
13 Пејзажноархитектонско пројектовање																									2	2			64	64			64	64			128				
14 Предузетничтво																									2				64				64								
15 Пристојна настава								60								60												60				240	240								
B2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМА									2				70				2				70				2				64				204				204				
2 Изборни предмети									2				70				2				70				2				64				204				204				
Укупно A2+B2	7	4			245	140		60	8	10			280	350		60	7	10			245	350		60	9	10			288	320		60	1023	1195		240	2458				
Укупно A2+B2	11				445				18(**20)				690(**760)				17(**19)				655(**725)				19(**21)				668(**732)				2458(**2662)								

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

Б. Листа изборних програма према програму образовног профила

№	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	Историска грађина и добри			2	2
2	Торачушка врсина			2	2
3	Црњане пејзажи		2		2
4	Образно развој		2	2	

* Ученик има право да бира само једану у лезу изабраних програма

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час педагошког старешина	70	70	70	64	274
Датумски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Датумски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Пројектни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се ученик користи за ове облици рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови
Баскурија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Леза другог нивоа или ваннаставне наставе са савременом наставном методом	2 часа недељно			
Тржиште страних језика	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Спортивање и слободне активности ученика (шпор, тенис и други)	30-60 часова годишње			
Друштвени активности (ученички парламент, ученички савет)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност ученика	2 радни дана			

* Преко задатих предмета школа може да организује, у складу са смерницама ученика, факултативну наставу из предмета који су уобичајно наставни планови државних образовних профила истог или другог нивоа рада, као и у наставним плановима гимназија, или по програмима који су припадни другим.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови
Разредни часовни настави	10	10	10	10
Матурски рад (настави у форми пројекта)	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				2
Укупно радних часова	14	14	14	14

Популарност одређених предмета у групи

разред	предмет/метода	популарност (по броју часова)			број ученика у групи -30	Популарност наставе:
		већине	привлачна настави	настави у Беоку		
I	Историска грађина и добри	15			15	НЕ
	Естетика пејзажи	15			15	НЕ
	Технологија одређених предмета	70			15	НЕ
	Примена наставе		60		10	ДА
II	Историска грађина и добри	70			15	НЕ
	Компјутерска графика	105			15	НЕ
	Јоганска	15			15	НЕ
	Цивилизација	70			15	НЕ
	Демократска демократија	70			15	НЕ
III	Примена наставе		60		10	ДА
	Компјутерска графика	105			15	НЕ
	Цивилизација	70			15	НЕ
	Демократска демократија	70			15	НЕ
	Београд	15			15	НЕ
IV	Персонални историјски историјски	70			15	НЕ
	Примена наставе		60		10	ДА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

IV	Бюджет	64		75	111
	Первична дидактичка материјала	64		77	111
	Специјалне учебне материјали	64		77	111
	Психолошко-педагошко пројектовање	64		77	111
	Представителство	64		77	111
	Практична настава		60	78	118

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПОДРУЧЈЕ РАДА ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО

ТЕХНИЧАР ЗА ГРАФИЧКУ ПРИПРЕМУ

I Наставни план - ТЕХНИЧАР ЗА ГРАФИЧКУ ПРИПРЕМУ

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО													
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ													
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ									
А1: ОБАВЕНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	15	2		525	70			14			462			10			330			12			360			1677	70			1747
1. Српски језик и књижевност	3			105				2			99			1			99			1			99			393			393	
1.1. Српски језик као нематеријални језик*	2			70				2			66			2			66			2			66			262			262	
2. _____ језик и књижевност	3			105				3			99			1			99			1			99			393			393	
3. Страни језик	2			70				2			66			2			66			2			66			262			262	
4. Физичко васпитање	2			70				2			66			2			66			2			66			262			262	
5. Математика	3			105				2			99			3			99			3			99			393			393	
6. Рачунарство и информатика		2			70																				70			70		
7. Историја	2			70																					70			70		
8. Ликовна култура	1			35																					35			35		
9. Хемија	2			70																					70			70		
10. Географија								2			66														66			66		
11. Биологија								2			66														66			66		
12. Социологија са правима грађана																2				2			66			66			66	
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1			35				1			99			1			99			1			99			323			323	
1. Грађанско васпитање / Верски настава	1			35				1			33			1			33			1			33			131			131	
2. Изборни предмет врсна програму образовање профила**								2			66			2			66			2			66			192			192	
Укупно А1+Б:	16	2		560	70			15			495			11			363			13			399			1808	70		1878	
Укупно	18		630		15		495		11		363		13		399		1878													
					(17 ¹)		(563 ¹)		(13 ¹)		(429 ¹)		(15 ¹)		(399 ¹)		(1878 ¹)													

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине
 ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила									
РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД							
		I		II		III		IV	
Општеобразовни предмети		Г	В	Г	В	Г	В	Г	В
1.	Изабрана поглавља математике*					2		2	
2.	Историја (одабране теме)*			2		2		2	
3.	Музичка уметност*					2		2	
4.	Екологија и заштита животне средине			1					
5.	Физика			1					
6.	Логика са етиком*					2		2	

Напомена: * Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	66	66	60	262
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно домети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	33	33	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	70			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. НАСТАВНИ ПЛАН I Наставни план - ТЕХНИЧАР ЗА ГРАФИЧКУ ПРИПРЕМУ

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ							
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	2	5	245	70	175	60	7	3	5	231	99	165	120	9		10	297		330	120	4	2	11	120	60	330	120	893	229	1000	420	2542
1 Техничко цртање са изградњом геометријом	2			70																									70			70	
2 Физика	2			70																								70				70	
3 Основи графичке технике	2			70				2			66																	136				136	
4 Технологија графичке припреме	3			105				3			99				3			99				2			60				363				363
5 Основи електротехнике и електронике															2			66											66				66
6 Графичко објашњавање и писмо									3		99																		99				99
7 Технологија графичког материјала								2			66				2			66											132				132
8 Технологија карике штампарске форме															2			66				2			60				126				126
9 Предузетничтво																						2			60				60				60
10 Производна настава		5			175	60		5			165	120				10		330	120				11		330	120					1000	420	1420
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			66				2			66				2			60				6	192			192
1 Изборни предмет према програму обрзаниог профила								2			66				2			66				2			60				192				192
Укупно A2+B	7	2	5	245	70	175	60	7	3	5	231	99	165	120	9		10	297		330	120	4	2	11	120	60	330	120	893	229	1000	420	2542
Укупно	14		350		15		615		19		747		17		630		2542																
					(**17)		(**681)		(**21)		(**813)		(**19)		(**696)		(**2734)																

Напомена:** Уколико се изабере само стручни изборни предмети

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила									
РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД							
		I		II		III		IV	
Стручни предмети		Г	В	Г	В	Г	В	Г	В
1.	Историја уметности са теоријом форме			2					
2.	Цртање и сликање				2				
3.	Фотографија						2		
4.	Основи Веб дизајна						2		
5.	Основи анимације								2
6.	Обликовање графичких производа								2

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	66	66	60	262
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада тисом школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученичав парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназијае, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	33	33	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе					
разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Техничко цртање са ширитном геометријом	70			15
	Практична настава		175	60	15
II	Графичко обликовање и писмо	99			15
	Практична настава		165	120	15
III	Практична настава		330	120	15
IV	Предузетништво	60			15
	Практична настава		330	120	15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ШТАМПЕ

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА: ТЕХНИЧАР ШТАМПЕ

	I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	17	2	595	70		12		408			19		340			12		360			1703	70		1773
1 Српски језик и књижевност	3		105			3		102			3		102			3		90			399			399
1.1 _____ језик и књижевност*	3		105			3		102			3		102			3		90			399			399
2 Српски као нематеријни језик*	2		70			2		68			2		68			2		60			266			266
3 Страни језик	2		70			2		68			2		68			2		60			266			266
4 Физичко васпитање	2		70			2		68			2		68			2		60			266			266
5 Математика	3		105			3		102			3		102			3		90			399			399
6 Рачунарство и информатика		2		70																		70		70
7 Физика	2		70																		70			70
8 Историја	2		70																		70			70
9 Ликовна култура	1		35																		35			35
10 Биологија	2		70																		70			70
11 Географија						2		68													68			68
12 Социологија са правима грађана															2		60				60			60
B: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1		35			3		102			3		102			3		90			329			329
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1		35			1		34			1		34			1		30			133			133
2 Изборни програми према програму образовног профила**						2		68			2		68			2		60			196			196
Укупно A1 + B	18	2	630	70		13		442			11		374			13		390			1836	70		1906
Укупно	20		700			13(15**)		442(510**)			11(13 [~])		374(442 [~])			13(15 [~])		390(450 [~])			1906(2102 [~])			

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

T-теорија, В-вежбе, Б-блок настава

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних програма према програму образовног профила

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни програми					
1.	Музичка култура*		2	2	
2.	Екологија и заштита животне средине*		2	2	
3.	Изабрана поглавља математике*			2	2
4.	Историја (одабране теме)*		2	2	
5.	Логика са етиком*			2	2

*Ученик бира програм једном у току школовања.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	68	68	60	266
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Призрешни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада или у наставним плановима гимназије.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	34	34	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	3	3	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

Разред	Предмет	Годишњи фонд часова		Број ученика у групи
		В	Б	
I	Рачунарство и информатика	70		15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Техничар штампе*

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО				Σ								
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње												
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН		Б	Т	В	ПН	Б			
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	6	6	210	210	60	7	2	8	238	68	204	90	4	12	136	408	90	4	2	12	120	60	360	120	704	128	1182	360	2374
1 Хемија	2		70			2			68															138				138	
2 Основи графичке технике	2		70			1			34															104				104	
3 Графичко обликовање и писмо							2		68																68			68	
4 Технологија графичког материјала						2			68				2		68									136				136	
5 Основи електротехнике и електронике																		2		60				60				60	
6 Технологија штампе	2		70			2			68				2		68			2		60				266				266	
7 Практична настава			6		210	60			8		204	90			12		408	90			12		360	120			1182	360	1542
8 Предузетништво																		2		60				60				60	
B2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМА							2		68					2		68			2		60			196				196	
2 Изборни програм према програму образовног профила							2		68					2		68			2		60			196				196	
Укупно A2+B2	6	6	210	210	60	7 (9*)	2	8	238 (306*)	68	204	90	4 (6*)	12	136 (204*)	408	90	4 (6*)	2	12 (180*)	120	60	360	120	704 (900*)	128	1182	360	2570
Укупно A2+B2	12		480			17 (19*)		600 (668*)				16 (18*)		634 (702*)				17 (19*)		696 (756*)				2374 (2570*)					

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученике бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Техничар штампе када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО				Σ													
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ																	
	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В		УКР	Б											
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	6		6	210		210	60	7	2	8	238	68	204	90	4		12	136	476	90	4	2	11	120	60	360	120	704	128	1182	360	2374		
1 Основа	2			70				2			68																	138			138			
2 Основи графичког исцртавања	2			70				1			34																	104			104			
3 Графичко обликовање и исцртавање									2			68																	68			68		
4 Технологија графичког материјала								2			68			2			68											136			136			
5 Основи електротехнике и електронике																					2			60				60			60			
6 Технологија штампе	2			70				2			68			2			68			2			60				266			266				
7 Друштvena nastava			6			210	60			8			204	90			12			408	90				360	120			1182	360	1542			
8 Предузетништво																						2			60				60			60		
B2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМА								2			68			2			68			2			60					196			196			
2 Изборни програм према програму образовног профила								2			68			2			68			2			60					196			196			
Укупно A2+B2	6		6	210		210	60	7 (9*)	2	8	238 (200*)	68	204	90	4 (6*)		12	136 (204*)	488	90	4 (6*)	2	11	120 (180*)	60	360	120	704 (960*)	128	1182	360	2370		
Укупно A2+B2	12		480				17 (19*)				608 (668*)				16 (18*)				836 (724*)				17 (19*)				662 (724*)				2374 (2570*)			

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, исцртавање, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Листа изборних програма према програму образовног профила					
РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Техничко цртање са нацртном геометријом		2		
2.	Фотографија		2		
3.	Технологија графичке припреме			2	
4.	Технологија графичке дораде			2	
5.	Техничко-технолошка припрема				2
6.	Основи Веб дизајна				2

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	68	68	60	266
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Експедиција	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	34	34	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	3	3	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе за реализацију у школском систему						
разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до	Потребно ангажовање помоћног наставника
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Практична настава		210	60	10	да
II	Графичко обликовање и писмо	68			15	*
	Практична настава		204	90	10	да
III	Практична настава		408	90	10	да
IV	Практична настава		360	120	10	да
	Предузетништво	60			15	*

Подела одељења у групе за реализацију по Закону о дуалном образовању						
разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до	Потребно ангажовање помоћног наставника
		вежбе	УКР	настава у блоку		
I	Практична настава		210	60	10	*
II	Графичко обликовање и писмо	68			15	*
	Практична настава		204	90	10	*
III	Практична настава		408	90	10	*
IV	Практична настава		360	120	10	*
	Предузетништво	60			15	*

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ФОТОГРАФ

Образовни профили: **ТИПОГРАФ, ТЕХНИЧАР РЕПРОДУКЦИЈЕ, ГРАФИЧКИ МОНТАЖЕР-ХЕМИГРАФ, ТЕХНИЧАР ШТАМПЕ, ТЕХНИЧАР ПРИПРЕМЕ ГРАФИЧКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, ТЕХНИЧАР ГРАФИЧКЕ ДОРАДЕ, ФОТОГРАФ**

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ A. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Седмично у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Седмично у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Седмично у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Седмично у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Седмично у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		105		3		105		3		105		3		90		12		405						
2.	Српски као нематерњи језик*																									
3.	Страни језик	2		70		2		70		2		70		2		60		8		270						
4.	Социологија									2		70						2		70						
5.	Филозофија													2		60		2		60						
6.	Историја	2		70		2		70										4		140						
7.	Музичка уметност					1		35										1		35						
8.	Ликовна култура	1		35														1		35						
9.	Физичко васпитање	2		70		2		70		2		70		2		60		8		270						
10.	Математика	3		105		3		105		3		105		3		90		12		405						
11.	Рачунарство и информатика		2		70														2		70					
12.	Географија	2		70														2		70						
13.	Физика	2		70		2		70										4		140						
14.	Хемија	2		70		2		70		2		70						6		210						
15.	Биологија	2		70														2		70						
16.	Устав и права грађана													1		30		1		30						
	Укупно А:	21	2	735	70	17		595		14		490		13		390		65	2	2210	70					
	Укупно А:	23		805		17		595		14		490		13		390		67		2280						

НАПОМЕНА:*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (Закон о средњој школи, члан 5.).

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

B. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
1.	Верска настава	1	35	1	35	1	35	1	30	4	135
2.	Други предмет етичко-хуманистичког садржаја	1	35	1	35	1	35	1	30	4	135

НАПОМЕНА: Ученик је обавезан да приликом уписа у први и сваки наредни разред школе изабере један од два изборна предмета.

II ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД	ДРУГИ РАЗРЕД	ТРЕЋИ РАЗРЕД	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	УКУПНО
		годишње	годишње	годишње	годишње	годишње
1.	Час одељенског старешине/заједнице	70 часова	70 часова	70 часова	60 часова	270 часова
2.	Додатни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 120 часова
3.	Допунски рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 120 часова
4.	Припремни и друштво. -корисни рад *	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 120 часова

НАПОМЕНА: *) Ако се у току године укаже потреба за њим.

III ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
I. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ											
1.1.	Језик другог народа или наосности са елементима националне културе	2	70	2	70	2	70	2	60	8	270
1.2.	Други страни језик	2	70	2	70	2	70	2	60	8	270
1.3.	Други предмети *										
2. ФАКУЛТАТИВНЕ ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ											
2.1.	Екскурзије	2 до 3 дана		2 до 3 дана		2 до 3 дана		до 5 дана		6 до 14 дана	
2.2.	Стваралачке и слободне активности ученика	30 – 60 часова		30 – 60 часова		30 – 60 часова		30 – 60 часова		од 120 до 240	
2.4.	Хор	70 часова годишње									
2.5.	Културна и јавна делатност школе	2 радна дана									

НАПОМЕНА: *) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, ако и наставним плановима гимназије. Видети поглавље факултативни предмети.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

БРОЈ И РАСПОРЕД РАДНИХ СЕДМИЦА ЗА ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ						
Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку		Обавезне и факултативне ваннаставне активности	Припрема и извођење матуре	Укупно седница
		Стручни предмети				
ПРВИ РАЗРЕД	35 седмица	2 седмице		2 седмице	-	39
ДРУГИ РАЗРЕД	35 седмица	2 седмице		2 седмице	-	39
ТРЕЋИ РАЗРЕД	35 седмица	2 седмице		2 седмице	-	39
ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	30 седмица	4 седмице		2 седмице	3 седмице	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Група: **ГРАФИЧАРСТВО**

Образовни профили: **ТИПОГРАФ, ТЕХНИЧАР РЕПРОДУКЦИЈЕ, ТЕХНИЧАР ШТАМПЕ, ТЕХНИЧАР ГРАФИЧКЕ ДОРАДЕ, ТЕХНИЧАР ПРИПРЕМЕ ГРАФИЧКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, ФОТОГРАФ**

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО					
	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В		
1.	Основи графичке технике	2		70			1		35												3		105			
2.	Графичко обликовање и писмо						2		70												2		70			
3.	Технологија графичког материјала						2		70			2		70							4		140			
4.	Економика и организација производње															2		60			2		60			
5.	Основи електротехнике и електронике															2		60			2		60			
6.	Технологија образовног профила	2		70			2		70			2		70			2		60			8		270		
7.	Практична настава		5		175	60		8		280	60		13		455	60		12		360	120		38		1270	300
Укупно Б:		4	5	140	175	60	7	8	245	280	60	4	13	140	455	60	6	12	180	360	120	21	38	705	1270	300
Укупно Б:		9		315		60	15		525		60	17		595		60	18		540		120	59		1975		300
Укупно часова на годишњем нивоу:		375					585					655					660					2275				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	70	60	270
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1 – 2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30 – 60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15 – 30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА**1. Остваривање програма по недељама**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	35	30
Настава у блоку	2	2	2	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

2. Подела одељења на групе ученика

а) Садржаји вежби, практичне наставе и наставе у блоку остварују се поделом одељења на групе ученика.

Садржаји вежби, практичне наставе и наставе у блоку, кад се остварују у школским кабинетима, лабораторијама и радионицама, реализују се поделом одељења на три групе ученика. Међутим, уколико се остварују у погонима и лабораторијама предузећа, одељење се дели на четири групу ученика.

Када се вежбе, практична настава и настава у блоку остварују у школским кабинетима, лабораторијама и радионицама, обезбеђује се један сарадник (у настави) на пет група.

б) Настава за предмет графичко обликовање и писмо изводи се са групом од 15 ученика.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ ГРАФИЧКИХ ПРОИЗВОДА

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ I НАСТАВНИ ПЛАН за образовни профил Техничар за обликовање графичких производа

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																				
	вредно		годишње		вредно		годишње		вредно		годишње		вредно		годишње		годишње																				
	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Т	В	III	Б	Σ																
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	16	2			876	72			13				416				9				306				11				330				1628	72			1700
1. Српски језик и књижевност	3				108				3				96				3				102				3				90				396				396
1.1 Српски језик као нематерни језик	2				72				2				64				2				68				2				60				264				264
2. _____језик и књижевност	3				108				3				96				3				102				3				90				396				396
3. Страни језик	2				72				2				64				2				68				2				60				264				264
4. Физичко васпитање	2				72				2				64				2				68				2				60				264				264
5. Математика	2				72				2				64				2				68				2				60				264				264
6. Рачунарство и информатика		2				72																											72				72
7. Историја	2				72																												72				72
8. Музичка култура	1				36																												36				36
9. Физика	2				72																												72				72
10. Хемија	2				72																												72				72
11. Географија									2				64																				64				64
12. Биологија									2				64																				64				64
13. Социологија са правима грађана																	2				60												60				60
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1				36				3				96				3				102				3				90				324				324
1. Графичко васпитање / Верска настава	1				36				1				32				1				34				1				30				132				132
2. Изборни предмет према програму образовног профила**									2				64				2				68				2				60				192				192
Укупно A1+B	17	2			612	72			14				448				13				340				12				360				1760	72			1832
Укупно		29				684			14				448				13				340				12				360				1832	(2024 ¹)			

Напомена: За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине
¹ Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила									
РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД							
		I		II		III		IV	
Општеобразовни предмети									
		Г	В	Г	В	Г	В	Г	В
1.	Историја (одабране теме)*			2		2		2	
2.	Екологија и заштита животне средине			1					
3.	Физика			1					
4.	Логика са стиком*					2		2	

Напомена: * Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	72	64	68	60	264
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	36	32	34	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	1	5	3	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		лекције	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	72			15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. НАСТАВНИ ПЛАН I Наставни plan за образовни profil TEХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ ГРАФИЧКИХ ПРОИЗВОДА

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																	
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		ГОДИШЊЕ																	
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ										
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	4	5	144	144	180	30	7	4	5	224	128	160	150	7	1	12	238	34	408	90	3	3	12	90	90	360	120	768	324	1108	390	2590	
1 Техничко цртање са инвертном геометријом		2			72																										72		72	
2 Основи графичке технике	2				72			2			64																				136		136	
3 Обликовање графичких производа	1	1		36	36			1			32			60	1	1		34	34	30	1	1			30	30				152	100	90	322	
4 Историја уметности са теоријом форме	1	1		36	36			2			64				2			68												168	36		204	
5 Писмо								2			64	30																		64	30	94		
6 Технологија графичког материјала								2			64				2			68												132		132		
7 Фотографија								2			64																			64		64		
8 Психологија															2			68												68		68		
9 Уметност и визуелно откривање																				1				30						30		30		
10 Естетика																				1				30						30		30		
11 Предузетничтво																					2			60						60		60		
12 Практична настава			5			180	30			5			160	60			12			408	60			12		360	120			1108	270	1378		
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			64				2			68			2			60						192		192		
1. Изборни предмет према програму обавезног профила								2			64				2			68			2			60						192		192		
Укупно А2+Б	4	4	5	144	144	180	30	7	4	5	224	128	160	150	7	1	12	238	34	408	90	3	3	12	90	90	360	120	696	396	1108	390	2782	
Укупно	13			498				16 (**18)				662 (**726)				20 (**22)			770 (**838)				18 (**20)			660 (**720)				2590 (**1782)				

Напомена: **Укупно се налази само стручни изборни предмети

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила									
Рб	Листа изборних предмета	РАЗРЕД							
		I		II		III		IV	
Стручни предмети									
		т	в	т	в	т	в	т	в
1.	Технологија графичке припреме			2					
2.	Основи електротехнике и електронике			2					
3.	Фотографија					2			
4.	Основи Веб дизајна						2		
5.	Основи анимације								2
6.	Технологија израде штампарске форме							2	

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час оделенског старешине	72	64	68	60	264
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Проектни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	36	32	34	30
Менторски рад (настава у блоку, пројек)	1	5	3	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - ло
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Техничко цртање са нацртном геометријом	72			15
	Обликовање графичких производа	36			15
	Историја уметности са теоријом форме	36			15
	Практична настава		180	30	15
II	Обликовање графичких производа			60	15
	Писмо	64		30	15
	Фотографија	64			15
	Практична настава		160	60	15
III	Обликовање графичких производа	34		30	15
	Практична настава		408	60	15
IV	Обликовање графичких производа	30			15
	Предузетништво	60			15
	Практична настава		360	120	15

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ЗА ДИГИТАЛНУ ГРАФИКУ И ИНТЕРНЕТ ОБЛИКОВАЊЕ

План наставе и учења: ТЕХНИЧАР ЗА ДИГИТАЛНУ ГРАФИКУ И ИНТЕРНЕТ ОБЛИКОВАЊЕ

	I РАЗРЕД		II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО							
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње					
	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ			
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	17	2	595	70		12		396			10		330			12		360		1681	70	1751
1. Српски језик и књижевност	3		105			3		99			3		99			3		90		393		393
1.1 _____ језик и књижевност*	3		105			3		99			3		99			3		90		393		393
2. Српски или маатерњи језик*	2		70			2		66			2		66			2		60		162		162
3. Страна језик	2		70			2		66			2		66			2		60		162		162
4. Физичко васпитање	2		70			2		66			2		66			2		60		162		162
5. Математика	3		105			3		99			3		99			3		90		393		393
6. Рачунарство и информатика		2		70																	70	70
7. Историја	2		70																	70		70
8. Ликовна култура	1		35																	35		35
9. Географија	2		70																	70		70
10. Физика	2		70																	70		70
11. Биологија						2		66												66		66
12. Социологија са правима грађана																2		60		60		60
B: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1		35			3		99			3		99			3		90		323		323
1. Грађанско васпитање/Верска настава	1		35			1		33			1		33			1		30		131		131
2. Изборни предмети **						2		66			2		66			2		60		192		192
Укупно A1+B	18	2	630	70		13		429			11		363			13		390		1812	70	1882
Укупно	20		700			13 (15**)		429 (495**)			11 (13**)		363 (429**)			13 (15**)		390 (450**)		1882 (2074**)		

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б: Листа изборних програма

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Музичка култура*		2	2	2
2.	Екологија и заштите животне средине*		2	2	2
3.	Изборни погледом на историју*			2	2
4.	Историја (изабрани теми)*		2	2	2
5.	Физика		2	2	2
6.	Логика са статиком			2	2

ПРИЛОЖЕЊА: * Учесник изборних предмета бира једаном у року извођења

Остваривање образовања и васпитања

Обавезни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови	УКУПНО часови
Час одређеног старештва	70	66	66	60	262
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Програмска настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се узме у обзир на овим обавезним радом

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД часови	II РАЗРЕД часови	III РАЗРЕД часови	IV РАЗРЕД часови
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Лекцијско-напоменско знање са компјутерском наставом културе	2 часа наставно			
Други страни језик	2 часа наставно			
Факултативни предмети*	1-2 часа наставно			
Слободне активности ученика (изд, пројекат, семинар, тематике, књижевност, књижевност-реферативна и друге наставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – учешће у настави, учешће у клубовима	15-30 часова годишње			
Културно-уметничке активности ученика	2 радних дана			

* Поред наведеног предмета школа може да организује, у складу са одређеним ученима, факултативну наставу по предметима који су утврђени наставним планом другог образовног профила или неки други издужење рада, или у наставним часовима годишње, или по програмима који су издужење дана.

** Факултативни облици наставно-образовног рада обавезни су за ученике који се из тог одређеног

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Радно-часовна настава	35	35	33	30
Методски рад (по овом у блоку програма)	2	4	4	4
Обавезни и факултативни наставне активности	2	2	2	2
Матурски испити				1
Укупно радних дана	39	39	39	37

Попула циљева у групи

разред	предмет/модул	одређени фонд часова			број ученика у групи – до
		исабе	пратеници наставе	наставу у блоку	
I	Познато и информативно	50			15

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

Red. br.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	Електронско пословање		2		
2	Графички дизајн		2		
3	Интернет маркетинг			2	
4	Историја модерне уметности			2	
5	Култура комуникација у медијима				2
6	Вештина				2

Остваривање образовања и васпитања

Обавезни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одређеног старештва	70	66	66	60	262
Делатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Домовски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Привредни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се узимају потребни за ови облици рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Есежураја	до 2 радних дана	до 2 радних дана	до 2 радних дана	до 2 радних дана
Летак националне младости са елементима националне културе		2 часа недељно		
Трети страни језик		2 часа недељно		
Факултативни предмети/програми*		1-2 часа недељно		
Слободне активности ученика (бор, ориентир, секање, тениска, кумитарије, спорско-рекреативне и друге ваннаставне активности)		30-60 часова годишње		
Друштвени активности – ученички парламенти, ученичке задруге		15-30 часова годишње		
Културно-уметничке активности-школе		2 радних дана		

* Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује, у складу са одређеном ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

** Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

1. Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Редовно-часовна настава	33	33	33	30
Масторски рад (настава у блоку, пројекат)	2	4	4	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

2. Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи – до
		теорије	практична настава	настава у блоку	
I	Графичко обликовање и анимација	70			15
	Практична настава		175	60	15
II	Основни програмирање	66			15
	Цртање и сликање	66			15
	Фотографија и филм	66			15
	Практична настава		198	120	15
III	Интернет програмирање	66			15
	Изузетног комуникације	66			15
IV	Практична настава		396	120	10
	Предузетничко	60			15
IV	Практична настава		360	120	10

*Одељења се деле у групе на часовима који су планово наставе и учења предвиђени за теоријску, практичну наставу и наставу у блоку

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПОДРУЧЈЕ РАДА КУЛТУРА, УМЕТНОСТ И ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ

ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР

НАСТАВНИ ПЛАН

Подручје рада: КУЛТУРА, УМЕТНОСТ И ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ

Образовни профили: ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР, ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА АМБАЛАЖЕ, ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ТЕКСТИЛА, ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ГРАФИКЕ, ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

Трајање образовања: четири године

I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД				наст. у блоку год.	II РАЗРЕД				наст. у блоку год.	III РАЗРЕД				наст. у блоку год.	IV РАЗРЕД				наст. у блоку год.	УКУПНО				наст. у блоку год.
	разр. час. наст.		разр. час. наст.			разр. час. наст.		разр. час. наст.			разр. час. наст.		разр. час. наст.			разр. час. наст.		разр. час. наст.			разр. час. наст.				
	нед.	год.	нед.	год.		нед.	год.	нед.	год.		нед.	год.	нед.	год.		нед.	год.	нед.	год.		нед.	год.			
1a. Српски језик и књижевност	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	3	-	96	-	-	12	-	411	-	-
1b. Језик народности, језик и књижевност																									
2. Страни језик	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	64	-	-	8	-	274	-	-
3. Социологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	-	-	54	-	-	2	-	70	-	-
4. Филозофија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	64	-	-	2	-	64	-	-
5. Психологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	-	-	54	-	-	2	-	70	-	-
6. Историја	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	-	-	4	-	140	-	-
7. Устав и права грађана	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	32	-	-	1	-	32	-	-
8. Музичка уметност	1	-	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	1	-	35	-	-
9. Физичко и здраве васп.	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	64	-	-	8	-	274	-	-
10. Биологија	3	-	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96	-	-	3	-	105	-	-
11. Географија	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	2	-	70	-	-
12. Физика	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	4	-	140	-	-
13. Хемија	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	2	-	70	-	-
14. Математика	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	2*	-	70	-	-	2*	-	64	-	-	10	-	344	-	-
15. Рачунарство и информатика	0	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	-	2	-	70	-
УКУПНО А:	22	2	770	70	-	14	-	490	-	-	11	-	455	-	-	12	-	384	-	-	67	2	2090	70	-

НАПОМЕНА: За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (члан 5. Закона о средњој школи).

* Само за образовни профил техничар дизајна ентеријера и индустријских производа.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

II ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седм.	год.
1.	Верска настава	1	34-37	1	34-35	1	34-35	1	30	4	132-137
2.	Други предмети етичко-хуманистичког садржаја	1	34-37	1	34-35	1	34-35	1	30	4	132-137

Напомена: Ученик може да бира један изборни предмет за једну школску годину и има до 33 часа наставе седмично у стручној школи, односно 35 часова ако ученик стиче образовање на језику народности или двојезично.

III ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		годишње		годишње		годишње		годишње		годишње	
1.	Час одељенског старешине/заједнице	70-74		70		70		60		270-274	
2.	Додатни рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	
3.	Допунски рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	
4.	Припремни и друштвено корисни рад*	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	

НАПОМЕНА:*) Ако се у току године укаже потреба за њим.

IV ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА											
Факултативни наставни предмети		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седм.	год.
1.	Језик другог народа или народности са елементима националне културе	2	70-74	2	70	2	70	2	60		270-274
2.	Други страни језик	2	70-74	2	70	2	70	2	60		270-274
3.	Други предмети*										

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативне ваннаставне активности		I разред	II разред	III разред	IV разред	УКУПНО
		годишње	годишње	годишње	годишње	годишње
1.	Екскурзије	2-3 дана	2-3 дана	2-3 дана	до 5 дана	11 – 14 дана
2.	Стваралачке и слободне активности ученика	30-60 часова	30-60 часова	30-60 часова	30-60 часова	120-240 часова
3.	Друштвене активности – заједнице ученика, ученичке задруге	15-30 часова	15-30 часова	15-30 часова	15-30 часова	60-120 часова
4.	Хор	2 часа седмично за ученике – 70 часова годишње				
5.	Културна и јавна делатност школе	2 радна дана				

НАПОМЕНА: *) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и наставним плановима гимназије. Видети поглавље факултативни предмети.

ОСТВАРИВАЊЕ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА

Распоред радних седмица у току школске године

Радне седмице у стручним школама						
Разред	Разредно часовна настава	Настава у блоку		Обавезне и фак ваннаставне активности	Остали радни дани	Укупно радних седмица
		Стручни предмети				
I	34-36 седмица	3-1 седмица		2 седмице		39
II	34-35 седмица	3-2 седмице		2 седмице		39
III	34-35 седмица	3-2 седмице		2 седмице		39
IV	32 седмице	2 седмице		2 седмице	3 седмице матурски испит	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
1. Историја уметности	2		70			2		70			2		70			2		64			8		274		
2. Теорија форме		2		70	30																	2		70	30
3. Цртање		4		140			4		140			4		140	30		4		128			16		548	30
4. Сликање							3		105			4		140			4		128			11		373	
5. Вајање							3		105			3		105			2		64			8		274	
6. Графика							2		70			2		70			2		64			6		204	
7. Фотографија							2		70	30												2		70	30
8. Основи технологије и конзервације							2		70	30		2		70	30		2		64			6		204	60
9. Технике зидног сликарства												2		70			2		64			4		134	
10. Вишемедијска уметност												2		70			2		64			4		134	
11. Рачунарска графика и мултимедији																	2		64			2		64	
12. Практична настава																				60					60
Укупно Б:	2	6	70	210	30	2	16	70	560	60	2	19	70	665	60	2	20	64	640	60	8	61	274	2075	210
Укупно Б:	8		280		30	18		630		60	21		735		60	22		704		60	69		2349		210
Укупно часова на годишњем нивоу:	310					690					795					764					2559				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	70	64	274
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомена: *Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страна језик	2 часа недељно			
Други предмети *	12 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	3060 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	1530 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

I. Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредночасовна настава	70	70	70	64
Настава у блоку	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

2. Подела одељења на групе ученика

Приликом реализације nastave sledeћих предмета, одељење се дели на две групе.

Образовни профил: ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР

- теорија форме;
- цртање;
- сликање;
- графика;
- технологија зидног сликарства;
- основи технологије и конзервације.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА АМБАЛАЖЕ

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- моделовање;
- писмо;
- фотографија;
- обликовање амбалаже;
- израда модела;
- технологија штампе;
- пројектовање.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ТЕКСТИЛА

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- обликовање текстила;
- обликовање одевања;
- историја костима;
- преплетаци тканина;
- штампа текстила;
- ткање.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ГРАФИКЕ

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- фотографија;
- писмо;
- обликовање графике;
- графика књиге;
- плакат;
- технологија штампе.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- фотографија;
- писмо;
- перспектива;
- пројектовање;
- обликовање;
- радионички рад.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ A. Опште- образовни предмети	I РАЗРЕД				наст. у блоку год.	II РАЗРЕД				наст. у блоку год.	III РАЗРЕД				наст. у блоку год.	IV РАЗРЕД				наст. у блоку год.	УКУПНО				наст. у блоку год.
	разр.час.наст.		разр.час.наст.			разр.час.наст.		разр.час.наст.			разр.час.наст.		разр.час.наст.			разр.час.наст.		разр.час.наст.			разр.час.наст.		разр.час.наст.		
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	
	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	
1a. Српски језик и књижевност	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	3	-	96	-	-	12	-	411	-	-
1b. Језик народн. језик и књижевност																									
2. Страни језик	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	64	-	-	8	-	274	-	-
3. Социологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	2	-	64	-	-	2	-	70	-	-
4. Философија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	64	-	-	2	-	64	-	-
5. Психологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-
6. Историја	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	140	-	-	
7. Устав и права грађана	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	32	-	-	1	-	32	-	-
8. Музичка уметност	1	-	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	35	-	-	
9. Физичко и здрав живот	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	2	-	64	-	-	8	-	274	-	-
10. Биологија	3	-	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	105	-	-	
11. Географија	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	
12. Физика	2	-	70	-	-	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	140	-	-	
13. Хемија	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-	
14. Математика	3	-	105	-	-	3	-	105	-	-	2*	-	70	-	-	2*	-	64	-	-	10	-	344	-	-
15. Рачунарство и информатика	0	2	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	70	-	-
УКУПНО A.	22	2	770	70	-	14	-	490	-	-	11	-	455	-	-	12	-	384	-	-	67	2	2099	70	-

НАПОМЕНА: За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (члан 5. Закона о средњој школи).

* Само за образовни профил техничар дизајна ентеријера и индустријских производа.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

II ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седм.	год.
1.	Верска настава	1	34-37	1	34-35	1	34-35	1	30	4	132-137
2.	Други предмети етичко-хуманистичког садржаја	1	34-37	1	34-35	1	34-35	1	30	4	132-137

Напомена: Ученик може да бира један изборни предмет за једну школску годину и има до 33 часа наставае седмично у стручној школи, односно 35 часова ако ученик стиче образовање на језику народности или двојезично.

III ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		годишње		годишње		годишње		годишње		годишње	
1.	Час одељењског старешине/заједнице	70-74		70		70		60		270-274	
2.	Додатни рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	
3.	Допунски рад	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	
4.	Припреми и друштвено корисни рад*	до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 30 часова		до 120 часова	

НАПОМЕНА:*) Ако се у току године укаже потреба за њим.

IV ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА											
Факултативни наставни предмети		I разред		II разред		III разред		IV разред		УКУПНО	
		седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седмично	год.	седм.	год.
1.	Језик другог народа или народности са елементима националне културе	2	70-74	2	70	2	70	2	60		270-274
2.	Други страни језик	2	70-74	2	70	2	70	2	60		270-274
3.	Други предмети*										

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Факултативне ваннаставне активности		I разред	II разред	III разред	IV разред	УКУПНО
		годишње	годишње	годишње	годишње	годишње
1.	Екскурзије	2-3 дана	2-3 дана	2-3 дана	до 5 дана	11 – 14 дана
2.	Стваралачке и слободне активности ученика	30-60 часова	30-60 часова	30-60 часова	30-60 часова	120-240 часова
3.	Друштвене активности – заједнице ученика, ученичка задруга	15-30 часова	15-30 часова	15-30 часова	15-30 часова	60-120 часова
4.	Хор	2 часа седмично за ученике – 70 часова годишње				
5.	Културна и јавна делатност школе	2 радна дана				

НАПОМЕНА: *) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и наставним плановима гимназије. Видети поглавље факултативни предмети.

ОСТВАРИВАЊЕ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА

Распоред радних седмице у току школско године

Радне седмице у стручним школама						
Разред	Разредно часовна настава	Настава у блоку		Обавезне и фак. ваннаставне активности	Остали радни дани	Укупно радних седмица
		Стручни предмети				
I	34-36 седмица	3-1 седмица		2 седмице		39
II	34-35 седмица	3-2 седмице		2 седмице		39
III	34-35 седмица	3-2 седмице		2 седмице		39
IV	32 седмице	2 седмице		2 седмице	3 седмице матурски испит	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
	Разредно часовна настава				Наставу бонус г/с.	Разредно часовна настава				Наставу бонус г/с.	Разредно часовна настава				Наставу бонус г/с.	Разредно часовна настава				Наставу бонус г/с.	Разредно часовна настава				Наставу бонус г/с.
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В			
1. Историја уметности	2		70			2		70			2		70			2		64			8		274		
2. Теорија форме		2		70																	2		70		
3. Цртање и сликање		3		105			3		105			3		105			3		96			12		411	
4. Фотографија		1		35	30																	1		35 30	
5. Писмо							2		70													2		70	
6. Нацртна геометрија							2		70													2		70	
7. Перспектива											2		70									2		70	
8. Техничко цртање							2		70	20												2		70 20	
9. Теорија дизајна															1		32					1		32	
10. Стилски ентеријер															1		32					1		32	
11. Пројектовање											3		105	30		3		96				6		201 30	
12. Обликовање							3		105	20		4		140	30		4		128			11		373 50	
13. Грађевинске конструкције											1		35			2		64				3		99	
14. Познавање материјала							1		35													1		35	
15. Радioniчки рад											4		140			4		128				8		268	
16. Моделовање							3		105	20												3		105 20	
17. Предматурска пракса																								60	
Укупно Б:	2	6	70	210	30	2	16	70	560	60	2	17	70	595	60	4	16	128	512	60	10	55	338	1877 210	
Укупно Б:	8		280		30	18		630		60	19		665		60	20		640		60	65		2215	210	
Укупно часова на годишњем нивоу:	310					690					725					700					2425				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	70	70	70	64	274
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Долунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомена: *Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	12 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	3060 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	1530 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

од наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени овим планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

I. Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредночасовна настава	70	70	70	64
Настава у блоку	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

2. Подела одељења на групе ученика

Приликом реализације nastave следећих предмета, одељење се дели на две групе.

Образовни профил: ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР

- теорија форме;
- цртање;
- сликање;
- графика;
- технологија видог сликарства;
- основи технологије и конзервације.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА АМБАЛАЖЕ

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- моделовање;
- писмо;
- фотографија;
- обликовање амбалаже;
- израда модели;
- технологија штампе;
- пројектовање.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ТЕКСТИЛА

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- обликовање текстила;
- обликовање одевања;
- историја костима;
- преплетачи тканина;
- штампа текстила;
- ткање.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ГРАФИКЕ

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- фотографија;
- писмо;
- обликовање графике;
- графика књиге;
- плакат;
- технологија штампе.

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

- цртање и сликање;
- теорија форме;
- фотографија;
- писмо;
- перспектива;
- пројектовање;
- обликовање;
- рационални рад.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

ТЕХНИЧАР МУЛТИМЕДИЈА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЉА: Техничар мултимедије

	I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	16	2	592	74		12		432			10		350			12		372			1746	74		1820
1 Српски језик и књижевност	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
1.1. _____ језик и књижевност*	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
2 Српски као нематеријални језик*	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
3 Страни језик	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
4 Физичко васпитање	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
5 Математика	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
6 Рачунарство и информатика		2		74																		74		74
7 Историја	2		74																		74			74
8 Биологија	2		74																		74			74
9 Музичка култура	1		37																		37			37
10 Ликовна култура	1		37																		37			37
11 Географија						2		72													72			72
12 Социологија са правима грађана																2		62			62			62
B: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1		37			1		36			1		105			1		93			271			271
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1		37			1		36			1		33			1		31			139			139
2 Изборни програм образовања профила**											2		70			2		62			132			132
Укупно A1+B	17	2	629	74		13		468			11 (13 ^т)		385 (455 ^т)			13 (15 ^т)		403 (465 ^т)			1885 (2017 ^т)	74		1959 (2091 ^т)
Укупно	19		703			13		468			11 (13 ^т)		385 (455 ^т)			13 (15 ^т)		403 (465 ^т)			1885 (2091 ^т)			

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученици бирају програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настава

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Б: Листа изборних програма

РБ	Општеобразовни изборни програми	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1.	Хемија*			2	2
2.	Екологија и заштита животне средине*			2	2
3.	Изабрана поглавља математике			2	2
4.	Историја (одабране теме)*			2	2
5.	Физика			2	2
6.	Логика са етиком*			2	2

НАПОМЕНА: * Ученик бира изборни програм једном у току школовања

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	37	36	35	31	139
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено-корисни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада или у наставним плановима гимназије.

Остваривање плана и програма наставе и учења

I. Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

2. Подела одељења у групе¹

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15

¹ Ученици се деле у групе на часовима који су планом наставе и учења предвиђени за вежбе

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							IV РАЗРЕД							УКУПНО				Σ
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно				годишње							
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	3	3	259	111	111		10	7	2	360	252	72	30	8	11		280	385		60	4	13	124	403		90	1023	115	183	180	2537	
1 Физика	2			74				2			72																146			146			
2 Основе електротехнике	3	1		111	37			2	1		72	36															183	73		256			
3 Основе мултимедије	2	2		74	74																						74	74		148			
4 Електроника								2	1		72	36			2	1		70	35								142	71		213			
5 Веб дизајн								1	2		36	72			1	2		35	70								71	142		213			
6 Аудио и видео уређаји и системи								2	1		72	36		30												72	36		30	138			
7 Аудио технологије															2	1		70	35		30						70	35		30	135		
8 Видео технологије															2	1		70	35		30						70	35		30	135		
9 Мултимедија на интернету																					2			62			62			62			
10 Компјутерска анимација															3			105									105			105			
11 Медијска права и слобода																					2			62			62			62			
12 Продукција мултимедијалних садржаја								1	2		36	72			1	3		35	105		1	2		31	62		30	102	239	30	371		
13 Студијска и ванстудијска техника																					1	2		31	62		60	31	62	60	153		
14 3Д моделовање и анимација																					3			93			93			93			
15 Основе креирања рачунарских игара																					2			62			62			62			
16 Предузетништво																					2			62			62			62			
17 Практична настава			3			111				2		72																	183	183			
B2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМА																																	
2 Изборни програм према програму образовног профила															2			70			2			62			132			132			

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Укупно А2+Б2	7	3	3	259	111	111		10	7	2	360	252	72	30	10	11		350	385		60	6	13		180	403		90	1155	115	1	183	180	2669
Укупно А2+Б2	13			481				19			714			21			795				19			679			2669							

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку
 ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних програма према програму образовног профила		РАЗРЕД			
РБ	Листа изборних програма	I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	Примењена електроника ¹			2	
2	Објектно програмирање ¹			2	
3	Визуелне комуникације ¹			2	
4	Фотографија и филм ¹			2	
5	Физика			2	2
6	Погодне комуникације				2
7	Веб програмирање ¹				2
8	Естетика				2
9	Културна комуникације у медијима				2

1) Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

Облици образовно-наставног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
*Нав одређеног стараштва	70	68	68	60	266
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Привремени рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

Стваралачке и слобodne активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе за реализацију у школском систему						
разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до	Потребно ангажовање помоћног наставника
		вексбе	практична настава	настава у блоку		
I	Основе електротехнике	37			15	не
	Основе мултимедије	74			15	не
	Привредна настава		111		15	не
II	Основе електротехнике	72			15	не
	Практична настава		72		15	не
	Електроника	36			15	не
	Веб дизајн	72			15	не
	Аудио и видео уређаји и системи	36		30	15	не
	Производња мултимедијалних садржаја	72			15	не
III	Електроника	35			10	не
	Веб дизајн	70			10	не
	Аудио технологије	35		30	10	не
	Видео технологије	35		30	10	не
	Компјутерска анимација	105			10	не
	Производња мултимедијалних садржаја	105			10	не
	Примењена електроника (изборни предмет)	70			10	не
	Објектно програмирање (изборни предмет)	70			10	не

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ | 2023-2027.

	Визуелне комуникације (изборни предмет)	70		10	не
	Фотографија и филм (изборни предмет)	70		10	не
IV	Мултимедија на интернету	62		10	не
	Продукција мултимедијалних садржаја	62	30	10	не
	Студијска и ванстудијска техника	62	60	10	не
	3Д моделовање и анимација	93		10	не
	Основе креноса рачунарских игара	62		10	не
	Предузетништво	62		15	не
	Веб програмирање (изборни предмет)	62		10	не

Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда образовних постигнућа, начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења, програма других облика стручног образовања и врсте активности у образовно-васпитном раду

Наставници у нашој школи свој рад планирају путем глобалних и оперативних планова, као и индивидуалних припрема за часове. Кроз сваки од ових докумената јасно се истичу начини и поступци на који ће се они остваривати. Ослушкују се потребе ученика, које се онда усаглашавају са најефикаснијим методама рада за поједине предмете, а онда и за појединачне наставне јединице. Сталним усавршавањем наставници прате актуелности у извођењу наставе те су сходно томе методе које користе у складу са препорукама Министарства и водитеља акредитованих семинара. Наставници у својим глобалним плановима користе образовне стандарде из предмета где су они дефинисани. Такође, у годишњим плановима наставника су наведене и опште међупредметне компетенције које ће се посебно развијати у оквиру одређених тема.

Методе које наставници користе у свом раду су:

Фронтална, сведена на минимум и која се примењује у случајевима када је неопходно објаснити неки од нових сегмената наставног садржаја. Обично се комбинује са другим методама; вербалне методе које се заснивају на монологу и дијалогу.

Дијалогска, наставници посежу за различитим врстама дијалогске методе, као што су дебата, дискусија или пак пријатан разговор којима се постиже развијање толеранције према саговорнику, креирање сопствених ставова према различитим животним питањима уз јасно изражавање истих, тако да се и туђе мишљење увек поштује. Са друге стране, на тај начин развија се и језичка компетенција, богати фонд речи и чува лексика стандарда, будући да је окрњена жаргонским изразима.

Игровне методе којима ученици испољавају своју креативност правећи различите паное, плакате, презентације и семинарске радове, изводећи представе или кратке игроказе којима се ефикасно понавља градиво из предмета друштвених наука, чиме се задовољава и индивидуална метода, као и метода реферисања, односно илустративних радова. Ученици на тај начин развијају способности рада у групи, долазе до сазнања како функционише тим, тако да сваки чланима свој задатак и да су сви равноправни, чиме се такође развија толеранција, уважавање туђих ставова и резултата рада. Јавним излагањем ученици развијају самопоуздање, уче се техникама јасног представљања својих идеја и резултата рада, претварајући писани текст у говорни. На тај начин се савладавају и технике сажимања сопственог рада те представљања најважнијих чињеница. Са друге стране, то је и један корак ка ефикаснијем индивидуалном учењу.

Методама писања наставници негују писану реч код ученика, креирају и уобличавају њихов стил, пречишћавајући га од жаргонских израза. Наставници матерњег језика кроз креативне радове, док наставници стручних предмета развијајући њихову стручну лексику. Ученици тако стичу основна знања о техникама академског писања, чиме добијају добру основу за своје даље школовање или рад.

Средства која се користе у настави су: интернет, PowerPoint презентације, текст (књиге, уџбеници, приручници, енциклопедије, речници), слике, цртежи,

графикони, модели, филмови, панои, којима се употпуњују горе наведене методе рада.

Уважавају се различитости међу ученицима те се тако поједини планови и програми наставе и учења прилагођавају њиховим потребама, посебно када су у питању ученици који се школују по ИОП-у. Нашу школу похађају ученици са сметњама у развоју, индивидуалним планом рада за које су они и израђени. Методе које наставници користе прилагођени су њиховим могућностима и имају за циљ да их укључе у рад са другим ученицима из одељења, као и да допринесу подстицајној атмосфери у којој се те разлике неће осећати.

Свака од ових метода и техника рада јасно је истакнута у оперативном плану сваког наставника те ћемо у наставку документа донети и њихов садржај уз прилог који ће сачињавати конкретни глобални планови наставника наше школе. Припреме за наставни рад садрже самовредновање рада наставника.

Садржај глобалних планова: 1. Редни број наставне теме

2. Наставне теме
3. Број часова обраде новог градива
4. Број часова утврђивања
5. Број часова провере
6. Укупан број часова
7. Међупредметне компетенције
8. Стандарди постигнућа

Садржај оперативних планова: 1. Редни број наставне теме

2. Редни број наставне јединице
3. Исходи
4. Назив наставне јединице
5. Тип часа
6. Методе и технике којима се планира акивно учешће

ученика у настави

7. Међупредметно повезивање
8. Евалуација квалитета испланираног

Програм допунске, додатне и припремне наставе

Образовно-васпитна делатност школе остварује се кроз образовно-васпитни рад који обухвата наставне и ваннаставне активности Школе којима се остварује Школски програм и постижу прописани циљеви, исходи и стандарди постигнућа.

Образовно-васпитни рад остварује се на српском, мађарском и хрватском језику.

Остали обавезни облици непосредног образовно-васпитног рада су: додатна, допунска и припремна настава.

Додатна настава се остварује за ученике који постижу изузетне резултате и показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета, али се и припремају за такмичења.

Циљ додатне наставе је да омогући одабраним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Задаци су:

1. задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење;
2. подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика што омогућава брже напредовање ученика;
3. проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности;
4. груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада;
5. идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Организација и извођење ове наставе обавља ће се на садржајима предвиђеним редовним наставним планом и програмом, али се сходно интересовањима и потребама ученика ти садржаји проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука, икао такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада.

Наставник треба да упућује ученике да самостално испитују разне појаве, да се служе литературом, приручницима, користе интернет, помажу у истраживању.

Допунска настава се организује за ученике који имају тешкоће у савладавању програма из појединих предмета или са ученицима који желе да унапреде постигнућа у одређеној наставној области.

Потреба за организовањем допунског рада утврђује се током школске године чим се испоље тешкоће и уочи заостајање појединих ученика у савлађивању садржаја неких наставних предмета.

Планове за додатну и допунску наставу израђују сви наставници на почетку сваке школске године, а према потребама ученика.

Припремна настава се организује за редовне и ванредне ученике упућене на поправни и разредни испит и за полагање матурског, односно завршног испита. Припремна настава остварује се и за ученика који је упућен на полагање поправног испита, у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит. Школа је дужна да организује припрему свих ученика за полагање матурских и завршних испита у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит.

Задаци су:

1. ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;
2. усклађивање овако утврђених садржаја са потребама и могућностима ученика;
3. пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.

Програми и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстиче предузетнички дух

Овим програмом се обухватају заједничке активности Школе, наставника и ученика усмерене на развој ученичких способности разложног и асертивног комуницирања, јасног језичког формулисања сопствених идеја и ставова, те развој способности за остварење тих циљева. Такође, путем ових активности ученици имају могућност да развијају такмичарски дух и способности самосталног рада, као и рада у групи, развијају креативност и самоиницијативност у обављању различитих задатака, а кроз часове из економске струке или пак грађанског васпитања и предузетнички дух.

Циљеви програма:

- развој кључних компетенција неопходних за даље образовање и активну улогу грађанина за живот у савременом друштву;
- оспособљавање за решавање проблема и усвајање и примену знања и вештина у даљем образовању, раду и свакодневном животу, ради унапређивања личног живота и економског, социјалног и демократског развоја друштва;
- развој способности комуницирања, дијалога и осећаја солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање добрих међуљудских односа.

Задаци програма:

- развој мотивације за учење, оспособљавања за самостално учење, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања сопственог мишљења;
- оспособљавање за решавање проблема, комуникацију и тимски рад;
- развој предузетничког духа код ученика кроз различите видове организовања и предузимања активности у циљу побољшања квалитета школског живота и облика сарадње са локалном заједницом, у циљу постизања пуног скупа између индивидуалног и друштвеног интереса у образовању и васпитању.

Начини реализације програма:

- подстицање способности за решавање проблема, комуникације и самоиницијативе на часовима редовне наставе кроз примену адекватног образовно-васпитног модела од стране наставника;
- ангажовање ученика у раду Ученичког парламента, кроз чију активност могу да реализују своје идеје и допринесу квалитету школског живота и локалне заједнице;
- учествовање у реализацији пројеката, током којих ученици могу да износе сопствене идеје и дају лични допринос начину и условима остваривања појединих пројектних активности;
- подстицање развијања тимског духа кроз тимски облик наставног рада у редовној настави;
- подстицање модела успешне комуникације, кроз примену „ја-порука“, међусобног уважавања, поштовања и толеранције на часовима одељењског старешине;

- развијање вештина ненасилне комуникације, активног слушања и учествовања у тимском раду на часовима Грађанског васпитања, на вежбама вршњачких медијатора (уколико их буде било);
- посете педагога и психолога школе ЧОС-овима, током којих, у виду мини-предавања и дијалога, ученици стичу основна знања о техникама успешне комуникације и тимског рада;
- организовање радионица за ученике на тему ненасилне комуникације и решавања проблема, усвајањем и применом психолошких сазнања из области комуникације и међуљудских односа;
- укључивање ученика у рад Ученичке задруге.

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Седнице Ученичког парламента на којима ученици излажу своје ставове, образлажу их и планирају уређење средине у којој бораве	Дискусије, разговор, спровођење акција	Ученици и Тим за подршку Ученичком парламенту
Током школске године	Спортске активности током којих се развија такмичарски дух и способност рада у тиму	Такмичења	Ученици и наставници физичког васпитања
Током школске године	Ваннаставне активности	Секције и радионице	Ученици, руководиоци секција
Током школске године	Такмичења (на свим нивоима из стручних и општеобразовних предмета)	Учествовање	Ученици и предметни наставници
Током школске године	Часови редовне наставе	Понављања, реферисање, квизови, хеуристички приступ настави	Ученици и предметни наставници
Током школске године	Учење кроз рад, спољна пракса	Самостално проналажење места и рад	Ученици и координатор практичне наставе, инструктори

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Организовање школских свечаности	Приредбе, припремање сценских наступа	Ученици и наставници
Током наставне године	Часови Грађанског васпитања	Дискусије, разговор	Ученици и наставници Грађанског васпитања
Током школске године	Часови одељењског старешине	Дискусије, разговор	Ученици и одељењске старешине
Током школске године	Часови предузетништва	Дискусије, разговор	Ученици и предметни наставници

Факултативни облици образовно-васпитног рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци су:

1. проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења, а према интересовањима ученика;
2. задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и мотивисање подстицање професионалног развоја;
3. и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
4. омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да би самостално користили слободно време и организовали духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

Факултативни облици образовно-васпитног радасе организују као:

1. екскурзија,
2. стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, друштвено-користан рад и друго),
3. културна и јавна делатност школе,
4. остале активности.

Укупан број сати, односно дана (по ученику) за реализацију ових активности приказан је у следећој табели:

Назив		I разред	II разред	III разред	IV разред
Екскурзије	Разреди који нису завршни	До 2 наставна дана	2 до 3 наставна дана	2 до 5 наставних дана	/
	Завршни разреди	/	/	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Стваралачке и слободне активности ученика		30 – 60 часова	30 – 60 часова	30 – 60 часова	30 – 60 часова
Културна и јавна делатност школе		2 радна дана	2 радна дана	2 радна дана	2 радна дана

ЕКСКУРЗИЈЕ

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван Школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу Школе.

Задаци екскурзије су:

1. проучавање објеката и феномена у природи;
2. уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
3. развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
4. упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
5. развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
6. подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја;
7. савлађивање и продубљивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета.

Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења образовно-васпитног рада и саставни су део Годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије садржи:

1. образовно-васпитне циљеве и задатке,
2. садржаје којима се постављени циљеви остварују,
3. планирани број ученика,
4. носиоце предвиђених садржаја и активности,
5. време трајања екскурзије,
6. путне правце,
7. техничку организацију и
8. начин финансирања.

СТВАРАЛАЧКЕ И СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА (ХОР, СЕКЦИЈЕ, ДРУШТВЕНО-КОРИСТАН РАД И ДРУГО)

Поред редовног, образовно-васпитног рада, у Школи ће бити организован рад секција које ће бити усмерене ка конструктивном и стваралачком развоју, доприносити квалитетном коришћењу слободног времена и ван установе.

У складу са програмима и плановима рада, у оквиру рада појединих секција заинтересовани ученици имаће прилику да посете и сајмове из те области или да реализују излете.

Секције имају своје програме рада које ће током реализације прилагођавати интересовањима, афинитетима и ангажовању ученика.

Друштвено-користан рад реализује се са циљем да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвених активности услободном времену, допринесу стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широј друштвеној заједници. Ту спадају Ученички парламент и Ученичка задруга.

Задаци су:

1. развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове ради задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
2. стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи, те за развој и неговање урбане и комуналне културе;
3. развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;
4. развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне културе ученика и спремности за сарадњу.

Садржај и облици друштвено- корисног рада су следећи:

1. одржавање школског простора: уређење учионица, заједничких просторија;
2. израда паноа, израда схема и графикана и других наставних средстава;
3. друге активности за којима се буде указала прилика.

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ ШКОЛЕ

1. рад на промоцији образовних профила по основним школама и Отворена врата;
2. учествовање на Сајму образовања;
3. учествовање у културним и јавним манифестацијама у граду (свечане академије, трибине, дебате, промоције, музички наступи);
4. учествовање на јавним државним конкурсима (литерарним и ликовним радовима),
5. учествовање у организацији Школске славе;
6. учешће на спортским такмичењима;
7. учешће на духовним и књижевним вечерима;
8. реализација манифестације Вече матураната;
9. друге активности за којима се буде указала прилика.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

1. хуманитарне активности: учешће у акцијама Црвеног крста у добровољном давању крви, сакупљање добровољних новчаних и других прилога;
2. друге активности за којима се буде указала прилика.

Начин остваривања и прилагођавања програма образовања одраслих

На пољу образовања одраслих, Школа ће наставити да спороводи преквалификацију, доквалификацију и специјализацију у три подручја рада, на основу исказаних интересовања потенцијалних полазника. Школа на основу одлуке Школског одбора, а по прибављеном мишљењу националних савета мађарске и хрватске националне мањине, тражи сагласност Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице за сваку школску годину.

Да би обезбедила реализацију образовања одраслих, Школа организује припремну наставу, консултативно-инструктивни рад са полазницима, упућује их на стручну и осталу литературу, праксу и даје друге врсте услуга и подршке које су прописане захтевима одговарајућег образовног профила и Законом.

За сваку школску годину именује се координатор рада са ванредним ученицима, планира се распоред рада и задужења предметних наставника за рад са њима. Распоред пријема, консултација, оријентациони план пријаве и полагања испита, као и сва обавештења у вези са образовањем одраслих истичу се на огласној и посебној табли за ванредне ученике.

У школској 2020/21. години Школа је стекла статус јавно признатог организатора образовања одраслих, тако што је Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице издао следећа решења о давању сагласности за проширену делатност:

1. за признавање претходног учења за стручну квалификацију Руковалац грађевинском механизацијом (бр. 128-022-502/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
2. за неформално образовање за стручну квалификацију Руковалац грађевинском механизацијом (бр. 128-022-339/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
3. за признавање претходног учења за стручну квалификацију Тесар (бр. 128-022-501/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
4. за неформално образовање за стручну квалификацију Тесар (бр. 128-022-338/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
5. за признавање претходног учења за стручну квалификацију Зидар (бр. 128-022-499/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
6. за неформално образовање за стручну квалификацију Зидар (бр. 128-022-340/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
7. за признавање претходног учења за стручну квалификацију Армирач-бетонирац (бр. 128-022-500/2021-01 од 17. 8. 2021. године),
8. за неформално образовање за стручну квалификацију Армирач-бетонирац (бр. 128-022-337/2021-01 од 17. 8. 2021. године)
9. за неформално образовање за стручну квалификацију Столар (бр. 128-022-138/2022-01 од 16. 11. 2022. године)

Настава се у свим подручјима рада, образовним профилима и степену образовања изводи на српском, мађарском и хрватском наставном језику.

Начин остваривања и прилагођавања програма образовања ученика са изузетним, односно посебним способностима

<i>Програм подршке ученицима</i>	
<i>Додатна образовна подршка</i>	<i>Рад са ученицима са изузетним образовним способностима</i>
Прикупљање информација (разговори) – одељењски старешина у сарадњи са педагошко-психолошком службом и ученицима	Прикупљање информација (разговори) – одељењски старешина у сарадњи са педагошко-психолошком службом и ученицима
На родитељским састанцима и индивидуалним разговорима са родитељима, односно другим законским заступницима ученика долазимо до информација о потребама за додатном образовном подршком	На родитељским састанцима и индивидуалним разговорима са родитељима, односно другим законским заступницима ученика долазимо до података о посебним интересовањима ученика за специфичне области, рад у секцијама, такмичења
На седницама ОВ идентификујемо ученике којима је потребна додатна образовна подршка	На седницама ОВ идентификујемо ученике којима је потребна додатна образовна подршка
Уколико ученик има недовољну оцену из неког предмета, наставник тог предмета га на седници одељењског већа упућује на допунску наставу и информише о терминима одржавања допунске наставе	Ученика који показује заинтересованост за неки предмет, наставник тог предмета информише о терминима додатне наставе, постојању и раду секција, тимова у школи
Уколико се утврди да ученик који похађа часове допунске наставе и даље неуспешно савлађује наставне садржаје, укључиће се Тим за инклузивно образовање. У сарадњи са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, члановима ОВ договарамо и процењујемо потребу за индивидуализацијом или индивидуалним образовним планом	Ангажовање ученика који су заинтересовани за ваннаставне активности у раду Школе. Укључивање ученика у рад Ученичког парламента и остале активности

<p>Уколико се ради о ученицима наше школе који су у 3. или 4. разреду и већ похађају наставу у складу са принципима индивидуализације или инклузије, ОВ у сарадњи са Тимом за инклузивно образовање и родитељима, односно другим законским заступницима ученика планира и одређује даље кораке и израду посебних планова за ученике из предмета за које постоји таква потреба</p>	<p>Ангажовање ових ученика у складу са њиховим интересовањима у раду других институција и организација које се баве младима, Канцеларија за младе, учествовање на различитим конкурсима који се расписују у граду и земљи од стране Министарства или других организација и установа</p>
---	---

Наведене активности реализоваће се у току школске године и по потреби. На почетку школске године интензивно се ради на прикупљању података о ученицима. За ученике који имају потребу и право на индивидуализацију или ИОП, а већ су ученици наше школе, бавимо се проценом потреба за даљом индивидуализацијом или ИОП-ом. Новоуписане ученике посматрамо, прикупљамо податке од свих релевантних извора и на основу тога планирамо даље кораке индивидуализацији или ИОП-у.

Ученике који су поновили разред претходне школске године, а и даље су ученици наше школе посебно посматрамо и утврђујемо постоји ли потреба неким од ових облика додатне подршке.

План израде ИОП-А

1. Испитивање детета уписаног у школу

У поступку испитивања детета уписаног у школу, школа може да утврди потребу за доношењем индивидуалног образовног плана или додатном подршком за образовање. Ако додатна подршка захтева финансијска средства, упућује се писмени захтев изабраном лекару надлежног дома здравља за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке које утврђује интерресорна комисија.

2. Прикупљање података и формирање документације о ученику

Сви запослени у образовно-васпитним и васпитно-образовним установама имају обавезу да прате развој и напредовање деце и ученика у току учења и развоја вештина за учење, социјалног развоја, развоја комуникације и самосталности.

Ако се у том поступку утврди да дете или ученик не остварује очекиване исходе образовања и васпитања или су резултати које ученик остварује значајно изнад нивоа општих и посебних стандарда, приступа се прикупљању података, ради формирања неопходне документације за пружање одговарајуће подршке у образовању и васпитању.

Ти подаци се прикупљају из различитих извора (од родитеља, односно другог законског заступника детета или ученика, стручњака ван образовне установе који добро познаје дете, од вршњака и самог детета, односно ученика, на начин на који

је то могуће), при чему се користе различите технике (систематско посматрање активности детета, односно ученика, у различитим ситуацијама, тестирање, као и интервјуисање и попуњавање упитника од стране ученика и других који га познају). Медицински налази су, по потреби, саставни део документације.

На основу прикупљених података и документације стручни сарадник координира израду и у сарадњи са наставником и одељењским старешином израђује педагошки профил ученика.

3. Педагошки профил

Педагошки профил садржи опис образовне ситуације ученика и основа је за планирање индивидуализованог начина рада са дететом, односно учеником.

Полазна основа за израду образовног или педагошког профила јесте Закон о основама образовања и васпитања. Овим и сличним члановима Закона дефинисана су постигнућа ученика која се могу разврстати у четири категорије:

1. Вештине учења (како се учи);
2. Социјалне вештине;
3. Комуникацијске вештине;
4. Самосталност и брига о себи.

Педагошки профил је концизан и прецизан опис профила ученика који ће обезбедити да се идентификују и процене његове јаке стране и потребе за подршком у образовању. Идентификовање јаких и слабих страна ученика помажу Тиму за пружање додатне подршке да планира потребе за подршком, као и врсте интервенција и ресурсе који ће омогућити напредак у образовању. Подаци у профилу се износе јасним, концизним и разумљивим језиком објективних чињеница, и морају се избегавати претпоставке, интерпретације, стручни термини и сл.

У оквиру одељка о вештинама учења и како се учи, прикупљају се подаци о:

1. општим школским постигнућима – на пример: Постоји ли област/предмет где су ученикова постигнућа добра или изнад просечна?; Да ли је учениково напредовање видно спорије или да ли су његова постигнућа значајно нижа од постигнућа која се очекују у области коју посматрамо?; Да ли се потребе ученика значајно разликују од типичних вршњачких потреба?
2. тренутном владању вештинама мишљења – на пример: разумевање прочитаног текста, аритметичко мишљење, решавање проблема у односу на свој узраст/стандарде, интересовања, посебне вештине и компетенције и сл.
3. мотивацији ученика, представи о себи као особи која учи или ученику; ставови према школовању.
4. томе да ли ученик има сметње и да ли уочена сметња лоше утиче на ученикова образовна постигнућа?

У области социјалних вештина, прикупљају се информације о:

1. учениковим односима са другим људима – на пример: развој и одржавање социјалних контаката и односа, понашање према вршњацима и одраслима, поштовање општих правила и сл.
2. способност личног прилагођавања различитим социјалним контекстима (слика о себи, ставови, сналажење и сл.)
3. школска пријатељства, као и врсте и начини игре/забаве са вршњацима

(однос према заједничким правилима, специфичне реакције и сл.)

4. (у појединим ситуацијама) социјалне вештине/компетенције могу да укључе и начин поздрављања других особа, начин на који се у тражи реч током разговора, вештине одржавања разговора и сл.

У области комуникације, прикупљају се подаци о:

1. модалитетима (каналима) комуникације које ученик користи да прими информације од других и да информисе друге
2. евентуалном постојању сметњи везаних за слух, вид, говор или други вид комуникације (укључујући и невербалну), које утичу на његово укључивање и учешће у образовању;
3. о томе да ли ученик у потпуности влада језиком на коме се школује (и језиком већинске групе) или има тешкоће које утичу на његово укључивање у образовни процес?

Кад је у питању самосталност и брига о себи, прикупљају се подаци о:

1. начину обављања дневних обавеза и активности које се тичу учениковог учествовања у образовању;
2. евентуалном постојању сметњи везаних за самостално кретање и обављање дневних обавеза те да ли уочене моторичке, физичке и/или чулне сметње утичу на његово укључивање и учешће и напредовање у образовању.
3. укупном здравственом стању ученика тј. да ли ученик има текућих здравствених тешкоћа (постојање адекватне медицинске документације) и да ли оне утичу на укључивање у образовни процес или напредак у савладавању редовног школског програма?

Као последња област, прикупљају се подаци о утицају спољашњег окружења на учење, односно подаци о породичним и другим условима који могу да утичу на учење и напредовање ученика.

На основу педагошког профила, идентификују се приоритетне области и потребе за подршком детету у образовно-васпитној установи.

4. Индивидуализован начин рада

На основу педагошког профила ученика утврђују се:

1. подручја у којима постоји потреба за додатном подршком у образовању и васпитању и
2. планира се отклањање физичких и комуникацијских препрека (индивидуализован начин рада) у образовно-васпитном, односно васпитно-образовном раду.

Отклањање физичких и комуникацијских препрека (индивидуализован начин рада) у установи остварују се путем:

1. прилагођавања простора и услова у којима се одвија настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.);
2. прилагођавања метода рада, наставних средстава и помагала и дидактичког материјала, а посебно приликом увођења нових садржаја, начина задавања задатака, праћења брзине и темпа напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације учења, постављања правила понашања и комуникације.

Планиране мере за отклањање физичких и комуникацијских препрека (индивидуализован начин рада) у установи, уписују се у Образац 3 који је одштампан уз Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање.

5. Право на ИОП

Право на ИОП има свако дете и ученик које има потребу за додатном подршком у образовању и васпитању због тешкоћа у приступању, укључивању, учествовању или напредовању у васпитно-образовном или образовно-васпитном раду, ако те тешкоће утичу на остваривање општих исхода образовања и васпитања, а нарочито ако дете, односно ученик:

1. има тешкоће у учењу (због специфичних сметњи учења, или проблема у понашању и емоционалном развоју);
2. има сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне или вишеструке сметње);
3. потиче, односно живи у социјално нестимулативној средини (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);
4. из других разлога остварује право на подршку у образовању.
5. ученик са изузетним способностима који стиче основно и средње образовање и васпитање.

6. Предлог за утврђивање права на ИОП

Овај предлог може да изнесе Тим за инклузивно образовање, а на основу порцене потреба за ИОП-ом коју може да да:

1. одељењски старешина
2. наставник/ца
3. стручни сарадник/ца
4. родитељи, односно други законски заступници ученика

Када покретач иницијативе није родитељ, односно други законски заступник ученика, школа је дужна да писаним путем обавести родитеље, односно друге законске заступнике ученика да је овај предлог покренут.

Тим за инклузивно образовање покреће предлог за доношење ИОП-а ако ученик не постиже исходе образовања, односно опште и посебне стандарде постигнућа због сметњи у развоју и инвалидитета, или ако би ученик, због његових изузетних способности, могао да постигне или већ постиже резултате који су изнад нивоа општих и посебних стандарда. Предлог за утврђивање права на ИОП садржи образложене разлоге за његово покретање, као и доказе о претходно организованом индивидуализованом начину рада са дететом, односно учеником.

Родитељ, односно други законски заступник ученика, својим потписом потврђује да је у потпуности упознат са покретањем предлога за утврђивање права на ИОП, разлосима за његово покретање и да је сагласан да се приступи изради ИОП-а.

Изузетно, ако родитељ, односно други законски заступник ученика не да сагласност за израду ИОП-а, ни након предузетих мера од стране стручног сарадника, васпитача детета, односно наставника ученика или Тима за инклузивно образовање, ради заштите детета, односно ученика, примењује се индивидуализовани начин рада, без ИОП-а.

7. Садржај ИОП-а

ИОП је писани документ установе, којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању детета, односно ученика, ако претходно прилагођавање и отклањање физичких и комуникацијских препрека није довело до остваривања општих исхода образовања и васпитања, односно до задовољавања образовних потреба ученика са изузетним способностима.

ИОП садржи:

1. личне податке и кратак опис развоја и образовне ситуације детета, односно ученика
2. циљ образовно-васпитног рада, односно промену која додатном подршком треба да се достигне у подручју у којем се планира додатна подршка
3. операционализован опис подршке кроз низ појединачних активности односно корака и њихов редослед на часовима у одељењу, као и опис и распоред рада изван групе, односно одељења када је то потребно;
4. посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или за све предмете у школи, односно исходе тих активности које кроз поступан процес доводе до циља додатне подршке;
5. лица која ће пружати подршку током реализације појединачних планираних активности;
6. временски распоред, трајање, односно учесталост за сваку меру подршке у току планираних активности.

ИОП може да се донесе за део или област у оквиру наставног предмета, један наставни предмет, групу наставних предмета или за све садржаје, односно наставне предмете за разред који ученик похађа, као и за ваннаставне активности.

8. Врсте ИОП-а

ИОП може да буде:

1. ИОП – 1, по прилагођеном програму у коме се прецизно планира циљ пружања подршке која се односи на прилагођавање и обогаћивање простора и услова у којима се учи, прилагођавање метода рада, уџбеника и наставних средстава током образовно-васпитног процеса; активности и њихов распоред као и лица која пружају подршку;
2. ИОП – 2, по измењеном програму у коме се, осим већ наведеног, прецизно планира прилагођавање општих исхода образовања и васпитања, прилагођавање посебних стандарда постигнућа ученика у односу на прописане и прилагођавање садржаја за један, више или за све предмете.
3. ИОП – 3, обогаћен и проширен програм који се примењује за ученике са изузетним способностима.

Доношењу ИОП-а са измењеним програмом, односно прилагођеним посебним стандардима постигнућа, претходи доношење, примена и вредновање ИОП-а са прилагођеним програмом, као и мишљење интерресорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком ученику.

9. Израда и доношење ИОП-а

Након добијања писане сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика, а на основу предлога Тима за инклузивно образовање директор установе формира тим за пружање додатне подршке детету или ученику.

У Школи, тим за пружање додатне подршке ученику чине:

1. одељењски старешина,
2. предметни наставник,
3. стручни сарадник,
4. родитељ, односно други законски заступник детета,
5. у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно стручњак ван школе, на предлог родитеља, односно законског заступника ученика.

Овај Тим израђује ИОП. Родитељ, односно законски заступник ученика, даје сагласност за спровођење ИОП-а. Тим за инклузивно образовање установе доставља ИОП педагошком колегијуму на усвајање.

10. Примена ИОП-а

ИОП се остварује у оквиру заједничких активности у одељењу школе. Наставник при планирању свог рада у групи, односно одељењу, укључује мере и активности предвиђене ИОП-ом.

Изузетно, према потребама детета, односно ученика, а на основу одлуке тима за пружање додатне подршке ученику, ИОП може да се остварује и ван одељења у школи.

У току примене ИОП-а у установи активно учествују сви чланови тима за пружање додатне подршке детету, односно ученику.

Ако примена ИОП-а захтева финансијска средства, установа упућује писмени захтев интерресорној комисији за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету или ученику.

11. Оцењивање ученика за које је израђен ИОП, полагање завршног испита

Ученик који стиче образовање у току примене ИОП-а оцењује се према ИОП-у, а у складу са прописом о оцењивању ученика у основном и средњем образовању и васпитању. Завршни испит, односно матуру полаже у складу са прописом о програму завршног испита, односно матуре, уз неопходна прилагођавања која предлаже и образлаже тим за пружање подршке ученику, а у складу са ИОП-ом.

12. Вредновање и измена ИОП-а

Вредновање ИОП-а врши се ради процене остварености циљева утврђених ИОП-ом. Оно може бити:

1. Спољашње кога врши просветни саветник, односно саветник – спољни сарадник у току стручно-педагошког надзора. У оквиру вршења стручно-педагошког надзора утврђује се испуњеност услова у поступку доношења ИОП-а, вреднује се садржај и примена ИОП-а.
2. Вредновање ИОП-а унутар установе врши се кроз самовредновање Тима за инклузивно образовање и Тима за пружање додатне подршке детету, односно ученику, према унапред утврђеној динамици у ИОП-у и према указаној потреби, у првој години уписа тромесечно, а у свим наредним годинама на почетку сваког полугодишта, односно радне године. Резултати вредновања обавезно се достављају Тиму за инклузивно

образовање и Педагошком колегијуму.

На основу резултата вредновања ИОП-а Тим за пружање додатне подршке детету односно ученику израђује предлог измене и допуне односно прилагођавања ИОП-а потребама ученика.

Измена ИОП-а врши се у складу са напретком и развојем детета, односно ученика: ако постигне планиране резултате пре очекиваног рока или не постиже очекиване резултате, односно у другим случајевима када настану промене у понашању детета и његовом окружењу.

Подаци о резултатима вредновања ИОП-а саставни су део документације која прати ИОП.

На основу вредновања, уз сагласност Тима за инклузивно образовање, Педагошки колегијум доноси одлуку о даљој примени, изменама и допунама ИОП-а или престанку потребе за ИОП-ом, на предлог Тима за пружање додатне подршке.

Одлука о наставку спровођења ИОП-а доноси се ако се утврди да планиране активности одговарају потребама детета, односно ученика, или да се резултати могу очекивати након одређеног периода рада. Време спровођења ИОП-а може се продужити, уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника детета, или ученика.

Одлука о престанку потребе за ИОП-ом доноси се ако се утврди да се даљи напредак детета, односно ученика може остваривати применом индивидуализованог начина рада.

ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Даровитост је високо развијена способност, било општа, било специфична, која омогућава натпросечна постигнућа у одређеном подручју.

Таленат је даровитост у ужем подручју (математички таленат, музички таленат).

Рад са даровитим ученицима се одвија кроз следеће етапе:

1. Идентификација

У нашој школи релативно је мали број ученика који су показивали изразит таленат из одређене области, зато је прво потребно освестити наставнике за препознавање таквих ученика и сигнализирање одељењском старешини, родитељу, односно другом законском заступнику ученика, стручној служби, Тиму за инклузивно образовање.

Селекција – кроз психолошке тестове, тестове знања.

2. Образовна решења

Обогаћивање програма и диференцијација курикулума, било кроз индивидуализацију, било кроз ИОП-3. Процедура се изводи у складу са законским документима и налази се у документацији Тима за инклузивно образовање. Када се изврши идентификација надарених и талентованих ученика и одреди се степен/ниво на коме ће се радити са њима, планиране активности могу бити следеће, зависно од конкретног случаја:

1. Ван редовне наставе:
  - слободне активности (секције),

- додатна настава из појединих предмета,
- истраживачке станице, семинари, летњи кампови и слично.

2. У редовној настави:

- коришћење напреднијих уџбеника,
- прилика да брже прође кроз базично градиво,
- самосталан истраживачки рад,
- рад са ментором,
- сложенији задаци, нерутински задаци, виши нивои знања, висока индивидуализација,
- задаци који су блиски ономе што заиста раде стручњаци из датог домена,
- дивергентни задаци, они који омогућавају различите приступе и различита решења,
- коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави,
- флексибилни временско-просторни услови за рад,
- едукативни излети и посете различитим институцијама,
- гостујући предавачи.

При свему томе, потребно је на нивоу школе, а свакако код сваког наставника подстицати ауторитет који се гради на експертизи, а не на позицији моћи; развијати код ученика доживљај да се његове способности виде, цене и подржавају, као и прилику да комуницира са својим интелектуалним вршњацима.

3. Мотивисање напредних и талентованих ученика

- добијање одређених повластица (кроз оцену или други облик награде) за резултате на такмичењима, као и иновације или изузетне резултате у неком другом облику активности,
- јавно похваљивање, кроз књигу обавештења, друштвеним мрежама Школе, сајт или школски часопис, друге медије,
- укључивање у презентацију Школе,
- вршњачка едукација – постављање талентованих у улогу оних који и сами едукују друге, ученике,
- вођење часа,
- учешће на Сајму образовања.

Индивидуални планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану налазе се код педагога.

Програм културних активности школе

Циљ:

Проширивање утицаја Школе на васпитање ученика и културни развој школског окружења. Повезивање ученика са институцијама и организацијама у локалној самоуправи ради обogaћивања културног живота и остваривања образовно-васпитне улоге Школе. Подстицање ученика на тимски рад. Неговање културе и развој свести о њеном значају. Подстицање позитивних особина у односу према другим ученицима и наставницима. Подизање свести о важности бесконфликтних решавања проблема. Развијање толеранције и мултикултурализма, проширивање знања из области језика те неговање лепе речи.

Задаци:

- Активно припремање кроз рад секција за различите видове културних манифестација од стране наставника који организују рад секција
- Организација културних активности у Школи
- Организација културних активности у сарадњи са локалном самоуправом
- Афирмација Школе као културног центра у месту и стварање педагошких и друштвених услова за богаћење културног живота средине.
- Презентовање оних резултата којима Школа богата културни и друштвени живот средине (радне акције, прославе, јубилеји, манифестације, презентације пројектних активности из културе и уметности друштвено- користан рад),

Активности:

- рад у секцијама са културно-уметничким карактером
- презентације културно-уметничких садржаја
- одржавање књижевних сусрета са писцима Суботице и Р Србије
- посете институцијама културе и уметности, музејима, галеријама
- посете сајмовима књига
- посета концертима класичне и етно музике
- посете позоришним представама у Суботици, Новом Саду, Београду, Сомбору
- учешћа на рецитаторским такмичењима
- учешће и креација у оквиру пројекта
- презентације Школе на сајмовима образовања
- активно волонтирање у Фондацији Професура ради обезбеђивања стипендија за таленте у области културе, уметности и науке

Драмска и рецитаторска секција наше Школе корелирају у сачињавању пригодних програма за пријем првака, Светог Саву, Дан школе, Дан заљубљених, испраћај матураната и доделу диплома.

Наставља се сарадња са Галеријом модерне уметности у којој годинама излажу у оквиру уметничке секције наши професори-уметници под називом Полиартисти. Овакве и друге изложбе посећују и организујемо заједно са нашим ученицима. Градски музеј, Галерија савремене уметности, Галерија „Др Винко Перчић“ као и Складиште, Градска библиотека и библиотека Политехничке школе, пригодни су центри културних активности наше школе.

Концерти хуманитарног карактера као и литерарно-ликовни конкурси за Дан школе и Ноћ музеја су новина која је изникла из окретања волонтерском раду.

У оквиру тежње за ширењем мултикултуралности и уважавања различитости у богатству неколико нација у Суботици, активна је сарадња са локалном самоуправом (Српски културни центар, Фондација Светозар Милетић, Арт биоскоп Александар Лифка, Отворени универзитет) где ученици Политехничке школе могу да виде изложене и актуелне културно-уметничке садржаје, али да изложе и изведу и своје креације.

Програм слободних активности

Слободне активности представљају ваннаставни факултативни облик рада школе.

Циљ:

Непосредан образовно-васпитни циљ ученичких слободних активности јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану и да пруже могућност ученику да задовољи своје интересе, склоности и способности за поједине области.

Задаци:

- Допринос социјализацији ученика и развијање интересовања према појединим предметима и областима
- Подстицај стваралаштва
- Задовољење интелектуалне радозналости
- Проширивање и подубљивање, као и стицање нових знања и умења, а према интересима ученика
- Задовољавање специфичних интереса ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности, интересовања и подстицање професионалног развоја
- Мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад
- Омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације, као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе и раде.
- Допринос развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану
- Унапређење рада школе и непосредније повезивање школе са друштвеном средином.

Активности:

Културно-уметничке

Слободне активности језичко-уметничког васпитно-образовног подручја.

Поред циља и задатака које имају слободне активности ученика у средњој школи, у активностима језичко-уметничког подручја остварују се и **посебни задаци**:

- развијање и неговање радозналости и отворености за нове, актуелне појаве у језику, уметности и култури уопште;
- васпитање опажања, критичког мишљења и слободног креативног изражавања ученика.

Слободне активности овог подручја остварују се у оквиру секције (група, дружина, аматерских друштава). За сваку поједину активност утврђују се посебни циљ, задаци и оквирни садржаји рада.

Научно-истраживачке активности

Посебни задаци научно-истраживачких слободних активности су:

- развијање склоности и способности ученика у одговарајућој научној дисциплини, посебно стваралачких способности и сазнајних могућности ученика;
- развијање логичког и критичког мишљења ученика;

- стварање услова и подстицање креативног рада ученика;
- навикавање и оспособљавање ученика за коришћење научнопопуларне и стручне литературе, приручника и лексикона;
- увођење ученика у методе научног истраживања и упознавање ученика са мултидисциплинарним и интердисциплинарним приступом решавању научних проблема;
- развијање спретности ученика за експериментални и практичан рад.

Спортско-рекреативне активности

Основни **циљ** спортско-рекреативних активности је да се у слободном времену организује активност ученика у овој области, тако да им обезбеди здраву и културну забаву и разоноду, да задовољи њихове посебне жеље, да им помогне да развију позитиван однос према физичкој култури, формирају чврсте навике за редовним телесним вежбањем.

У оквиру спортско-рекреативних активности се остварују следећи конкретни **задачи**:

- обухват што већег броја ученика посебним програмом физичког вежбања, који, заједно са општим програмом чини јединствену целину, односно јединствен систем школског физичког васпитања;
- задовољење нових и све разноврснијих жеља и интереса школске омладине за бављењем разним гранама физичког вежбања у слободном времену;
- откривање могућности и лепоте стварања у физичкој култури, у спорту, гимнастици, игри, плесу и помагање ученицима да свестрано развију своје природне способности за овај или онај вид физичког вежбања;
- подстицање ученика да науче како да физичко вежбање интегришу у свој свакодневни живот и да активност у овој области развију као своју трајну потребу и обавезу.

Спортско-рекреативне активности подразумевају оне спортско-рекреативне активности и дисциплине које обавезна настава физичког васпитања не може да обухвати.

Највећим делом се слободне активности одвијају кроз рад у секцијама.

Анкетирањем ученика преко одељењских старешина и Ученичког парламента, Школа одлучује о томе које ће се слободне активности, односно секције реализовати у текућој школској години. За сваку школску годину именују се руководиоци секција, израђује се програм и план рада, који су саставни део Годишњег плана рада Школе.

Време и место одржавања секција истичу се на огласној табли.
Назив секција (ваннаставних активности) у школској 2022/2023. години су:

	ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	НАСТАВНИЦИ
1	Клуб за таленте	Стела Шаровић
2	Новинарска секција	Љубомир Татар
3	Драмско-рецитаторска секција на мађарском језику/Сарадња са друштвеним институцијама (Народно позориште)	Зита Цвијин Калман
4	Рецитаторска секција	Бранка Јовичић
5	Секција Црвеног крста	Лигија Влчек
6	Секција заштите градитељског наслеђа	Ђенђи Аранчић Данча
7	Секција стрелаштва	Чонгор Нађ
8	Секција дизања тегова	Чонгор Нађ
9	Кошарка мушка	Звонко Вуковић
10	Мушко-женска кошарка	Корнелија Ђурасевић
11	Ликовна секција	Срђан Милодановић,
12	Примена рачунара у грађевинарству	Марио Де Негри
13	Математичка секција	Ивана Секулић
14	Руски језик	Ирина Јурић
15	Шпански језик	Снежана Верикиос

Програм каријерног вођења и саветовања

Каријерно вођење и саветовање се у Школи одвија током целе године и то кроз наставне и ваннаставне активности и кроз посебне облике рада на професионалној оријентацији у извођењу учествују непосредно сви чланови колектива и фирма где ученици обављају учење кроз рад.

Циљеви:

- да помогне младим људима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери
- да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова
- да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора

Задаци:

- упознавање ученика са могућностима даљег школовања
- инструкције ученицима на тему „Како до посла“
- упознавање ученика/ца са одговорностима занимања
- такмичење из предузетништва „Од идеје до бизниса“
- подстицање професионалног развоја ученика
- оспособљавање појединаца да планирају своје образовање, обуку и рад
- мотивисање појединаца у преузимању одговорности за властито образовање и рад
- мотивисање запослених за даље образовање, флексибилни професионални развој, управљање каријером, обучавање и проналажење адекватног радног места, као и професионалну промоцију
- допринос развоју локалне, регионалне и националне економије кроз развој
- пружање помоћи појединцу да формира реалну слику о освојим способностима, особинама личности, интересовањима
- у односу на захтеве образовних профила и занимања што успешније планирање професионалног развоја
- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју
- информисање ученика о свету рада и занимања, систему образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем образовања
- формирање правилних ставова према раду
- подстицање ученика на испитивачко понашање према себи и свету рада
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
- оспособљавање ученика да сам планира, води и управља својом каријером.

Активности:

- оспособљавање за коришћење адекватних техника за доношење одлука одаљем учењу и професионалној каријери
- разумевање и оспособљавање за процедуре пријављивања, конкурисања како за свет рада тако и за даље образовање
- разумевање захтева послодаваца у погледу знања, вештина и способности
- успостављање и анализирање личних циљева и планова у области каријере
- разумевање образовних и професионалних избора и доношење одлука ускладу са тим
- истраживања могућности за учење и запошљавање – идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању
- објективно разликовање и формирање сопственог става о томе
- праћење развоја ученика
- презентације високошколских установа.

Програм заштите животне средине

Основни циљ програма заштите животне средине јесте развијање свести ученика о значају очувања животне средине, позитивног односа према природним ресурсима и развијање здравог начина живота.

Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на јачање или развој еколошке свести, развијање љубави према природи као и на значај очувања природних ресурса. Реализација овог програма омогућава услове за активно и креативно провођење слободног времена, промовише здраве и безбедне стилове живота, развија позитиван став и мишљење о школи, развија толеранцију, другарство, солидарност и хуманост.

Очекивани исходи су:

- Промовисање здравог начина живота;
- Развијен позитиван став и однос према животној средини;
- Разумевање повезаности између очувања животне средине и очувања здравља и живота људи;
- Познавање стратегија и начина очувања животне средине;
- Рационално и адекватно коришћење природних ресурса;
- Познавање фактора који утичу на загађење животне средине.

Програм заштите животне средине остварује се путем:

- Часова редовне наставе (Биологија, Екологија);
- Часова изборних предмета (Биологија, Екологија);
- Секција (Еколошко-биолошка секција);
- Ученичке организације (Ученички парламент);
- Хуманитарних акција;
- Сарадње са локалном самоуправом (Општина Суботице).

Кроз разноврсне наставне и ваннаставне активности ученици имају могућност развијања осећања личне одговорности за очување животне средине. Такође, програм заштите животне средине ученицима пружа могућност повезивања знања која стичу ван школе са садржајима наставе релевантних предмета.

Садржај активности	Време реализације	Носиоци реализације	Носиоци реализације
Упознавање ученика са радом еколошко-биолошке секције, формирање секције и дорада плана секције према афинитетима ученика	Септембар	Наставник биологије/екологије	Ученици
Стручни излет	Током године	Стручни актив природних наука	Предметни наставници и ученици
Одабир тема занимљивих за ученике из области заштите животне средине	Током године	Предметни наставници и новинарска секција	Предметни наставници и ученици
Сакупљање отпада (папира, пластике)	Током године	Наставници стручних предмета	Ученици
Сарадња са Црвеним крстом (учешће у едукацији и промовисање здравог начина живота)	Током године	Тим за сарадњу са црвеним крстом	Чланови тима за сарадњу са Црвеним крстом и ученици
Уређење школског дворишта	Током године	Наставници стручних предмета	Ученици
Обележавање значајних датума и дана	Током године	Наставник биологије/екологије	Чланови биолошко-еколошке секције
Учешће у еколошкој едукацији и еколошким активностима у Општини	Током године и у време организованих акција	Наставник биологије/екологије	Ученици

Укупни образовно-васпитни утицај Школе, као и свих носилаца посла (предметни наставници, наставници практичне наставе, одељењске старешине, стручна служба) у области заштите и унапређења животне средине састоји се у оспособљавању и навикавању ученика да током самообразовања и у току свог слободног времена користе све оне изворе културе који ће их подстицати на стваралачки рад и унапређење и очување животне средине и личног здравља.

Програми заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања и програм заштите од дискриминације

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања израдио је Програм за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и он је саставни део Годишњег плана рада Школе.

Програмом су јасно дефинисане превентивне и интервентне активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика од насиља. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата.

План рада Тима је посебан документ којим се планира рад Тима на остварењу заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у Политехничкој школи у Суботици броји шеснаест чланова:

Исо Планић, директор школе

Александра Радуловић Зеленика, психолог, помоћник директора, координатор тима
Ивана Топаловић, психолог

Стела Шаровић, професор југословенских књижевности и српскохрватског језика

Исидора Оташевић, секретар

Сузана Немчев Трајер, професор хемије

Чонгор Нађ, професор физичког васпитања

Лигија Влчек, професор биологије

Ирина Јурић, професор енглеског језика

Миодраг Дорословачки, председник стручног актива за подручје рада графичарства

Вјекослав Шарчевић, вероучитељ

Дејан Радуловић, школски полицајац

Представник Ученичког парламента

Представник Савета родитеља

ПОДЕЛА НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА ПО НИВОИМА

Свако насиље над ученицима се може спречити у атмосфери која:

- развија и негује културу понашања
- развија одговорност свих
- не толерише насиље и не ћути о њему
- обавезује на адекватно поступање свих који имају сазнање о насиљу
- неговање мултикултурализма и толеранције

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика.

ПОДЕЛА НАЈЧЕШЋИХ ОБЛИКА НАСИЉА

У следећим табелама су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

I НИВО

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
ударање чврга, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“.	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикулација...	узнемиравајуће „зивкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...

Ове облике насиља решава самостално наставник/одељењски старешина у сарадњи са родитељем, односно старатељем, у оквиру саветодавно-васпитног рада са ученицима. По потреби може користити и подршку Тима.

II НИВО

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање, манипулисање, експлоатација, национализам...	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика...

Ове облике насиља решава самостално наставник/одељењски старешина у сарадњи са стручним сарадником, директором и Тимом за заштиту ученика (односно унутрашња заштитна мрежа), уз обавезно учешће родитеља, односно старатеља. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор/ка покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са Законом.

III НИВО

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна,	заstraшивање, уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/групом, дискриминација, организовање	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење,	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија

излагање ниским температурама, напад оружјем...	на коришћење психоактивн их супстанци, укључивање у секте, занемарива ње...	затворених група (кланова), национализам, расизам	изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	порнографија ...
--	---	--	---	---------------------

Активности предузима директор/ка с тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе).

Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика/це, тј. може да му/јој штети, угрози његову/њену безбедност или омета поступак у установи, директор/ка обавештава центар за социјални рад, односно полицију.

На овом нивоу обавезан је интезиван васпитни рад примерен потребама ученика/це, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са Законом. Ако је за рад са учеником/цом ангажована и друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и они међусобно усклађују активности.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

- Право на живот, опстанак и развој;
- Најбољи интерес детета;
- Обезбеђење поверљивости података и заштита;
- Спречавање дискриминације, што значи да на свим ученицима једнако буду примењене мере за заштиту из овог Програма;
- Учешће ученика у свим фазама процеса заштите, кроз благовремена и континуирана обавештења, на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације и кроз могућност да изразе своје мишљење.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Општи циљеви:

- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад Школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља као и за реаговање у ситуацијама насиља;
- Информисање свих укључених у рад Школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља;
- Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља;
- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.

Специфични циљеви:

- Ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења;

- Укључивање различитих учесника образовно-васпитног процеса у превенцију и заштиту деце кроз наставне и ваннаставне активности;
- Обезбеђивање превентивне и заштитне улоге школског спорта.

Специфични циљеви у превенцији:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- Евидентирање критичних места у Школи и њеном непосредном окружењу путем анкетирања ученика;
- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад Школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- Оспособљавање свих запослених и родитеља, односно старатеља за рано препознавање знакова у понашању ученика који указује на потенцијално насилничко понашање;
- Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу,
- Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- Укључивање свих интересних група (ученици, наставници, стручни сарадник, административно и помоћно особље, родитељи, односно старатељи, Локална самоуправа) у развијање програма превенције;
- Информисање свих укључених у живот и рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља;
- Унапређивање компетенција запослених, ученика, родитеља, односно старатеља за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији:

- Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља;
- Успостављање система ефикасне заштите ученика у случајевима насиља;
- Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
- Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција ученика у заједницу вршњака и живот установе;
- Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље и који су посматрачи насиља.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

- Направити анализу, истраживање у циљу процене безбедности;
- Планирати превентивне активности;
- Дефинисати процедуре у ситуацијама насиља;

- Развијати сарадњу са установама и институцијама које се баве децом и породицом;
- Информисати ученике и родитеље о садржајима који су важни за безбедност и активности образовно-васпитне установе на плану превенције;
- Промовисати примере добре праксе у реализацији превентивних активности;
- Извештавати Наставничко веће и Школски одбор о реализацији Програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Активности у области превенције:

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- Подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- Негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- Истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- Унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања, обезбеђује заштиту детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- Подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
- Остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- Развијају социоемоционалне компетенције деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ ТИМА

Р. бр.	АКТИВНОСТ / САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1.	Подсећање на Протокол о заштити ученика од насиља, подсећање ученика са правилима понашања (одељ. Заједн.); Значење појмова насиље, злостављање, занемаривање(I-IV); истицање правила понашања ученика, запослених, родитеља на видиним местима у школи./презентација, панои Допунити, одштампати Кућни ред школе по учионицама и ставити правила облачења на улазна врата школе и ходницима и истаћи чланове Тима	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Септембар, 2022.год

	-Упознавање запослених са Листом индикатора за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима за систем образовања -планирање активности превенције трговине људима		
2.	Едукативне радионице на тему – васпитнодисциплинских поступака, ненасилног решавања конфликта, превенција трговине људима, улога медијатора у вршњачкој медијацији, безбедност ученика на путу од куће до школе, асертивни облици комуникације, заштита од насиља путем ИКТ, обележавање дана „ТОЛЕРАНЦИЈЕ“ и насиља путем ИКТ-а/радионице едукативне Едукативне радионице на тему превенције трговине људима Презентације на тему зависности од интернета за наставнике и родитеље и децу Превенција употреба дрога кроз едукативне радионице (напомена-детаљан план активности биће састављен по изласку приручника) Вођење редовне евиденције о сукобима Прављење ИПП за ученике којима је потребна подршка Обележавање Европског дана борбе против трговине људима Радионице у сарадњи са ЦРВЕНИМ КРСТОМ на тему зависности од интернета	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања Одељенске старешине Психолог, педагог	Током школске 2022/2023. године
3.	Организовање дежурства запослених	Помоћник директора	Током школске 2022/2023. године
4.	Присуство семинарима	ПП служба	Током школске 2022/2023. године
5.	Сарадња са медијима	Директор, помоћник директора	Током школске 2022/2023. године
6.	Школска спортска такмичења – спортски дан посвећен безбедном и сигурном школ. окружењу/такмичење	Наставници физичког васпитања	Април/мај
7.	Евалуација програма прегледом документације, измене у програму и чланова Тим-а	психолог	Током школске 2022/2023. године

Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији насиља, злостављања и занемаривања

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину. Запослени не сме својим понашањем да изазове насиље или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању.

Одељенски старешина, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба и др. и дужни су да обезбеде заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Ученици као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељенске заједнице; као чланови Ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са установом; учествује у превентивним мерама и активностима, уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених, других родитеља и трећих лица.

Родитељ не сме својим понашањем у установи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања према детету, ученику, запосленом, другом родитељу или трећим лицима, а када то учини директор је дужан да одмах о томе обавести јавног тужиоца и полицију, а након тога електронским путем надлежну школску управу.

Родитељ има обавезу и одговорност, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником односно да сарађује са школом у поступку заштите ученика од насиља. Ако се родитељ не одазове на позив школе, у складу са законом школа подноси прекршајну односу кривичну пријаву за утврђивање одговорности родитеља и обраћа се надлежном центру за социјални рад да против родитеља предузме мере из своје надлежности.

У израду ИОП а се уколико постоји потреба укључује преставник Тима за заштиту ради планирања активности у оквиру ИОП а у вези заштите од насиља.

АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

1. **НИВО** – активности предузима самостално одељењски старешина, наставник/васпитач у сарадњи са родитељем – **ПОЈАЧАНИ ВАСПИТНИ РАД** са васпитном групом, одељенском заједницом, групом ученика и индивидуално.
2. **НИВО** – активности предузима одељенски старешина/главни васпитач у дому у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља – **ПОЈАЧАНИ ВАСПИТНИ РАД**

Уколико појачани васпитни рад није делотворан директор покреће **ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК И ИЗРИЧЕ МЕРУ** у складу са законом.

3. **НИВО** – активности предузима директор са тимом за заштиту уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција).

Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни или кривични поступак примењују се мере из надлежности **ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ СИСТЕМА, ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА И СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ**.

Родитељ има обавезу да се укључи у појачан васпитни рад.

Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад односно полицију или јавног тужиоца.

Када је родитељ починилац насиља – директор је дужан да одмах обавести полицију или јавног тужиоца.

Насиље у које су укључени ученици а које се догодило ван установе – установа је дужна да **ПОЈАЧА ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА** уз обавезно укључивање родитеља.

Заштита запослених

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља или трећег лица у установи или за време организовања активности установе.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да одмах обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву поднесе надлежном јавном тужилаштву односно прекршајном суду.

Када је родитељ или треће лице починилац насиља према запосленом директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

КОРАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ НАСИЉА

Кораци у интервенцији насиља:

1. **Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања** је први корак у заштити ученика од насиља – утврђивање чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња. Сазнање о насиљу може бити директно (када неко саопшти податак у вези са тим) или индиректно (када се на основу појединих знакова сумња да постоји могућност да се насиље дешава). Проверава се – свака информација о могућем насиљу, врши се преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором.
2. **Прекидање односно заустављање насиља и смиривање учесника** – обавеза свих запослених у установи. Раздвајање и смиривање учесника у акту насиља.
3. **Обавештавање родитеља** – обавља се одмах након заустављања насиља.
4. **Прикупљање података у вези са насталом ситуацијом** – вођење разговора уз вођење записника.
5. **Консултације унутар установе** – после прекидања насиља и смиривања учесника, запослени који има сазнање о насиљу, иницира консултације унутар установе ради процене ризика и израде плана заштите за све учеснике.
6. **Договорене активности и мере заштите** – предузимају се за све нивое насиља.

Оперативни план заштите се сачињава за конкретну ситуацију **ДРУГОГ И ТРЕЋЕГ НИВОА** за сву децу и ученике – **УЧЕСНИКЕ НАСИЉА** – оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања.

План заштите зависи од:

- Врсте и тежине насилног понашања
- Последица насиља по појединца и колектив
- Броја учесника

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, психологом, педагогом, секретаром, директором и родитељем.

План заштите треба да садржи и евалуацију плана.

За 3. Ниво Насиља – директор подноси пријаву надлежним органима и обавештава Министарство односно надлежну школску управу – У РОКУ ОД 24 САТА.

Тим за заштиту у року од 24 сата утврђује процену НИВОА НАСИЉА.

Уколико ученици бораве у дому – обавештава се одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда.

Пре пријаве обавља се разговор са родитељима – осим ако тим за заштиту процени да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета о чему

обавештава полицију или надлежног јавног тужиоца и надлежни центар за социјални рад.

СПОЉАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Сарадња са другим институцијама и локалном заједницом подразумева размену информација, изградњу поверења, утврђивање заједничких потреба и циљева, али и планирање заједничких активности.

Спољашњу заштитну мрежу чине:

- Школска управа Сомбор – просветни саветник
- Центар за социјални рад
- МУП Суботица
- Дом здравља у Суботици
- Локална самоуправа

УНУТРАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Унутрашњу заштитну мрежу чине сви заполени као и ученици Школе.

Запослени/ученици	Улоге и одговорности
Одељењски старешина	<ul style="list-style-type: none"> • уочава случајеве насилног понашања и реагује • води разговоре са учесницима насиља • учествује у процесу заштите и сарађује са родитељима • сарађује са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања • прати ефекте предузетих мера • води евиденцију
Дежурни наставник	<ul style="list-style-type: none"> • извршава обавезу дежурства • уочава и пријављује случај • покреће процес заштите ученика • обавештава одељењског старешину • води евиденцију
Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и стручна служба	<ul style="list-style-type: none"> • уочава случајеве насиља • покреће процес заштите ученика • обавештава одељењског старешину • води разговор са родитељима • пружа помоћ ученицима и наставницима • осмишљава мере заштите • предлаже мере, прати њихове ефекте • води евиденцију
Помоћно – техничко особље	<ul style="list-style-type: none"> • извршава обавезу дежурства • прекида насиље • пријављује случајеве насиља
Ученици	<ul style="list-style-type: none"> • траже помоћ одраслих • уочавају случајеве насиља • пријављују одељењском старешини • обавештавају чланове Тима • учествују у мерама заштите.

ПРАЋЕЊЕ, АНАЛИЗА, ЕВАЛУАЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Евиденција случајева насиља

Након заустављања насиља и обављених консултација са стручњацима или институцијама, реализују се мере заштите уз обавезно вођење евиденције о сваком случају насилног понашања.

Запослени у Школи – одељењски старешина, стручна служба и Тим – у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља у образац за евиденцију о случајевима насиља који садржи:

- Шта се догодило ?
- Ко су учесници ?
- Како је пријављено насиље ?
- Врсте интервенције?
- Какве су последице?
- Који су исходи предузетих корака?
- На који начин су укључени родитељи, одељењски старешина, стручна служба?
- Праћење ефеката предузетих мера.

Поред обавезне евиденције, прате се и следећи елементи:

- Понашање детета које је трпело насиље
- Понашање детета које се понашало насилно
- Понашање пасивних посматрача
- Атмосфера у одељењу
- Ангажованост родитеља, односно старатеља у активностима које доприносе смањењу насиља
- Вредновање рада Тима и унутрашње заштитне мреже
- Степен укључености других институција, односно спољашње заштитне мреже у случајевима насиља

У случајевима да се насилно понашање понавља, предвиђају се *додатне заштитне мере* (појачана пажња свих запослених као и дежурних наставника и ученика, већа ангажованост родитеља, односно старатеља и полицајца који је задужен за нашу Школу, интензивнији индивидуални рад са учеником – педагог Школе, укључивање стручњака из других институција, и сл.).

ПРОЦЕНА ЕФЕКТА ПРЕВЕНЦИЈЕ И ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

На основу евиденције које воде одељењске старешине и Тим, праћење ефеката ће извршити стручна служба Школе са координатором Тима, путем следећих индикатора:

- броја и нивоа облика насилног понашања
- број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
- однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
- однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
- анализа упитника проведеног међу ученицима о степену безбедности у Школи

Активности	Носиоци активности
<p>1. Праћење ефеката превенције и интервенције преко:</p> <ul style="list-style-type: none"> - броја, нивоа и облика насилног понашања - броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима (у односу на укупан број пријављених у току године) - односа пријављених облика понашања текуће и прошле школске године - односа броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и прошле школске године - анализе упитника за ученике о степену њихове безбедности у Школи 	<p>Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања</p>
<p>2. Анализа примене Програма преко евиденције о реализованим активностима које су планиране Програмом</p>	<p>Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања</p>
<p>3. Извештавање о примени Програма: Полугодишње – Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p>	<p>Стручна служба и директор</p>

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ ТИМА

Р. бр.	АКТИВНОСТ / САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1.	Континуирано евидентирање у случају појаве насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, психолог, одељењске старешине, дежурни наставник, родитељи ученика, Педагошки колегијум	Током школске 2022/2023. године
2.	Препознавање фактора рањивости везаних за трговину људима, пружање подршке ученику и укључивање других институција у складу са процедурама прописаним Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Током школске 2022/2023. године
3.	У случају сумње или сазнања да је ученик укључен у било који облик трговине људима, школа реагује у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, обавештава и сарађује са надлежним службама.	Директор, Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Психолог, Педагог, одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Током школске 2022/2023. године
4.	Обезбеђивање континуиране подршке ученику након што је био изложен неком облику трговине људима	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, Родитељи ученика, Педагошки колегијум	Током школске 2022/2023. године
5.	Интензивирање васпитни рад са ученицима (праћење понашања на часу, праћење вршњачких односа, праћење ваннаставних активности - разговор са родитељима и особљем).	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, родитељи ученика, Педагошки колегијум	Током школске 2022/2023. Године
6.	Помоћ наставницима у случају појаве насиља у одељењу	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, родитељи ученика, Педагошки колегијум	Током школске 2022/2023. године
7.	Појачан индивидуални васпитни рад са ученицима у случају појаве насиља	Психолог, педагог	Током школске 2022/2023. године
8.	Пружање помоћи ученицима у решавању	Тим за заштиту ученика од	Током

	индивидуалних проблема или проблема са другима - саветодавни рад са ученицима који имају проблема у понашању	насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, Родитељи ученика, Педагошки колегијум	школске 2022/2023. године
9.	Примена утврђених поступака и процедура у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у случају насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања у случају појаве насиља	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Психолог, одељењске старешине, Дежурни наставник, Родитељи ученика, Педагошки колегијум	Током школске 2022/2023. Године

ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ И МЛАДИМА

ШТА (садржај, тема)	ЦИЉНА ГРУПА	КАКО (радионица, предавање, дебата, филм и друго)	КО	СА КИМ	КАДА	ОЧЕКИВАНИ ИСХОД
Трговина људима	Ученици и наставници	презентација	Вршњачки тим	Психолог, педагог, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,	октобар	Ученици и наставници ће бити упознати са појмом трговине људима, намером експлоатације и виктимизације детета
Жртва трговине људима-последиче по жртву	Ученици и наставници	презентација	Вршњачки тим	Психолог, педагог, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,	децембар	Ученици и наставници ће бити упознати са тиме ко може бити жртва трговине људима, као и начинима превазилажења трауме
Идентификација жртва трговине људима	Учитељи и наставници	предавање	Психолог педагог	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,	фебруар	Наставници ће бити упознати са начинима и сврхом идентификације
Подршка	Ученици и	презентација	Вршњачки	Психолог,	април	Ученици и

жртвама трговине људима	наставници		тим	педагог, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,		наставници ће бити упознати са тима на који начин се може пружити подршка жртвама трговине људима
-------------------------------	------------	--	-----	---	--	--

**СВАКА ОСОБА КОЈА ИМА САЗНАЊЕ О НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ ИЛИ
ЗАНЕМАРИВАЊУ ОБАВЕЗНА ЈЕ ДА РЕАГУЈЕ!**

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и обавезујући је за све субјекте у процесу образовања.

**ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И
ПОНАШАЊА КОЈИМ СЕ ВРЕЂА УГЛЕД, ЧАСТ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВО ЛИЧНОСТИ**

У школи функционише Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту Тим за заштиту) и чине га (представници Тима у школској 2022/2023. години):

ИВАНА ТОПАЛОВИЋ, психолог и координатор
ИСО ПЛАНИЋ, директор
АЛЕКСАНДРА РАДУЛОВИЋ ЗЕЛЕНИКА, помоћник директора
ИСИДОРА ОТАШЕВИЋ, секретар
СТАНКО МИЛОВАНОВИЋ
ЧОНГОР НАЋ
СТЕЛА ШАРОВИЋ
ИВАНА МАРИНОВИЋ
ДУШАНКА ТОДИЋ
МИРОСЛАВ ТУЦИЋ
ИРИНА ЈУРИЋ
ЛИГИЈА ВЛЧЕК
СУЗАНА НЕМЧЕВ ТРАЈЕР
ДЕЈАН РАДУЛОВИЋ, школски полицајац
Представник Ученичког парламента Милица Тиквицки АТ2/1
Представник Савета родитеља Ибоља Хорват Г 3/2
Представник локалне самоуправе

Тим за заштиту ученика израдио је **Програм превенције дискриминације, дискриминаторног понашања и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности** (у даљем тексту Програм превенције) и он је саставни део Годишњег плана рада установе, Школског програма и Развојног плана.

Програмом превенције дискриминаторног понашања је дефинисано шта се сматра дискриминацијом према **Правилнику о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности** (“Сл. Гласник РС”, бр.65/2018).

Програм се утврђује на основу анализе стања у остваривању равноправности, распрострањености различитих облика нетолеранције и дискриминације, сагледавања потреба за додатном подршком, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета њеног рада и њиме се одређују мере и активности превенције дискриминације.

Програм пружа оквир за превентивне активности и дефинише процедуре и кораке у поступању установе у случају дискриминаторног понашања учесника у образовању и обавезујући је за сва лица која учествују у раду и животу образовно-васпитне установе.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА

Принципи на којима се заснива Програм превенције дискриминаторног понашања односе се на:

- право на живот, опстанак и развој;
- уважавање и поштовање личности и националног, полног, верског, родног, сексуалног и других аспеката идентитета учесника у образовању, родитеља и запослених;
- поштовање правила установе која се односе на забрану дискриминације;
- обезбеђивање услова у школи за оптималан развој и рад ученика;
- обухватање свих ученика Програмом превенције дискриминаторног понашања.

Циљеви Програма превенције дискриминаторног понашања

Општи циљ: Програм превенције дискриминаторног понашања је подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање случајева дискриминаторног понашања.

Општи циљеви Програма превенције дискриминаторног понашања су и:

- унапређење квалитета безбедности ученика и запослених у школи, применом мера односно активности превенције као и мера интервенције у случајевима кад постоји сумња или се јавља неки од облика дискриминаторног понашања;
- дефинисање процедура за заштиту ученика у случајевима дискриминаторног понашања;
- информисање свих запослених о процедурама и поступцима за заштиту од дискриминаторног понашања;

- подстицање, развијање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.

Специфични циљеви Програма превенције дискриминаторног понашања су:

- ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења;
- подстицање климе међусобног прихватања, толеранције и уважавања;
- успостављање вршњачке едукације као ефикасног механизма у превенцији дискриминаторног понашања;
- укључивање различитих учесника образовно - васпитног процеса у превенцију и заштиту деце кроз наставне и ваннаставне активности;
- обезбеђивање превентивне улоге школског спорта.

Задаци Програма превенције дискриминаторног понашања:

- анализа стања у установи у циљу процене заштите - истраживање;
- планирање превентивних и интервентних активности и праћење њихове реализације;
- промовисање примера добре праксе у реализацији превентивних активности;
- информисање ученика и родитеља о садржајима који су важни за безбедност и активности образовно - васпитне установе на плану превенције

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА ДИСКРИМИНАЦИЈА, НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ

У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на:

- раси,
- боји коже,
- прецима,
- држављанству
- статусу мигранта,
- националној припадности или етничком пореклу,
- верским или политичким убеђењима
- полу,
- родном идентитету,
- сексуалној оријентацији,
- имовном стању,
- социјалном и културном пореклу,
- рођењу,
- генетским особеностима,
- здравственом стању,
- сметњи у развоју и инвалидитету,

- брачном и породичном статусу,
- осуђиваности,
- старосном добу,
- изгледу,
- чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама;

и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације (*Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности* ("Сл. гласник РС", бр.65/2018).

Насиље и злостављање - сваки облик једанпут учињеног, односно поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности учесника у образовању, запосленог и родитеља. Насилно понашање није у сваком случају дискриминаторно, али свако дискриминаторно јесте насилно.

Извршилац дискриминације јесте лице - учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и установа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштањем чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама.

Дискриминисано лице јесте лице - учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, група - учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела установе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Вређање угледа, части или достојанства личности у установи јесте понашање лица или групе лица које може да има обележја психичког и социјалног насиља или злостављања. Када се узнемиравањем и понижавајућим поступањем повређује неко од личних својстава, понашање се квалификује као дискриминација.

ПРЕВЕНЦИЈА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ И ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Превенција дискриминације, као и вређања угледа, части или достојанства личности, јесу мере и активности које предузима установа да се предупреди сваки облик дискриминаторног понашања, као и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности, у било ком од односа, подигне свест свих у установи о његовим негативним последицама на лица, групу лица, односно установу.

Превентивним мерама и активностима у установи ствара се сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности.

Дужност установе је да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој сваког учесника у образовању, заштиту од свих облика дискриминације и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности и социјалну реинтеграцију дискриминисаног лица и извршиоца дискриминације.

Превентивним мерама и активностима заснованим на принципу једнаких могућности, кроз једнакост и доступност права на образовање и васпитање, без дискриминације:

- 1) подиже се ниво свести и осетљивости свих у установи - нулта толеранција на све облике дискриминације и дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 2) остварује се пуна посвећеност установе и свих њених органа и тела у препознавању, спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 3) сви носиоци обавеза заштите од дискриминације у установи (унутрашња заштита) и ван ње (спољашња заштита - породица, јединица локалне самоуправе, надлежни орган унутрашњих послова, центар за социјални рад, здравствена служба, министарство надлежно за послове образовања, Повереник, Заштитник грађана, Покрајински заштитник грађана - омбудсман, органи правосуђа и др.), сагласно закону, поступају хитно, ефикасно и координисано у спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања.

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЛИЦА У ПРЕВЕНЦИЈИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОНАШАЊА КОЈИМА СЕ ВРЕЂА УГЛЕД, ЧАСТ И ДОСТОЈАНСТВО ЛИЧНОСТИ

Запослени својим квалитетним радом и применом различитих метода, садржаја, облика рада и активности, личним понашањем и ставом утичу, помажу и обезбеђују недискриминаторно, подстицајно, инклузивно и безбедно образовно окружење за све - учеснике у образовању, за родитеље, запослене и за трећа лица у установи и својим понашањем не подстичу, не помажу, не изазивају, не доприносе вршењу дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

Наставник, васпитач, стручни сарадник и одељењски старешина избором одговарајућих садржаја и начина рада са учесницима у образовању доприносе стицању знања, вештина и формирању ставова који утичу на промену понашања, који помажу превазилажењу стереотипа и предрасуда, повећавању осетљивости на повреде осећања других лица и група по неком од заштићених личних својстава, развијању толеранције, прихватања и уважавања различитости, конструктивног превазилажења сукоба и др.

Ученици и одрасли, као одговорни учесници у образовању, обавезни су да: уважавају и поштују личност и национални, полни, верски, родни, сексуални и све друге аспекте идентитета учесника у образовању, родитеља, запослених и трећих лица; поштују правила установе која се односе на забрану дискриминације и дискриминаторног понашања и принципа једнаких могућности; активно учествују у активностима које се остварују у установи - одељенској заједници, ученичком парламенту и органима и телима, а које су усмерене на превенцију дискриминације и дискриминаторног понашања; својим понашањем не подстичу, не помажу, не изазивају, не доприносе вршењу дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

Родитељ је дужан да у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са установом; учествује у мерама и активностима које се планирају, припремају и спроводе ради спречавања дискриминаторног понашања; уважава и поштује личност и све аспекте идентитета свог детета, друге деце, ученика, одраслих, других родитеља, запослених и трећих лица. Родитељ детета и ученика не сме својим понашањем у установи да подстиче, помаже, изазове или на било који начин допринесе дискриминацији и вређању угледа, части или достојанства личности.

ПРОЦЕДУРЕ, ПОСТУПЦИ И КОРАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ ПРИЛИКОМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА И ЗАПОСЛЕНИХ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

У установи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части или достојанства личности и дискриминаторног понашања из расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних, исламофобичних, антисемитских, антициганистичких или других облика дискриминаторног понашања према лицу, а нарочито млађем, слабијем, са сметњама у развоју и инвалидитетом, према родном идентитету, полу, сексуалној оријентацији, раси, боји коже, верској и националној припадности, језику, имовном стању, социјалном и културном пореклу и другим и претпостављеним или стварним личним својствима.

Интервенцију чине мере и активности којима се дискриминаторно понашање или вређање угледа, части или достојанства личности (у даљем тексту: дискриминаторно понашање) зауставља, осигурава безбедност учесника у образовном и васпитном процесу (оних који трпе - дискриминисана лица, сведоче или чине - извршиоци дискриминације), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате се ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, и то, када се оно припрема, дешава или се догодило између: учесника у образовању (дете-дете, ученик-ученик, одрасли-одрасли; учесник у образовању - запослени; учесник у образовању - родитељ; учесник у образовању - треће лице у установи); запосленог (запослени - учесник у образовању, запослени-родитељ, запослени-запослени, запослени - треће лице);

родитеља (родитељ - учесник у образовању, родитељ-родитељ, родитељ-запослени, родитељ - треће лице); треће лице (треће лице - учесник у образовању, треће лице - родитељ, треће лице - запослени; треће лице - треће лице).

Матрица за процену ризика од дискриминаторног понашања учесника у образовању

Ради предузимања одговарајућих мера и благовременог реаговања на ризике од дискриминаторног понашања учесника у образовању, сачињава се матрица за процену нивоа дискриминације, тако што се уочено дискриминаторно понашање сврстава се у један од три нивоа дискриминаторног понашања, у зависности од:

- 1) узраст учесника у образовању;
- 2) интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања;
- 3) облик и начин дискриминаторног понашања - узнемиравање и понижавајуће поступање;
- 4) последица дискриминаторног понашања.

	Кораци у интервенцији	Начин реализације
1.	Проверавање добијене информације да се дискриминаторно понашање припрема или се догодило	Прикупљање информација - директно или индиректно. Циљ проверавања информације - утврђивање одлучујућих чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на дискриминаторско поступање.
2.	Заустављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника	Одвојени разговори са извршиоцем дискриминације и са дискриминисаним лицем.
3.	Обавештавање и позивање родитеља	Обавештавање и позивање родитеља на пријављени број контакт телефона. Уколико родитељ није доступан, установа одмах обавештава центар за социјални рад.
4.	Прикупљање релевантних информација и консултације	Разјашњавање околности, анализирање чињеница на што објективнији начин, процена нивоа дискриминације - , први, други и најтежи - трећи ниво, ризика и предузимања одговарајућих мера и активности.
5.	Предузимање мера и активности према учеснику у образовању, за све нивое дискриминације.	Израда плана заштите од дискриминације за све учеснике - дискриминисано лице, извршиоца дискриминације и сведоке.
6.	Праћење ефеката предузетих мера и активности	Провера успешности даљег планирања заштите , праћење понашања свих учесника - дискриминисаног лица, извршиоца дискриминације и сведока.

Тешки облици дискриминације, утврђени законом о забрани дискриминације, као што су: виктимизација, сегрегација, говор мржње, подстицање и удруживање ради вршења дискриминације, физички напад

мотивисан мржњом због националне припадности, вере, пола или другог личног својства и сви други облици дискриминације који изазивају нарочито тешке последице по дискриминисано лице, односно групу, сврставају се у трећи ниво.

Виктимизација, у смислу овог акта, подразумева шиканирање и малтретирање лица или групе лица која тражи заштиту од дискриминације, која је пријавила или сведочи у корист дискриминисаног лица.

**ПОСТУПАЊЕ УСТАНОВЕ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА
УЧЕСНИКА У ОБРАЗОВАЊУ**

	Кораци у интервенцији	Начин реализације
1.	Заустављање дискриминаторног понашања	Прекидање таквог поступања запосленог ипозивање помоћи.
2.	Смиривање ситуације	Обезбеђивање сигурности и подршке за учесника у образовању.
3.	Обавештавање и позивање родитеља и информисање васпитача, односно одељењског старешине	Обавештавање и позивање родитеља.
4.	Подношење пријаве директору установе ради покретања поступка	Прикупљање информација о дискриминаторском поступању запосленог; Предузимање мера у складу са Законом; Предузимање мера у односу на дискриминисано лице, односно лица - учесника у образовању.
5.	Консултације тима за заштиту	Прикупљање свих релевантних чињеница за доношење плана заштите од дискриминације и праћење ефеката мера за учесника у образовању; Консултације са одговарајућим стручњацима и установама.
6.	Обавештавање Министарства - надлежне школске управе	У року од 24 сата од извршеног, односно од сазнања о дискриминаторном понашању запосленог према учеснику у образовању; Вођење дисциплинског поступка.
7.	Праћење ефеката	Праћење ефеката предузетих мера заштитних мера према дискриминисаном лицу и сведоку - учеснику у образовању врши се континуирано.

АНАЛИЗА СТАЊА У УСТАНОВИ

Полазиште за израду Програма и планирање и организацију превентивних активности у школској 2019/2020. години су резултати процене безбедности ученика у школи, добијени анкетирањем ученика у реализацији Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Анализу упитника извршила је педагошко-психолошка служба школе.

На основу анализе упитника којим су анкетирани ученици школепроцењујемо да:

1. Ученике различитог пола је потребно третирати на подједнак/исти начин;
2. Ученицима не треба да буде непријатно или нешто ускраћено због језика којим говоре;
3. Ученицима треба обезбедити индивидуални образовни план када је то неопходно.

На основу урађене процене биће предузете следеће мере:

1. Обележавање Дана толеранције, Међународног дана борбе против расне дискриминације,;
2. Организација и реализација предавања поводом светског дана превенције злостављања деце;
3. Формирање спољашње и унутрашње заштитне мреже;
4. Реализација вршњачких едукација на тему толеранције;
5. Предавање на тему електронског насиља;
6. Праћење ученика и израда индивидуалних образовних планова, по потреби.

СПОЉАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА	УНУТРАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА
Сарадња са другим институцијама и локалном заједницом	Одељењске старешине
Центар за социјални рад	Дежурни наставници
Министарство унутрашњих послова - полицијски службеник Добросав Јанковић	Педагошко-психолошка служба
Дом здравља	Тим за заштиту

ДОКУМЕНТАЦИЈА, АНАЛИЗА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира све случајеве дискриминације у установи;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите;
- 4) анализира стање и извештава.

О случајевима дискриминације тим за заштиту води педагошку документацију и евидентира податке о дискриминисаним лицима, извршиоцима дискриминације, догађају, предузетим радњама и др.

Анализа се врши на основу бројних показатеља од којих су најважнији:

- број случајева насилног понашања
- врста, облик и ниво насиља у случајевима насилног понашања
- места насилних догађаја
- број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број насилних догађаја
- однос броја пријављених случајева насилног понашања у односу на протеклу школску годину
- однос облика пријављених случајева насилног понашања у односу на протеклу школску годину
- анализа анкета и др.

**АКЦИОНИ ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ ЗА ШКОЛСКУ
2022/2023. ГОДИНУ**

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда плана за заштиту ученика за наредну школску годину и упознавање свих актера	Састанак Тима	Тим за заштиту	Август 2022.
Умрежавање свих носилаца превенције насиља	Информисање и укључивање ученика, наставника, родитеља, свих релевантних организација, институција и друштва из локалне самоуправе	Тим за заштиту Одељенске старешине Савет родитеља Ученички парламент	Током школске 2022/2023. године
Усвајање Програма превенције на Педагошком колегијуму,	Усвајање Програма	Тим за заштиту	Током школске 2022/2023. године

Наставничком већу, Савету родитеља, Ученичком парламенту			
Превентивне активности	Постављање шеме унутрашње заштитне мреже и списка чланова Тима на важнијим местима у згради школе	Тим за заштиту	Септембар 2022.
Превентивне активности	Превентивне радионице	Тим, наставници грађанског васпитања	Септембар 2022.
Превентивне активности	Процена безбедности ученика у школи	Педагошко-психолошка служба	Новембар 2022.
Превентивне активности	Предавање поводом светског дана превенције злостављања деце	Тим за заштиту	Новембар 2022.
Превентивне активности	Предавање поводом међународног дана жртава насиља	Тим за заштиту	Фебруар 2023.
Превентивне активности	Обележавање Међународног дана борбе против ране дискриминације	Тим за заштиту	21. март 2023.
Превентивне активности	Физичке активности и такмичења у спорту на тему ненасиља	Актив наставника физичког васпитања	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Обавештавање ученика путем монитора у холу школе о текућим активностима	Тим за заштиту	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Обележавање Дана толеранције - 16. новембар	Тим за заштиту Одељењске старешине	Новембар 2022.
Превентивне активности	Организовање слободних	Ученички парламент	Током школске

	активности према предлозима Ученичког парламента		2022/2023. године
Превентивне активности	Предавање на тему електронског насиља	Педагошко-психолошка служба	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Спортске активности - спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу	Актив наставника физичког васпитања	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Израда/уређење паноа на тему ненасиља /толеранције	Ученички парламент	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Учешће у хуманитарним акцијама	Тим за заштиту	Током школске 2022/2023. године
Превентивне активности	Предавање стручњака из других институција	Тим за заштиту	Током школске 2022/2023. године

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ НАРКОМАНИЈЕ, АЛКОХОЛИЗМА И МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Организовање предавања за ученике на тему болести зависности у сарадњи са Домом здравља	Договор, сарадња, организација предавања	Стручна служба, одељењске старешине, у сарадњи са представницима Дома здравља

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Организовање предавања за ученике на тему трговине људима у сарадњи са ПУ Суботица	Договор, организовање предавања	Стручна служба, одељењске старешине, у сарадњи са представницима ПУ Суботица
Децембар	Организовање предавања за ученике на тему насиља	Договор, организација предавања	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
Март-јун	Спортски турнири посвећени сигурном и безбедном школском окружењу	Договор, сарадња, организовање турнира	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у сарадњи са Ученичким парламентом
Током школске године	Предавање на тему злоупотребе алкохола и дувана	Предавање, дискусија	ОС
Предавање ученицима одељења 1. разреда, њиховим родитељима и наставницима, уз сарадњу са другим институцијама	Превенција наркоманије, алкохолизма и малолетничке деликвенције	Панел предавање, уколико спољашња мрежа буде организовала	МУП, Дом здравља и Центар за социјални рад

Циљ: Развијање свести код ученика о штетности алкохола, наркотика и дувана по физичко и психичко здравље. Проблематизовање негативног дејства особа под опијатима на ширу околину као и последице до којих такво понашање може довести. Представљање начина борбе против алкохола, дроге и дуванског дима међу вршњацима. Развијање тимског духа и свести да рано примећен проблем може лако да се реши те да сви у околини могу бити од помоћи.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

У области здравствене заштите ученика радиће се са циљем изграђивања телесно, психички и социјално здраве и зреле личности оспособљене да се брине за очување, заштиту и унапређење сопственог здравља и здравља других људи. Притом, мора се имати у виду да је школа само један од многобројних фактора који дају допринос развоју личности ученика.

Школа ће остварити овај циљ реализацијом следећих задатака:

1. Укључивање ученика у здравствено-васпитне акције, као и подстицање на усвајање знања о чувању здравља, болести и могућностима лечења;
2. Развијање свести и одговорности појединца за сопствено здравље, о значају личне хигијене, хигијене исхране и хигијенског начина живота;
3. Упознавање са потребом планирања породице и успостављањем хуманијих међуљудских односа, као и очување и унапређење менталног здравља;
4. Подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу буде саставни део свакодневних навика, потреба и поступања;
5. Спровођење примарне превенције од болести зависности;
6. Учешће ученика у унапређењу животне средине и хигијенско-естетског очувања школе.

Задаци ће се остварити кроз следеће активности и садржаје:

<i>Време реализације</i>	<i>Садржај активности</i>	<i>Начин реализације</i>	<i>Носиоци реализације</i>
Током школске године	Приликом обраде појединих наставних јединица у редовној настави наставници ће обратити пажњу на остваривање здравствено-васпитне функције свог рада	Разговор, предавање, презентација	Предметни наставници, одељењске старешине
Током школске године	У оквиру наставе физичког васпитања редовно ће се радити на превентивно-компензацијском вежбању ради спречавања и отклањања телесних деформитета и лоших последица вишечасовног седења. Ученици се оспособљавају у самосталном неговању физичких способности, помагању раста, учвршћивању здравља. Предметни наставници ће пратити индивидуални развитак сваког ученика	Разговор, корективна гимнастика	Наставници физичког васпитања

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Школа ће у сарадњи са Школским диспанзером организовати систематске прегледе ученика	Договор, заказивање, праћење	Одељењске старешине
Током школске године	Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима, односно другим законским заступницима ученика и повезивање ученика са специјализованом здравственом службом по потреби	Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима, односно другим законским заступницима ученика	Стручна служба у сарадњи са одељењским старешинама
Јесен, пролеће	Организација акција добровољног давања крви у сарадњи са Службом за трансфузију и Црвеним крстом	Договор, организација акција	Руководство школе
Током школске године	Обележавање значајних датума у вези са здравственом превенцијом и екологијом	Презентације	ОС, Ученички парламент
Друго полугодиште	Организовање предавања за завршна одељења у вези са репродуктивним здрављем, планирањем оснивања породице уколико их здравствена установа буде реализовала	Договор, организација, праћење	Стручна служба, ОС, патронажне сестре
Током школске године	Израда паноа и едукативних постера ради промовисања стила здравог живота	Израда паноа, промоција	Предметни наставници

ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА СА УЧЕНИЦИМА

Програм васпитног рада у школи реализоваће се кроз рад одељењских старешина, стручне службе, предметних наставника и у сарадњи са родитељима, односно другим законским заступницима ученика и Ученичким парламентом.

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Упознавање ученика са Правилима кућног реда и кућног реда у школским радионицама, Правилима понашања ученика, Правилником о правима, обавезама и одговорности ученика и васпитним и васпитно-дисциплинским мерама	На часу одељењског старешине, родитељски састанци	Одељењски старешина, стручна служба
Током школске године	Подстицати ученике да се придржавају прописаних правила понашања у Школи	Договор, разговор, саветодавни рад	Одељењски старешина, стручна служба, предметни наставници
Током школске године	Подстицати ученике да чувају школску имовину, чувају своје и личне ствари других	Разговор, договор, евиденције оштећења	Одељењске старешине, предметни наставници, стручна служба
Током школске године	Подстицати ученике да доследно испуњавају своје школске обавезе	Договор, разговор, саветодавни рад	Одељењски старешина, стручна служба, предметни наставници
Током школске године	Укључивање ученика у ваннаставне активности	Договор, сарадња, организовање активности	Одељењски старешина, руководиоци ваннаставних активности

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Укључивање ученика у акције које организује Ученички парламент	Договор, сарадња, организовање акција	Одељењски старешина, Тим за подршку раду Ученичком парламенту у сарадњи са Ученичким парламентом
Током школске године	Организовање предавања за ученике у вези са превенцијом болести зависности, трговине људима, малолетничке делинквенције	Договор, сарадња, организовање предавања	Одељењски старешина, стручна служба у сарадњи са МУП-ом и Диспанзером
Током школске године за ученике завршних разреда (4 часа, 11 тема)	Стицање основних знања о систему одбране	Организовање предавања, организована посета команде, јединице и установе Војске Србије	Одељењски старешина, представници Војске Србије

Циљ: Подстицање ученика за укључење у целокупно пословање школе, њен рад и наставне и ваннаставне активности. Развијање критичког односа према одлукама које се доносе у школи те подстицање за јасно изражавање сопствених ставова. Подстицање дијалошког решавања конфликта. Укључивање ученика у рад органа локалне самоуправе, те подстицање ученичког активизма.

Програм школског спорта

Ради развоја и практиковања здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, Школа у оквиру школског програма, поред наставе реализује и програм школског спорта. Развијање спортског, такмичарског духа, свести о важности фер-плеја, као и подстицање позитивног односа према противнику.

Школским спортом су обухваћени сви ученици кроз одељењска такмичења и припреме за такмичење. Школа обавља припреме и такмичење у складу са школским програмом.

Школа сарађује и са локалним спортским организацијама.

У оквиру развоја школског програма Стручно веће за физичко васпитање доноси следеће предлоге;

1. Развој школског спорта
2. Развој рада у склопу предмета физичко васпитање

1. У склопу развоја школског спорта, стручно Веће за физичко васпитање предлаже да се наступи на такмичењима прописаним од Министарства према могућностима ученика Политехничке школе. Организује се такмичења у стоним тенису у оквиру школе (уз позив Хемијско технолошкој средњој школи и Музичкој школи) поводом обележавања Дана Светог Саве, Дана школе и осталих значајних дешавања који ће бити предвиђени у наредном периоду. Предлаже се сарадња са суседном школом и организовање такмичења у оквиру спортске недеље у јесењем и пролећном периоду у скакачким и бацачким атлетским дисциплинама. Школа активно сарађује са стрељачким клубом Спартак, клубом дизача тегова Спартак и гимнастичким клубом Партизан. Ову одличну праксу наставили би и у наредним годинама. Велики број ученика наше школе тренира у наведеним клубовима.

Школа сарађује са Савезом за школски спорт и педагоге физичке културе града Суботице. У оквиру савеза пратимо сва такмичења и семинаре за наставнике физичког васпитања. Сарадња са Црвеним крстом града Суботице ће се реализовати кроз предавања волонтера на тему пружању прве помоћи.

2. За развој у раду у склопу предмета физичко васпитање наставници припадници овог Већа би усагласили план и програм извођења прописаног од министарства. Наставници би усагласили критеријуме за оцењивање. Усавршавање наставника би се спроводило одласком на акредитоване семинаре. Набавка опреме, средстава за рад, нових и која је дотрајала предала би се руководству школе на време како би могао програм да се реализује.

Сарадња са Хемијско-технолошком школом у јесењем и пролећном периоду у трајању од недељу дана, такмичење наших ученика у оквиру спортске недеље.

Програм сарадње са локалном самоуправом

Школа прати, укључује се у дешавања у локалној самоуправи и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој Школе.

Циљ сарадње са локалном самоуправом је пре свега усмерен ка несметаном функционисању рада Школе те осталих органа локалне самоуправе, њиховом усклађивању и међусобној помоћи. Један од важних фактора за напредак Школе представља и коректан однос са локалном самоуправом те је и циљ овог програма усмерен ка томе.

Планирана сарадња обухвата :

- активности у оквиру законских обавеза;
- активности везане за остварење образовно-васпитних циљева Школе;
- остале активности.

Активности у оквиру законских обавеза односе се на сарадњу:

- са Школском управом у Сомбору као и одељењем Министарства просвете, науке и технолошког развоја у Суботици;
- у вези планирања уписа ученика за сваку школску годину, (број ученика по образовним профилима, подручјима рада, наставном језику) – члан Градског већа за образовање Града Суботице;
- учествовање представника локалне самоуправе у раду Школског одбора, као именованих чланова од стране Скупштине Града (у континуитету);
- у планирању финансијске подршке за организовање превоза ученика – Секретаријат за друштвене делатности Градске управе;
- у вези са организовањем лекарских и санитарних прегледа ученика, превентивних предавања за ученике и запослене – Школски диспанзер и Завод за јавно здравље Града Суботице;
- сарадњу са Полицијском управом Суботица;
- националним саветима националних заједница;
- у вези са свим осталим активностима, које произлазе из закона и прописа, а припадају надлежности локалне самоуправе.

Активности у вези са остварењем образовно-васпитних циљева Школе обухватају:

- сарадњу са свим основним школама на територији града и округа;
- сарадњу са свим средњим школама на територији града и округа;
- сарадња са свим средњим школама на територији Републике Србије у оквиру Заједнице у сва четири подручја рада;
- сарадњу са средњим школама на територији Републике Србије;
- континуирану сарадњу са Грађевинским факултетом у Суботици, Високом техничком школом струковних студија у Суботици и другим високообразовним институцијама. Сарадња се остварује у виду коришћења расположивих ресурса и каријерног вођења ученика,
- сарадњу са Отвореним универзитетом;

- сарадњу са Канцеларијом за младе, у оквиру које ученици учествују у изради разних пројеката, учествују на трибинама и у радионицама које имају теме везане за младе;
- сарадњу са Центром за социјални рад;
- сарадњу са удружењима особа са посебним потребама;
- сарадњу са привредним субјектима у циљу организовања дуалног модела образовања, практичне и блок наставе као и друге видове сарадње.

Остале активности односе се на укључивање у све активности локалног карактера из области **културе** (сарадња са Народним позориштем, ликовним галеријама, Градским музејем, Градском библиотеком, културно-уметничким друштвима и осталим институцијама културе), **спорта** (Градско веће за спорт и омладину, спортски клубови из свих области спорта), **екологије** (активности у области заштите животне средине, прикупљања секундарних сировина, озелењавања у сарадњи са „Горанским расадником“, итд.).

Поред наведених, Школа сарађује са:

- Националном службом за запошљавање (сарадња у креирању уписне политике, панел дискусије, пројекти, Сајам образовања, психолошка процена способности за рад са ученицима у циљу обезбеђења квалитета наставног процеса);
- Привредном комором (сарадња у креирању уписне политике, пројекти, семинари);
- Удружењем послодаваца;
- Бизнис инкубатором Суботица;
- ИТ кластером Суботица;
- Регионалном развојном агенцијом Панонрег;
- Медијима;
- Црвеним крстом (хуманитарне акције, обуке ученика и наставника);
- Заводом за трансфузију крви (добровољне акције давања крви и тестирање ученика и запослених);
- Колом српских сестара;
- Српским културним центром;
- Ротари клубом;
- Каритасом суботичке бискупије.

Школа ће пројектима аплицирати на конкурсе и укључивати се у постојеће пројекте, које реализује локална самоуправа.

Све ове активности, њихови облици и садржаји сарадње разрађени су посебним програмима и саставни су део Годишњег плана Школе за сваку годину.

Програм сарадње са породицом

Програмом сарадње са породицом, Школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности Школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитног утицаја.

Циљеви:

- омогућавање координације, усклађивања, синхронизације, повезивања активности породице и школе у процесу васпитања;
- пружање помоћи породици у реализацији њене васпитне функције;
- обезбеђивање услова за оптималан развој детета;
- међусобно информисање;
- педагошко образовање родитеља, односно других законских заступника ученика;
- ангажовање родитеља, односно других законских заступника ученика у остваривању задатака школе.

Задаци :

- информисање родитеља, односно других законских заступника ученика о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад Школе;
- задовољавање потреба породице и њених циљева;
- едуковање родитеља, односно других законских заступника ученика кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања;
- развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика;
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и Школе;
- остваривање позитивне интеракције наставник-родитељ, односно други законски заступник ученика;
- обезбеђивање информисаности родитеља, односно других законских заступника ученика о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика, као и о свим дешавањима у животу Школе.

Области сарадње са породицом:

1. Информисање родитеља, односно других законских заступника ученика

Родитељи, односно други законски заступници ученика треба да буду детаљно информисани о свим аспектима школског живота и образовног процеса који се посредно или непосредно тичу њихове деце и њих, као и о могућностима на које све начине могу да се укључују у рад школе и да дају свој допринос унапређењу квалитета образовно-васпитног процеса. Ова област сарадње породице и Школе одвија се кроз следеће облике рада:

- организовање *Отворених врата* – термина када родитељи, односно други законски заступници ученика имају могућност да се информишу о Школи;
- организовање и реализација родитељских састанака;

2. Укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у наставне и остале активности

Родитељи, односно други законски заступници ученика би требало да се подстичу да се укључују у образовни процес на више различитих начина, и то као:

- едукатори деце у областима у којима су професионалци/експерти кроз учешће у различитим образовним пројектима који се одвијају у школи/у које је школа укључена;
- сарадници за обезбеђивање безбедног окружења у Школи, у процесу професионалне оријентације, при организацији и реализацији приредби, изложби, спортских и других такмичења и сличних активности у Школи, сарадници и асистенти у реализацији излета, посета, екскурзија ученика, у организацији и реализацији радионица, хуманитарних акција и сличних активности;
- учесници у стручним тимовима које директор формира по потреби, родитељи, односно други законски заступници ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у изради и реализацији индивидуалног образовног плана и другог.

3. Укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у процес одлучивања

Овај облик сарадње пружа родитељима, односно другим законским заступницима ученика информације о организацији живота и рада Школе, а својим учешћем они доприносе побољшању услова и рада Школе. Поред учешћа у планирању и организацији, родитељи, односно други законски заступници ученика треба да су стално присутни, јер то доприноси учвршћивању односа породице и школе. Обавезно укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у процес одлучивања и то кроз:

- укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у Савет родитеља Школе;
- укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у Школски одбор;
- укључивање родитеља, односно других законских заступника ученика у рад свих тимова на нивоу школе, који су прописани законом;
- родитељи, односно други законски заступници ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у индивидуалном образовном плану, да по потреби предлажу спољне сараднике у тиму који се баве образовним планом, као и да дају одобрење за спровођење тог индивидуалног образовног плана.

4. Едукација и саветодавни рад са породицом

Будући да су родитељи, односно други законски заступници ученика у највећој мери упућени на сарадњу са наставницима и са њима имају најчесталије контакте, важан задатак наставника је да креирају такву атмосферу у којој ће родитељи, односно други законски заступници ученика бити подстакнути да се укључују на различите начине и да доприносе животу учионице/Школе без страха да ће то бити протумачено као мешање улога, тј. мешање у професионалну улогу наставника. Унапређивање компетенција родитеља, односно других законских

заступника ученика за педагошко деловање и пружање подршке ученицима Школа организује кроз следеће облике рада:

- едукација кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима;
- организовање трибина и радионица за заинтересоване родитеље, односно друге законске заступнике ученика;
- ангажовање родитеља, односно других законских заступника ученика као едукатора других родитеља о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни.

Сви горе наведени облици сарадње се остварују само уколико је укаже потреба за тим.

Начин и поступак остваривања програма

Сарадња са породицом одвија се плански и систематски током целе године и подразумева укључивање породице у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Активности у оквиру сарадње са породицом реализују се на основу Развојног плана школе и Годишњег плана рада школе и то кроз:

- план рада Савета родитеља,
- план рада директора школе,
- план рада стручних сарадника,
- план за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања,
- планове рада стручних већа,
- планове одељењских већа,
- планове одељењских старешина,
- план рада секција,
- план професионалне оријентације,
- план здравствене превенције.

Програм излета и екскурзија

Екскурзија је облик образовно-васпитног рада – факултативна ваннаставна активност која се остварује ван Школе, којом се доприноси остваривању циљева плана и програма наставе и учења.

Циљ:

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног, историјског и духовног наслеђа и привредних постигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Задаци:

Задаци екскурзије су: проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима, стицање нових сазнања, развијање интересовања за природу и еколошке навике, подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја, упознавање начина живота и рада људи појединих крајева, развијање позитивног односа према националним, уметничким и културним вредностима, изграђивање естетских, културних и спортских потреба и навика, развијање позитивних социјалних односа међу ученицима, ученицима и професорима и сл.

Садржаји:

Садржај екскурзије утврђује се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и Школског програма и саставни је део Годишњег плана рада Школе.

Програм:

Одељењска и стручна већа школе предлажу план и програм који разматра и усваја Наставничко веће. Екскурзија може да се изведе ако је Савет родитеља дао сагласност на програм и цену екскурзије и избор агенције. Програм агенције садржи: образовно-васпитне циљеве и задатке, садржаје којима се постављени циљеви остварују, планирани обухват ученика, носиоце предвиђених садржаја и активности, трајање, путне правце, техничку организацију и начин финансирања.

Извођење:

Носиоци припреме, организације и извођења путовања су директор, вођа пута, одељењски старешина, или други наставник који је најмање једну годину изводио наставу у одређеном одељењу. Стручног вођу одређује директор Школе.

Екскурзија се организује и изводи, уз претходну писмену сагласност родитеља, односно другог законског заступника ученика по правилу за најмање 60% ученика истог разреда, уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака. Изузетно, екскурзија може да се организује ако писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика одељења.

Избор агенције:

Школа благовремено покреће поступак јавне набавке услуга – извођења екскурзије ученика, имајући у виду време потребно да се обезбеде најбољи услови за реализацију предвиђеног путовања. Избор агенције за реализацију екскурзије спроводи се у складу са законом који уређује јавне набавке. Конкурсна документација у оквиру поступка јавне набавке садржи све путне правце предвиђене програмом, за сваки разред посебно. Туристичка агенција доставља понуду, сачињену на основу Конкурсне документације – техничких спецификација, електронски преко Портала јавних набавки. Поступак јавне набавке спроводи комисија коју образује директор. Комисија има најмање три члана, од којих је најмање један представник савета родитеља разреда за које се организује екскурзија и најмање један наставник који ће реализовати екскурзију, при чему се на сва остала питања у вези са саставом комисије сходно примењују одредбе закона којим се уређује област јавних набавки. После избора понуђача, Савет родитеља одлучује и о висини дневница.

По завршетку екскурзије, вођа пута и представник туристичке агенције сачињавају извештај о извођењу путовања, након чега вођа пута у року од три дана сачињава извештај о реализованој екскурзији, који подноси директору, са оценом о извођењу и квалитету пружених услуга. Извештај садржи информације о стеченим знањима и искуствима са путовања, начин њихове интеграције у наставни процес, утиске ученика о реализованом путовању, као и планиране обавезне активности које ће наставници са ученицима осмислити и реализовати у настави и ваннаставним активностима (пројекти, презентације за родитеље, изложбе). Извештај о извођењу путовања доставља се савету родитеља и наставничком већу ради разматрања, а школском одбору ради разматрања и усвајања. Извештај о изведеној екскурзији, када се усвоји, уноси се и у дневник рада и у Годишњи извештај о раду Школе.

Први разред: једнодневна екскурзија стручног карактера.

Други и трећи разред: дводневна екскурзија стручног карактера.

Завршни (трећи и четврти разред): до пет дана у земљи и иностранству.

Програм безбедности и здравља на раду

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности Школе, родитеља, односно другог законског заступника ученика и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

У оквиру Програма безбедности и здравља на раду, Школски одбор је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, донео два општа правна акта која уређују област безбедности и здравља на раду запослених и ученика. То су Правилник о безбедности и здрављу на раду и Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује Политехничка школа Суботица.

Правилником о безбедности и здрављу на раду се у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду уређује спровеђење безбедности и здравља на раду запослених у Школи, у циљу стварања безбедних услова рада, заштите живота, здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу у Школи, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова у Школи, ако је Школа о њиховом присуству обавештена.

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује Школа обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност и то:

- у школској згради и школском дворишту;
- на путу између куће и Школе;
- ван школске зграде и школског дворишта - за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа.

Одељењски старешина и предметни наставници су у обавези да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељењског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује Школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити.

Циљеви:

- Усмеравање на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности на раду и за време боравка у Школи и за време активности које организује Школа
- Поштовање прописа из области безбедности и здравља

Задаци:

- Превентивни и периодични преглед и испитивање опреме за рад
- Испитивање услова радне околине
- Доношења акта о процени ризика
- Оспособљавање запослених и ученика за безбедан и здрав рад
- Вођење евиденција везаних за повреде на раду
- Осигурање запослених од повреда на раду

- Осигурање ученика од последица несрећног случаја
- Унапређивање просторних услова за безбедно кретање свих учесника у образовно-васпитном процесу

Активности Школе:

- Превентивно и периодично прегледање и испитивања опреме за рад
- Испитивања услова радне околине
- Доношења акта о процени ризика
- Оспособљавање запослених и ученика за безбедан и здрав рад
- Вођење евиденција везаних за повреде на раду
- Осигурање запослених од повреда на раду
- Осигурање ученика од последица несрећног случаја
- Провера електричних инсталација, грејања и других инсталација
- Упознавање ученика са опасностима са којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и поштовање прописа о безбедности и здрављу на раду
- Истицање бројеви телефона полиције, ватрогасно-спасилачке јединице, хитне помоћи и службе за обавештавања и узбуњивања

Активности запослених:

- Поштовање прописа из области безбедности на раду
- Обавештавање Школе о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду
- Наменско коришћење средства и опреме личне заштите
- Подвргавање провери да ли су под утицајем алкохола или других опојних средстава по налогу лица за безбедност и здравље на раду
- Истицање својих здравствених недостатка приликом ступања на рад
- Учешће у пружању прве помоћи приликом повреде у Школи
- Поштовање забране пушења.

Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке

<i>Програм подршке ученицима</i>	
<i>Додатна образовна подршка</i>	<i>Рад са ученицима са изузетним образовним способностима</i>
Прикупљање информација (разговори) – одељењски старешина у сарадњи са педагошко-психолошком службом и ученицима	Прикупљање информација (разговори) – одељењски старешина у сарадњи са педагошко-психолошком службом и ученицима
На родитељским састанцима и индивидуалним разговорима са родитељима, односно другим законским заступницима ученика долазимо до информација о потребама за додатном образовном подршком	На родитељским састанцима и индивидуалним разговорима са родитељима, односно другим законским заступницима ученика долазимо до података о посебним интересовањима ученика за специфичне области, рад у секцијама, такмичења
На седницама ОВ идентификујемо ученике којима је потребна додатна образовна подршка	На седницама ОВ идентификујемо ученике којима је потребна додатна образовна подршка
Уколико ученик има недовољну оцену из неког предмета, наставник тог предмета га на седници одељењског већа упућује на допунску наставу и информише о терминима одржавања допунске наставе	Ученика који показује заинтересованост за неки предмет, наставник тог предмета информише о терминима додатне наставе, постојању и раду секција, тимова у школи
Уколико се утврди да ученик који похађа часове допунске наставе и даље неуспешно савлађује наставне садржаје, укључиће се Тим за инклузивно образовање. У сарадњи са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, члановима ОВ договарамо и процењујемо потребу за индивидуализацијом или индивидуалним образовним планом	Ангажовање ученика који су заинтересовани за ваннаставне активности у раду Школе. Укључивање ученика у рад Ученичког парламента и остале активности

Уколико се ради о ученицима Школе који су у 3. или 4. разреду и већ похађају наставу у складу са принципима индивидуализације или инклузије, ОВ у сарадњи са Тимом за инклузивно образовање и родитељима, односно другим законским заступницима ученика планира и одређује даље кораке и израду посебних планова за ученике из предмета за које постоји таква потреба	Ангажовање ових ученика у складу са њиховим интересовањима, у раду других институција и организација које се баве младима, Канцеларија за младе, учествовање на различитим конкурсима који се расписују у граду и земљи од стране Министарства или других организација и установа
---	---

Наведене активности реализоваће се у току школске године и по потреби. На почетку школске године интензивно се ради на прикупљању података о ученицима. За ученике који имају потребу и право на индивидуализацију или ИОП, а већ су ученици Школе, бавимо се проценом потреба за даљом индивидуализацијом или ИОП-ом. Новоуписане ученике посматрамо, прикупљамо податке од свих релевантних извора и на основу тога планирамо даље кораке индивидуализацији или ИОП-у.

Ученике који су поновили разред претходне школске године, а и даље су ученици наше школе посебно посматрамо и утврђујемо постоји ли потреба неким од ових облика додатне подршке.

Програм увођења приправника у посао

Увођење у посао наставника и стручног сарадника - приправника има за **циљ** да га оспособи за самосталан образовно-васпитни и стручни рад и за полагање испита за лиценцу.

Програмом увођења у посао приправник, наставник и стручни сарадник стиче знања и развија вештине и способности потребне за остваривање образовно-васпитног рада који се односе на:

1. Планирање, програмирање, остваривање и вредновање образовно-васпитног рада
2. Праћење развоја и постигнућа ученика
3. Сарадња са колегама, породицом и локалном заједницом
4. Рад са ученицима са сметњама у развоју
5. Професионални развој
6. Документација.

Наставник на крају приправничког стажа треба да поседује следећа знања, способности и вештине:

1. Планирање, програмирање, остваривање и вредновање образовно-васпитног рада:

- познаје структуру плана и програма образовно-васпитног рада;
- разуме улогу наставног предмета у остваривању циљева и задатака у образовању и васпитању;
- разуме повезаност између циљева, задатака, садржаја, метода и облика рада;
- разуме интердисциплинарну природу предметних садржаја;
- користи дидактичке и методичке принципе успешног планирања образовно-васпитног рада;
- познаје могућности и ограничења различитих врста наставе;
- планира различите типове и структуру наставних часова;
- зна да повезује различите методе и облике рада у процесу учења;
- зна да креира подстицајну средину за учење и развој;
- бира садржаје, методе облике и технике рада у складу са условима у којима ради;
- познаје основне принципе рада одељењског старешине;
- подстиче изградњу заједништва у одељењу;
- зна да прилагођава захтеве развојним нивоима деце и стилевима учења деце;
- примењује индивидуални приступ деци у процесу образовно-васпитног рада;
- разуме улогу ученичких радова у образовно-васпитном процесу;
- познаје критеријуме добрих уџбеника, литературе и дидактичких средстава за остваривање-образовно-васпитног рада;
- помаже ученицима у налажењу и избору литературе за различите активности
- користи разноврсна дидактичка средства и различиту литературу
- познаје различите начине остваривања ваннаставних и слободних активности;
- користи истраживачки приступ у образовно-васпитном раду;
- анализира сопствени образовно-васпитни рад;

2. Праћење развоја и постигнућа ученика:

- разуме како се ученици развијају и како уче;

- познаје различите начине праћења, вредновања и оцењивања постигнућа ученика;
- зна да прати и вреднује постигнуће ученика у процесу учења;
- прати индивидуални развој и напредовање ученика и развој групе у целини;
- разуме вредновање постигнућа у функцији подршке напредовању ученика;
- подржава иницијативу ученика, мотивацију за рад и спонтано стваралачко изражавање;
- поштује принципе редовности у давању повратних информација о оствареним резултатима;
- уважава личност ученика у давању повратних информација о оствареним резултатима;
- помаже ученику да препозна своје потребе и емоције и изрази их на одговарајући начин;
- познаје начине и технике подстицања процеса самооцењивања ученика;
- зна да ствара атмосферу поштовања различитости;
- уважава иницијативу и слободу исказивања мисли, ставова и уверења код ученика;
- развија код ученика навику за пажљивим руковањем наставним материјалима;

3. Сарадња са колегама, породицом и локалном заједницом:

- гради атмосферу међусобног поверења са свим учесницима у образовно-васпитном раду;
- познаје и примењује принципе успешне комуникације са свим учесницима у образовно-васпитном раду;
- разуме важност неговања партнерског односа са породицом ученика;
- поштује принцип приватности у сарадњи са породицом и колегама;
- поштује личност родитеља приликом давања повратних информација;
- размењује информације о ученику са родитељима, односно другим законским заступницима ученика поштујући принцип редовности;
- познаје различите облике сарадње са породицом ради обезбеђивања подршке развоју ученика;
- одржава добре професионалне односе са колегама;
- разуме важност тимског рада у установи;
- размењује запажања и искуства са колегама;
- познаје различите облике сарадње са локалном заједницом у циљу остваривања образовно-васпитних циљева и задатака;
- сарађује у организовању представљања различитих облика ученичког стваралаштва;
- разуме важност сарадње са стручним институцијама;

4. Рад са ученицима са сметњама у развоју :

- разуме значај утицаја вршњака и средине на развој и образовање ученика са сметњама у развоју;
- разуме значај стварања атмосфере поштовања различитости;
- познаје начине укључивања ученика са сметњама у развоју у образовно-васпитном раду;
- зна да организује активности за укључивање ученика са сметњама у развоју у образовно-васпитни рад;

- разуме значај принципа индивидуализације процеса учења ученика са сметњама у развоју;
- познаје важност праћења, индивидуалног напредовања и постигнућа ученика са сметњама у развоју;
- разуме значај обезбеђивања одговарајуће физичке средине за адекватно укључивање ученика са сметњама у развоју у образовно-васпитни рад;

5. Професионални развој :

- познаје значај континуираног професионалног развоја;
- упознат је са различитим облицима и начинима стручног усавршавања;
- разуме начине и технике планирања стручног усавршавања;
- познаје структуру стручних тела на нивоу установе;
- познаје елементе за планирање сопственог стручног усавршавања;
- учествује у разним облицима стручног усавршавања;
- прати развој савремене литературе и образовне технологије;

6. Документација:

- зна прописе из области образовања и васпитања;
- познаје права и дужности на радном месту;
- упознат је са документацијом на нивоу установе;
- разуме сврху педагошке документације;
- зна да води прописану и потребну документацију;
- чува поверљиве податке о детету/ученику и његовој породици;
- води евиденцију о учешћу у разним облицима стручног усавршавања;

Приправника у посао уводи ментор:

1. Пружањем помоћи у припремању и извођењу образовно- васпитног рада;
2. Присуствовањем образовно-васпитном раду најмање 12 часова у току приправничког стажа;
3. Анализирањем образовно васпитног рада у циљу праћења напредовања приправника;
4. Пружањем помоћи у припреми за проверу савладаности програма.

Након савладаног програма ментор подноси извештај директору о оспособљености приправника за самостално извођење образовно-васпитног рада. За оне елементе програма увођења наставника у посао које ће реализовати заједничким радом ментор израђује детаљан план активности

Евиденција о увођењу у посао приправника

Евиденција ментора и приправника има значајну функцију у процесу увођења у посао и стицања лиценце. На овај начин ментор и приправник документују процес учења и подучавања, како у раду приправника, тако и у раду ментора, што осигурава трајност података и олакшава начин приказивања постигнутих резултата. Све ове активности се остварују у установи што олакшава припрему приправника за полагање испита за лиценцу. Према Правилнику, евиденцију воде установа, ментор и приправник.

Установа води евиденцију о запосленим приправницима, ствара услове за успешно савладавање програма и оспособљавање за самосталан образовно-васпитни рад.

Ментор води евиденцију о раду приправника која садржи податке о:

1. временском периоду у коме је радио са приправником,
2. темама и времену посећених часова,
3. запажањима о раду приправника у савладавању програма,
4. препорукама за унапређивање образовно-васпитног рада
5. оцени поступања приправника по датим препорукама.

Приправник води евиденцију о свом раду:

1. сачињавањем месечног оперативног плана и програма рада;
2. изработом припреме за одржавање часа,
3. изношењем запажања о свом раду и раду са ученицима,
4. о посећеним часовима,
5. о својим запажањима и запажањима ментора.

Евиденција о раду и запажањима приправника доставља се ментору.

Провера савладаности програма увођења у посао приправника

Провера савладаности програма увођења у посао приправника остварује се најраније након годину дана рада у установи извођењем одговарајућег облика образовно-васпитног рада, и то: извођењем и одбраном часа наставника у школи, као и приказом и одбраном активности стручног сарадника у установи. Тему облика образовно-васпитног рада бира приправник у сарадњи са ментором.

Комисију од најмање три члана образује директор решењем.

Ментор не може да буде члан комисије, али има обавезу да присуствује провери савладаности програма.

Када комисија оцени да је приправник делимично савладао програм, даје ментору и приправнику препоруку за даљи рад са роком за поновну проверу савладаности програма. Приправник који у потпуности савлада програм стиче право на полагање испита за лиценцу.

ПРОГРАМ РАДА МЕНТОРА

<i>Активности</i>	<i>Време реализације</i>	<i>Начин реализације</i>	<i>Носиоци реализације</i>	<i>Очекивани резултати</i>
Упознавање приправника са начином реализације наставног процеса и вођењем документације	Почетак приправничког стажа	Индивидуални разговори, анализа материјала – примери добре праксе	Ментор и педагог	Успешан ток наставног процеса
Пружање помоћи приправнику да што боље испланира и припреми час и осмисли дидактичко-методичку организацију наставног часа	Почетак приправничког стажа и током године	Консултовање при изради глобалних, оперативних планова рада и припрема за појединачне часове	Ментор и педагог	Добра припрема – квалитетнија настава
Помоћ приправнику у унапређивању образовно-васпитног рада	Током године	На Наставничким већима и састанцима стручних већа, увидом у непосредан рад на часовима	Ментор и педагог, по потреби	Квалитетнија настава, освешћен наставник – приправник о предностима и недостацима изведеног часа
Мотивисати приправника на континуирано стручно усавршавање и израду плана професионалног развоја	Током године	Организовањем различитих видова стручног усавршавања, индивидуалним контактом	Ментор, Тим за професионални развој	Успешнији, информисанији и наставник - приправник

Пружање помоћи приправнику у коришћењу различитих метода, техника оцењивања	Током године	На основу праћења напредовања ученика и анализе успеха ученика	Ментор и педагог	Задовољнији ученици и наставник - приправник
Анализирање реализације посете часова (унапређивање и праћење педагошке документације)	Током године	Обавештавање о посети часовима, анализа након одржаних часова	Ментор и стручна служба	Унапређивање образовно-васпитног рада
Пружање помоћи приправнику у реализацији огледних, угледних часова и њихова излагања на састанцима...	Током године	Саветодавна рад и помоћ	Ментор и стручна служба	Модернизација образовно-васпитног процеса
Пружање помоћи у раду са даровитим и ученицима са сметњама у развоју, као и са ученицима из осетљивих група	Током године	Консултације и помоћ при осмишљавању активности са даровитим ученицима и ученицима из осетљивих група	Ментор и чланови Тима за инклузивно образовање	Прилагођен наставни процес
Пружање помоћи приправнику у реализацији ЧОС-а	Током године	Помоћ при реализацији појединих радионица	Ментор и стручна служба	Унапређивање образовно-васпитног рада
Пружање помоћи приправнику у остваривању свих облика сарадње са породицом	Током године	Индивидуални, групни разговори, родитељски састанци	Ментор и стручна служба	Квалитетнија сарадња са родитељима, односно другим законским заступницима ученика

Пружање помоћи приправнику у припреми полагања испита за лиценцу	Током године	Саветодавни рад и помоћ	Ментор и педагог	Успешно положен испит за лиценцу
Пружање помоћи приправнику у припреми за проверу савладаности програма увођења у посао	Током године	Саветодавни рад и помоћ	Ментор, педагог и секретар Школе	Савладан програм увођења приправника у посао
Помоћ приправнику у раду са ученицима који имају проблема у понашању, развојних проблема...	Током године	Разговор, материјал везан за тему, интернет садржај	Ментор и стручна служба	Превазилажење потешкоћа
Присуствовање приправника настави ментора најмање 12 часова, активностима...	Током године	Присуство на часу, анализа и дискусија часа	Ментор, приправник	Успешан наставни час
Присуствовање ментора настави приправника најмање 12 часова, активностима...	Током године	Присуство на часу, анализа и дискусија часа	Ментор	Успешан наставни час
Вођење евиденције о раду приправника (о временском период у којем је радио са приправником, темама и времену посећених часова односно активности, запажањима о раду приправника у савладавању програма, препорукама за унапређивање	Током године	Документације	Ментор	Потпуна документација о раду приправника

образовно-васпитног рада и оцени поступања приправника по датим препорукама)			
--	--	--	--

ПРОГРАМ РАДА ПРИПРАВНИКА

<i>Активности</i>	<i>Време реализације</i>	<i>Начин реализације</i>	<i>Носиоци реализације</i>	<i>Очекивани резултати</i>
Упознавање приправника са територијом и ораганизацијом Школе, члановима колектива	Почетак приправничког стажа	Упознавање	Директор, педагог	Успешно прилагођавање на нову школску средину
Упознавање приправника са начином реализације наставног процеса и вођењем документације	Почетак приправничког стажа	Индивидуални разговори, анализа материјала – примери добре праксе	Ментор и педагог по потреби	Успешан ток наставног процеса
Пружање помоћи приправнику да што боље испланира и припреми час и осмисли дидактичко-методичку организацију наставног часа	Почетак приправничког стажа и током године	Консултовање при изради глобалних, оперативних планова рада и припрема за појединачне часове	Ментор	Добра припрема – квалитетнија настава

Помоћ приправнику у унапређивању образовно-васпитног рада	Током године	На Наставничким већима и састанцима стручних већа, увидом у непосредан рад на часовима	Ментор	Квалитетнија настава, освешћен наставник – приправник о предностима и недостацима изведеног часа
Мотивисати приправника на континуирано стручно усавршавање и израду плана професионалног развоја	Током године	Организовање м различитих видова стручног усавршавања, индивидуалним контактом	Ментор, Тим за професионални развој	Успешнији, информисанији и наставник - приправник
Пружање помоћи приправнику у коришћењу различитих метода, техника оцењивања	Током године	На основу праћења напредовања ученика и анализе успеха ученика	Ментор и педагог, по потреби	Задовољнији ученици и наставник - приправник
Анализирање реализације посете часова (унапређивање и праћење педагошке документације)	Током године	Обавештавање о посети часовима, анализа након одржаних часова	Ментор и стручна служба	Унапређивање образовно-васпитног рада
Пружање помоћи приправнику у реализацији огледних, угледних часова и њихова излагања на састанцима...	Током године	Саветодавни рад и помоћ	Ментор	Модернизација образовно-васпитног процеса
Пружање помоћи у раду са даровитим и ученицима са сметњама у развоју, као и са ученицима из	Током године	Консултације и помоћ при осмишљавању активности са даровитим	Ментор и чланови Тима за инклузивно	Прилагођен наставни процес

осетљивих група		ученицима и ученицима из осетљивих група	образовање	
Пружање помоћи приправнику у реализацији ЧОС-а	Током године	Помоћ при реализацији појединих радионица	Ментор и стручна служба	Унапређивање образовно-васпитног рада
Пружање помоћи приправнику у остваривању свих облика сарадње са породицом	Током године	Индивидуални, групни разговори, родитељски састанци	Ментор и стручна служба	Квалитетнија сарадња са родитељима, односно другим законским заступницима ученика
Пружање помоћи приправнику у припреми полагања испита за лиценцу	Током године	Саветодавни рад и помоћ	Ментор, педагог и секретар Школе	Успешно положен испит за лиценцу
Помоћ приправнику у раду са ученицима који имају проблема у понашању, развојних проблема...	Током године	Разговор, материјал везан за тему, интернет садржај	Стручна служба	Превазилажење потешкоћа
Присуствовање приправника настави ментора најмање 12 часова, као и ментора часовима приправника (најмање 12 часова)	Током године	Присуство на часовима	Ментор и приправник	Квалитетна настава

Програм рада школске библиотеке

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, образовно-васпитне и културне активности Школе.

У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа (књиге, серијске публикације и др.) и извори.

Библиотека је дужна да у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике.

Задаци школске библиотеке су:

- да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга,
- да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Рад библиотеке обухвата:

1. Садржаје у образовно-васпитном раду

- упознавање ученика са радом библиотеке;
- оспособљавање за самостално коришћење књига, часописа, енциклопедија...;
- упутства за писање реферата и самосталних радова, израда плаката и презентација;
- развијање навика за чување, заштиту и руковање књижном и некњижном грађом.

2. Садржаје везане за сарадњу са наставницима, другим стручним сарадницима, директором и родитељима, односно другим законским заступницима ученика:

- учествовање у програмирању годишњег и развојног плана школе;
- набавка и коришћење књижно-библиотечке грађе за наставнике и стручне сараднике;
- сарадња у вези са посетом Сајму књига и информација о набавци књига;
- сарадња на развоју информатике и информатичне писмености;
- рад у школским тимовима;
- сарадња са родитељима, односно другим законским заступницима ученика.

3. Програмске садржаје у библиотечко-информационој делатности:

- израда годишњег плана и програма рада библиотеке;
- систематско информисање ученика и запослених о новим књигама листовима и часописима;
- помоћ у припреми паноа и тематских изложби о појединим издањима;
- упис ученика првака у библиотеку;
- сређивање и естетско уређење библиотеке.

4. Програмске садржаје везане за културну и јавну делатност:

- планирање културних садржаја за школску годину;
- израда текстова за интернет презентацију школе;
  - прикупљање и евидентирање литерарних радова ученика.

Програм рада ученичког парламента

Циљеви и задаци програма:

- подстицање демократизације односа у Школи и развијање демократске процедуре;
- стварање услова за партиципацију ученика у раду Школе – активно учешће ученика у образовно-васпитним активностима Школе;
- развијање критичког односа према друштвеним феноменима;
- усмеравање ка правим друштвеним и цивилизацијским вредностима;
- развијање културе дијалога;
- подстицање толеранције;
- развијање свести о правима и одговорностима ученика;
- развијање сарадње са Наставничким већем, Школским одбором и Саветом родитеља;
- оспособљавање ученика за вођење омладинских организација.

Садржај активности	Начин реализације	Исходи
Избор руководства Парламента	Презентовање, дијалог, предлагање и избор гласањем	Биће оспособљени да самостално и тимски преузму одговорност за добијена задужења
Упознавање нових чланова са задацима и дужностима у Парламенту као и са Статутом и функционисањем Парламента Испитивање потреба и интересовања ученика	Презентовање, дијалог	Стећи ће организацијске и организационе вештине
Израда и усвајање програма рада Ученичког парламента за сваку школску годину	Презентовање, дијалог, анкета, извештавање	Биће оспособљени да сами припреме, планирају, организују и реализују одређене активности
Организација културног и забавног живота у школи (трибине, разговори са стручњацима, изложбе, обележавање дана заљубљених, продаја половних уџбеника, хуманитарне акције, текућа питања... и још све остало што се донесе у програму рада за сваку шк. годину)	Извештавање, дијалог, усвајање	Биће оспособљени за ширење социјалне мреже познанстава ради будуће опремљености и спремности за живот и рад у сарадњи и хармонији са другим људима
Анализа рада Ученичког парламента	Тимски рад	Биће оспособљени да самостално и тимски преузму одговорност за реализоване активности

Програм међународне сарадње

Због даљег развијања међународних контаката у Школи се негује и развија међународна сарадња.

Циљеви међународне сарадње:

- унапређење квалитета образовно-васпитног рада Школе;
- стицање нових сазнања из области струке;
- проширивање општег знања;
- унапређење модела дуалног образовања;
- увођење нових техника и технологија;
- размена искустава ученика и наставника;
- промовисање Школе, града и наше земље;
- упознавање образовног система, културе, обичаја и традиције других земаља у окружењу, уз истовремено представљање и неговање сопствене културе и традиције;
- упознавање и поштовање различитости (етничких, верских, културних);
- упознавање са привредном ситуацијом у региону и Европи, праћење и прикупљање информација о потребама тржишта рада у окружењу и могућностима креирања кадрова у складу са потребама;
- упознавање са системом рада и функционисањем привредних организација и институција у другим земљама;
- подстицање размене знања и искустава кроз мобилност ученика и наставника;
- учествовање у активностима реномираних струковних удружења;
- унапређење свеопштих односа у региону, развој толеранције и уважавање разлика;
- укључивање у процесе европског и међународног повезивања образовних институција;
- подстицање ученика за одговорно ангажовање у економском, друштвеном, и културном животу окружења и шире.

Остваривање програмских циљева међународне сарадње одвијаће се кроз следеће активности:

1. успостављање контаката и започињање међународне сарадње са школама, образовним, културним и привредним институцијама у региону, Европи и свету, сличног профила, са којима до сада није постојала сарадња;
2. даљи развој и унапређење већ постојеће међународне сарадње са школама и институцијама из иностранства,
3. реализација уговора о сарадњи са партнерским школама из Мађарске, Хрватске, Русије, Немачке и других земаља, даље интензивирање сарадње и успостављање нових партнерских односа са школама региона;
4. стручне посете школама и институцијама, сајмовима и другим манифестацијама у иностранству;
5. учешће на међународним такмичењима из области општеобразовних и стручних предмета, културе и спорта;
6. учешће на међународним пројектима;
7. сарадња са међународним студентском организацијом АЈЗЕК, и организовање радионица са младима из иностранства о актуелним друштвеним темама;

8. сарадња са међународним невладиним организацијама и другим субјектима у циљу упознавања културно – историјских знаменитости, традиције и обичаја других земаља, као и размена искустава са младима из иностранства;
9. размена ученика и наставника;

Координација и сарадња са различитим међународним институцијама и фондацијама у циљу презентације различитих програма обуке средњошколаца у региону и суседним земљама и представљање различитих могућности даљег образовања у земљама региона и Европе.

У предстојећем периоду Школа планира да спроводи интензивне пројектне активности ради остваривања постављених циљева међународне сарадње.

Носиоци, покретачи и реализатори свих планираних активности су наставници, ученици, родитељи, односно други законски заступници ученика, социјални партнери, стручни и административни радници и помоћни радници Школе у времену и планираној динамици предвиђеној Законом, Статутом и осталим правним актима Школе.

Програм за новопридошле ученике приликом прилагођавања на нову школску средину

Школа приликом доласка новог ученика примењује Програм за новопридошле ученике приликом прилагођавања на нову школску средину којим је предвиђено да им се омогући и олакша боравак у новом социјалном окружењу. Са учеником се приликом његовог доласка интензивно ради, како би се брзо и лако адаптирао на нову средину, да би се током школске године пратио његов развој.

Програм за новопридошле ученике приликом прилагођавања на нову школску средину обухвата следеће особе:

1. Ученик
2. Родитељ, односно други законски заступник ученика
3. Одељењски старешина
4. Стручни сарадници
5. Предметни наставници
6. Ученици

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Приликом уписа	Саветодавни разговор са учеником и родитељем, односно другим законским заступником ученика	Разговор	Стручни сарадник и/или ОС
Приликом уписа	Одређивање полагања допунских испита	Решење	Наставник задужен за рад са ванредним ученицима и секретар Школе
Приликом уписа	Уписивање структуру одељења	Уписивање	Педагог и административни секретар
Приликом уписа	Увођење у есДневник и у матичну књигу	Увођење	Одељењски старешина

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Приликом уписа	Картон ученика и уписни лист	Попуњавање упитника	Родитељ, односно други законски заступник ученика и ученик
Приликом уписа	Спровођење кроз територију Школе	Упознавање	Одељењски старешина
Приликом уписа	Упознавање са хијерархијом у Школи	Упознавање	Одељењски старешина
Пре доласка ученика	Припрема одељења за долазак новог ученика	Разговор	Одељењски старешина
Приликом уписа	Упознавање са одељењем (одељењским старешином)	Упознавање (ЧОС)	Одељењски старешина
По потреби	Социограм одељења	Анкета	Психолог
Приликом уписа	Ваннаставне активности	Анкета	Одељењски старешина
Током школске године	Сарадња са породицом	Родитељски састанци и/или индивидуални састанци	Одељењски старешина (стручни сарадници по потреби)
Током школске године	Актуелни индивидуални проблеми ученика	Индивидуални родитељски састанци	Стручни сарадници и/или ОС, предметни наставник/ци
По потреби, током школске године	Сарадња са релевантним установама (Дом здравља, МУП, Центар за социјални рад)	Размењивање информација	Стручни сарадници

Време реализације	Садржај активности	Начин реализације	Носиоци реализације
По потреби, током школске године	Сарадња са претходном школом	Размењивање информација	Стручни сарадници
Током школске године (по потреби)	Инструктивно – саветодавни рад	Индивидуални/ групни саветодавни рад	Стручни сарадници
Квартално	Извештавање о ученичком успеху и владању	Обавештавање	ОС

Праћење и евалуација школског програма

Праћење остваривања школског програма вршиће се плански, систематски и континуирано, а одвијаће се кроз:

- састанке Стучног актива за развој школског програма
- седнице Наставничког већа
- праћење постигнућа ученика
- размену са другим школама
- примену тестова, упитника
- праћење реализације планова и програма
- сарадњу са родитељима, односно другим законским заступницима ученика
- сарадњу са локалном заједницом
- сарадњу са стручним службама
- самопроцену наставника
- евалуацију реализације Развојног плана школе

Председник Школског одбора

Чонгор Нађ